

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๖๒

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๗)

“ กำลังในอากาศ เป็นโล่อันแท้จริงอย่างเดียว
ที่จะป้องกันมิให้การสงครามมาถึงท่ามกลางประเทศของเราได้
ทั้งเป็นประโยชน์ใหญ่ยิ่งในการคมนาคมเวลาปกติ ”

จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ กรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ
พระบิดากองทัพอากาศ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญ	ข
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ วัตถุประสงค์แห่งชาติ	๑
๑.๒ ภูมิศาสตร์ทางทหาร	๒
๑.๓ ทฤษฎีการ	๓
๑.๔ ปัจจัยแวดล้อม	๔
๑.๕ การประเมินความเสี่ยง	๕
บทที่ ๒ สถานการณ์ สภาวะแวดล้อม และสมมุติฐาน	๑๑
๒.๑ การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ด้านความมั่นคง	๑๑
๒.๒ สถานการณ์ความมั่นคงในภาพรวม	๑๑
๒.๓ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	๑๒
๒.๔ สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์	๑๔
๒.๕ สถานการณ์ประเทศรอบบ้าน	๑๗
๒.๖ สถานการณ์ภายในประเทศ	๑๙
๒.๗ วัตถุประสงค์และเป้าหมายกำลังทางอากาศ	๒๐
๒.๘ การพัฒนายุทธศาสตร์กำลังทางอากาศ	๒๒
๒.๙ โอกาสและอุปสรรค	๒๕
๒.๑๐ จุดแข็งและจุดอ่อน	๒๗
บทที่ ๓ บทบาท หน้าที่ ภารกิจ พันธกิจ ขีดความสามารถของกองทัพอากาศ	๒๙
๓.๑ บทบาท	๒๙
๓.๒ หน้าที่	๒๙
๓.๓ ภารกิจ	๓๐
๓.๔ พันธกิจ	๓๑
๓.๕ ขีดความสามารถ	๓๑
บทที่ ๔ วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ	๓๓
๔.๑ วิสัยทัศน์	๓๓
๔.๒ ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ	๓๖

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๕ การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์กองทัพอากาศไปสู่กลไกการปฏิบัติ	๕๖
๕.๑ บริบทการบริหารราชการของกองทัพอากาศ	๕๖
๕.๒ การเชื่อมโยงกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์	๕๙
๕.๓ การติดตามและประเมินผล	๖๑

บทที่ ๑ บทนำ

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๖๒ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๗) เป็นการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อม เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนกองทัพอากาศมุ่งวิสัยทัศน์ "กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค" ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศได้พัฒนาขึ้นบนพื้นฐานผลประโยชน์แห่งชาติ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ และนโยบายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันประเทศ รวมไปถึงความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงที่มีพลวัตสูง

ปัจจัยสำคัญอันเป็นที่มาของการกำหนดยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ คือ ผลประโยชน์แห่งชาติ ทั้งนี้ สภาความมั่นคงแห่งชาติได้กำหนดผลประโยชน์แห่งชาติ โดยประมวลขึ้นจากความต้องการสำคัญที่จะชาติได้ ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักอันสำคัญยิ่งของประชาชนส่วนรวมในชาติ ดังนี้

- ✦ การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ
- ✦ การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืน ของสถาบันหลักของชาติ
- ✦ ความปรองดอง ความสามัคคีของคนในชาติ
- ✦ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากการคุกคามทุกรูปแบบ
- ✦ ความปลอดภัย ความเป็นธรรม และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน การมีเกียรติและศักดิ์ศรี

ของความเป็นมนุษย์

- ✦ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิทธิเหนือทรัพยากรชีวภาพของชาติ
- ✦ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขกับประเทศเพื่อนบ้าน
- ✦ การมีเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมระหว่างประเทศ

๑.๑ วัตถุประสงค์แห่งชาติ

สภาความมั่นคงแห่งชาติกำหนดวัตถุประสงค์มูลฐานแห่งชาติและวัตถุประสงค์เฉพาะของชาติให้เป็นไปในทางปฏิบัติ ดังนี้

วัตถุประสงค์มูลฐานแห่งชาติ

- ✦ อารังไว้ซึ่ง เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งราชอาณาจักร
- ✦ อารังไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตย และสถาบันพระมหากษัตริย์
- ✦ อารังไว้ซึ่ง ศาสนา และวัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทย
- ✦ เสริมสร้างสวัสดิภาพและความผาสุกของประชาชนให้ร่มเย็นเป็นสุขอย่างถาวร
- ✦ พัฒนากำลังอำนาจแห่งชาติ เพื่อความมั่นคงก้าวหน้า และทัดเทียมอารยะประเทศทั้งหลาย

วัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติ

✦ พัฒนายุทธโธปกรณ์และจัดเตรียมกำลังป้องกันประเทศให้มีขีดความสามารถในการป้องปรามและป้องกันประเทศจากภัยคุกคามที่มาจากภายนอกประเทศและภายในประเทศได้

✦ เสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน ให้ประชาชนบริเวณพื้นที่ชายแดนปลอดภัย และดำรงชีวิตอยู่อย่างปกติสุข

✦ ดำเนินการต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อการร้ายให้ลดระดับความรุนแรงลงจนสามารถยุติสถานการณ์สู้รบ หรือให้สถานการณ์อยู่ภายใต้การควบคุมได้ในทุกพื้นที่แล้วแต่กรณี

✦ คุ่มครอง และรักษามลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และทรัพยากรของชาติ

๑.๒ ภูมิศาสตร์ทางทหาร

ประเทศไทยมีชายแดนโดยรอบจรดประเทศเพื่อนบ้านและพื้นที่สากล ต้องป้องกันประเทศ ดำรงเอกราช อธิปไตย และรักษามลประโยชน์ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากภายนอกผ่านพรมแดน โดยแบ่งออกเป็น ๔ ภาค ดังนี้

รูปที่ ๑-๑ ภูมิศาสตร์ทางทหาร

ภาคเหนือ	เป็นลักษณะเทือกเขาแนวยาว ทอดจากเหนือลงใต้ ตลอดแนวชายแดนยากต่อการบุกทะลวงด้วยกำลังภาคพื้น เส้นทางสัญจรส่วนใหญ่อยู่ตามแนวร่องเขาเป็นช่วง ๆ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	เป็นพื้นที่ราบ มีแม่น้ำขนาดใหญ่ขวางกั้นเป็นพรมแดนยากต่อการบุกทะลวงด้วยกำลังภาคพื้น เส้นทางสัญจรเกิดขึ้นได้ตลอดแนวแต่ต้องอาศัยสิ่งก่อสร้างเป็นเครื่องมือ
ภาคตะวันออก	เป็นลักษณะเทือกเขาทอดเป็นพรมแดนสลับพื้นที่ราบ การบุกทะลวงด้วยกำลังภาคพื้นกระทำได้ในลักษณะจำกัด เส้นทางสัญจรส่วนใหญ่อยู่ตามแนวช่องเขา
ภาคใต้	เป็นลักษณะชายฝั่งทะเลล้อมรอบ พื้นที่เป็นที่ราบสลับภูเขา การสัญจรสู่พื้นที่สามารถกระทำได้ตลอดชายฝั่ง ๒ ด้าน

ภาค	ช่องทางภาคพื้น (บก/ทะเล)	ช่องทางทางอากาศ	หมายเหตุ
ภาคเหนือ	- มีขีดจำกัดตามอุปสรรค จากธรรมชาติ การปิดกั้น ตามแนวชายแดนส่ง ผลกระทบน้อย	- ช่องทางสัญจรโปร่ง อาจ ถูกปิดกั้นโดยเจตนาของ ของฝ่ายตรงข้าม	- ช่องทางทางอากาศเป็น จุดเด่นต้องแสงดำรงไว้
ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ	- มีขีดจำกัดตามอุปสรรค จากธรรมชาติ การปิดกั้น ตามแนวชายแดนส่ง ผลกระทบน้อย	- ช่องทางสัญจรโปร่ง อาจ ถูกปิดกั้นโดยเจตนาของ ของฝ่ายตรงข้าม	- ช่องทางทางอากาศเป็น จุดเด่นต้องแสงดำรงไว้
ภาค ตะวันออก	- มีขีดจำกัดตามอุปสรรค จากธรรมชาติ การปิดกั้น ตามแนวชายแดนส่ง ผลกระทบน้อย	- ช่องทางสัญจรโปร่ง อาจ ถูกปิดกั้นโดยเจตนาของ ของฝ่ายตรงข้าม	- ช่องทางทางอากาศเป็น จุดเด่นต้องแสงดำรงไว้
ภาคใต้	- เป็นช่องทางเสรีแต่อาจ ถูกปิดกั้นโดยกำลังทางเรือ และกำลังทางอากาศ	- ช่องทางเสรี อาจจำกัด ด้วยการคุกคามจาก ภายนอก	- ช่องทางสัญจรทาง อากาศและทางเรือเป็น ลักษณะสากลแต่ต้องดำรง ความเป็นเสรีตลอดเวลา

๑.๓ ทฤษฎีการ

กำลังทางอากาศเกิดขึ้นโดยการตกผลึกทรัพยากรทั้งมวลของชาติที่เป็นศักราชสงคราม นำมาใช้เป็นต้นทุน เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ส่วนใหญ่ของชาติ กำลังทางอากาศถือเป็นทรัพยากรส่วนกลางที่ประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของ มีกองทัพอากาศเป็นผู้ครอบครอง การใช้งานทรัพยากรเหล่านี้ต้องให้เป็นไปตามเจตนาของ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของชาติเป็นสำคัญ องค์ประกอบกำลังทางอากาศในมิติมุมมองด้านทรัพยากรมีดังนี้

๑.๓.๑ ทรัพยากรที่มีตัวตน ได้แก่ คน สิ่งปลูกสร้าง ยุทธภัณฑ์ พื้นที่ และงบประมาณ เป็นต้น ซึ่งต้องได้รับการจัดสรรจากส่วนกลางอย่างเพียงพอ

๑.๓.๒ ทรัพยากรที่ไม่มีตัวตน ได้แก่ ขวัญ ทศนคติ เจตนาของประชาชน ความมุ่งมั่น องค์ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะของประชาชน ความสามัคคีเป็นหมู่เหล่า ความมีเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของชนชาติ ล้วนแล้วเป็นแรงผลักดันให้เกิดวิวัฒนาการด้านกำลังทางอากาศ เพื่อใช้ในการกิจการทางทหาร และการกิจด้านความมั่นคงอื่น ๆ ให้เกิดเป็นผลในทางบวกสะท้อนกลับมาสู่รัฐชาติ เป็นส่วนที่กองทัพอากาศต้องสร้างขึ้น ทรัพยากรดังกล่าวจะแยกกระจายฝังอยู่ในหน่วยงานของรัฐและเอกชนทั้งในและนอกประเทศ และทรัพยากรส่วนหนึ่งจะอยู่ในความครอบครองของกองทัพอากาศในสัดส่วนที่พอเหมาะ กองทัพอากาศจะต้องสามารถผนึกกำลังที่แยกกระจายในหน่วยงานของรัฐและเอกชนดังกล่าว มาสนธิกับกำลังในครอบครองได้ในรูปแบบ และห้วงเวลาที่ต้องการ

การลงทุนเพื่อให้ได้มาซึ่งกำลังทางอากาศในครอบครองในสัดส่วนที่พอเหมาะจะต้องอยู่บนสมมติฐาน ที่ใกล้เคียงความเป็นจริงจากความต้องการกำลังรบ ภายใต้ปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งต้องวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้ได้มาซึ่งสัดส่วนกำลังทางบก ทางเรือ ทางอากาศ ภายใต้การบูรณาการและการสนธิกำลังเข้าด้วยกัน ดังนั้นกำลังทางอากาศจำเป็นต้องได้รับการจัดสรรทรัพยากรประเภทต่าง ๆ หลากหลายชนิด/

รูปแบบ ภายใต้การพิจารณาด้านสมรรถนะ คุณลักษณะขีดความสามารถในกรอบของเทคโนโลยี และภัยคุกคาม/ความท้าทาย อันเป็นที่มาของการได้รับจัดสรรงบประมาณตามที่เสนอขอในสัดส่วนที่เหมาะสม ภายใต้วงเงินด้านการป้องกันประเทศที่มีค่าเฉลี่ยรวมด้านความมั่นคงประมาณร้อยละ ๒ ของค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP)

จากการกำหนดตัวเลขค่าใช้จ่าย และการจัดสรรงบประมาณล่วงหน้าในการเตรียมกำลังทางอากาศ แม้บางครั้งมีอาจวัดผลการปฏิบัติได้ทันที แต่การวัดประสิทธิผลหรือผลลัพธ์จะพึงเห็นได้ในระยะเวลาดังกล่าว

๑.๔ ปัจจัยแวดล้อม

๑.๔.๑ การเมือง

ปัจจุบันนโยบายการเมืองให้ความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา เพื่อหวังแรงสนับสนุนจากมวลชน แต่มักจะละเลยความสำคัญในด้านอื่น ได้แก่ บทบาทด้านความมั่นคงของรัฐ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งนี้เนื่องจากขาดนักคิด ขาดการบูรณาการระหว่างกำลังอำนาจของชาติ อันจะขับเคลื่อนให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง การทหารจึงถูกละเลยและมิได้นำมาใช้ประโยชน์ในลักษณะเป็นเครื่องมือของรัฐ ในการบริหารงานภายในประเทศและระหว่างประเทศสู่บทบาทในเวทีสากล

นโยบาย (Policy) จะถูกกำหนดขึ้นในระดับรัฐบาลเพื่อกำหนดเป็นยุทธศาสตร์และแผน โดยในปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายทางทหาร ๒ ด้าน คือ การป้องกันประเทศ และการมีส่วนร่วมต่อสังคมโลก ยุทธศาสตร์และแผนทางทหารจะต้องรองรับนโยบาย และสามารถสื่อถึงการบรรลุนโยบายดังกล่าวได้ ทั้งนี้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับมีหน้าที่กำหนดแนวคิด (Concept) ในการปฏิบัติเพื่อให้นโยบายและแผนสำเร็จลุล่วง

ปัจจุบัน การกำหนดเป้าหมายทางทหารของชาติ ยังขาดความชัดเจนที่จะนำมาเป็นแกน เพื่อขยายผลสู่การบูรณาการงานด้านความมั่นคงของชาติ ให้เกิดเป็นยุทธศาสตร์ความมั่นคงของชาติ นอกจากนั้นยังขาดการสนับสนุนในภาพรวมพอที่จะใช้เป็นแกนในการดำรงและพัฒนากำลังรบ มีเพียงแนวทางที่สามารถนำมาใช้ในการกำหนดทิศทางกองทัพอากาศ (ภายใต้ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม) สู่การจัดทำยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ประกอบด้วย

๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๗๗ รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตยและบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ และต้องจัดให้มีกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็นและเพียงพอ เพื่อพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ

๒) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พุทธศักราช ๒๕๕๑ มาตรา ๘ กำหนดให้กระทรวงกลาโหม มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิทักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในราชอาณาจักร ปราบปรามการกบฏและการจลาจล โดยจัดให้มีและใช้กำลังทหารตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือตามที่กฎหมายกำหนด

(๒) พิทักษ์รักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ตลอดจนสนับสนุนภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์

(๓) ปกป้อง พิทักษ์รักษามลประโยชน์แห่งชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง ตลอดจนสนับสนุนภารกิจอื่นของรัฐ ในการพัฒนาประเทศ การป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน

(๔) ศึกษา วิจัย พัฒนา และดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงาน ทหารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และด้านกิจการอวกาศเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนภารกิจของกระทรวงกลาโหมและความมั่นคงของประเทศ

(๕) ปฏิบัติการอื่นที่เป็นการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงครามเพื่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือปฏิบัติการอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือตามมติคณะรัฐมนตรี

ในการดำเนินการตามข้อ (๔) กระทรวงกลาโหมอาจมอบหมายให้ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม หรือหน่วยงานอื่นในกำกับของกระทรวงกลาโหมเป็นผู้ดำเนินการก็ได้หรืออาจร่วมงาน ร่วมทุนหรือดำเนินการกับภาคเอกชนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายก็ได้

๓) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พุทธศักราช ๒๕๕๑ มาตรา ๒๑ กำหนดให้กองทัพอากาศมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศ การป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพอากาศตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารอากาศเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๔) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔) ในหัวข้อสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกองทัพอากาศ ได้แก่

- ✦ เสริมสร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี เทิดทูนและปฏิบัติตนเพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ให้เป็นศูนย์รวมจิตใจและความสามัคคีภายในชาติอย่างมั่นคงและยั่งยืน
- ✦ พัฒนาความสามัคคีกัน เสริมสร้างความรักชาติและเอกภาพของคนในชาติ
- ✦ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ
- ✦ พัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ
- ✦ เสริมสร้างศักยภาพการจัดการปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ
- ✦ เสริมสร้างสถานะแวดล้อมที่สงบสันติในการอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค
- ✦ เสริมสร้างความเชื่อมั่น และเกียรติภูมิของประเทศ รวมทั้งส่งเสริม คุ้มครองผลประโยชน์ของชาติในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

๕) นโยบายรัฐบาลความมั่นคงแห่งรัฐ (คำแถลงนโยบายของ นางสาวยิ่งลักษณ์ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔)

- ✦ เทิดทูนและพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำรงไว้ซึ่งพระบรมเดชานุภาพแห่งองค์พระมหากษัตริย์ น้อมนำพระราชดำริที่ทรงปวงไฉนเกล้าเหนือกระหม่อม พร้อมทั้งอัญเชิญไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้ประชาชนในชาติมีความตระหนักในพระมหากษัตริย์คุณและจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งจะส่งเสริมและเผยแพร่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้สามัคคี และดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง

- ✦ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพอากาศและระบบป้องกันประเทศ ให้มีความพร้อมในการพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคง และผลประโยชน์แห่งชาติ สนับสนุนให้กองทัพอากาศมีโครงสร้างที่เหมาะสมและมีความทันสมัย ส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้สามารถบูรณาการขีดความสามารถของภาครัฐและเอกชนให้เป็นเอกภาพ นำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ได้เอง สนับสนุน

สิทธิและหน้าที่กำลังพลของกองทัพเพื่อให้เป็นทหารอาชีพในระบอบประชาธิปไตย และสามารถผนึกกำลังกับประชาชนให้มีส่วนร่วมในการรักษาความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งกำหนดเป็นบทบาทของทหารในการช่วยเหลือประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีเกิดภัยพิบัติร้ายแรง ขณะเดียวกันจะปรับปรุงสวัสดิการของกำลังพลทุกระดับให้มีมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

✦ พัฒนาและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ส่งเสริมให้กองทัพพัฒนาความสัมพันธ์ทางทหารกับมิตรประเทศ และมีความพร้อมในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในกรอบสหประชาชาติ พัฒนาความสัมพันธ์ของหน่วยงานด้านความมั่นคงและกองทัพกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวกับประเทศเพื่อนบ้านบนพื้นฐานของการสร้างบรรยากาศความไว้วางใจทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ดำเนินการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนตามหลักฐานพื้นฐานของกฎหมายและสนธิสัญญาที่มีอยู่เพื่อมิให้เป็นเงื่อนไขของความขัดแย้ง รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อยับยั้งและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติและยาเสพติดให้หมดไป

✦ พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ โดยเน้นการบริหารวิกฤตการณ์เพื่อรับมือภัยคุกคามด้านต่าง ๆ ทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติและภัยที่มนุษย์สร้างขึ้นที่มากขึ้น โดยมีมรดกสืบทอดจากทุกภาคส่วนให้สามารถดำเนินร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกัน แก้ไข บรรเทา และฟื้นฟูความเสียหายของชาติที่เกิดจากภัยพิบัติต่าง ๆ รวมถึงให้ความสำคัญในการเตรียมพร้อมเพื่อเผชิญกับปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ในทุกด้าน ได้แก่ ด้านพลังงาน ด้านสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงของมนุษย์ อาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้าย และอุบัตินภัย ทั้งนี้เพื่อให้มีความพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของประเด็นปัญหาด้านความมั่นคงในยุคโลกาภิวัตน์

✦ เร่งดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด องค์กรอาชญากรรม การค้ามนุษย์ ผู้หลบหนีเข้าเมือง แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย และบุคคลที่ไม่มีสถานะชัดเจน โดยการปรับปรุงระบบป้องกันและบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งกฎหมายการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอย่างเข้มงวด ดูแลให้ความเป็นธรรมและเฝ้าระวังไม่ให้เกิดปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงและความสงบสุขภายในประเทศควบคู่ไปกับการจัดการแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ภายใต้ความสมดุลระหว่างการรักษาความมั่นคงของชาติกับการดูแลสิทธิขั้นพื้นฐาน

๖) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ในส่วนที่กองทัพไทยสามารถใช้ศักยภาพและขีดความสามารถสนับสนุนงานเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ ได้แก่ การสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ การสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการสนับสนุนโครงการสำคัญต่างๆ เป็นต้น

๑.๔.๒ การทหาร

ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๕ ให้ความสำคัญเร่งด่วนกับความมั่นคงที่เป็นหลักของประเทศ ได้แก่ การรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การปลูกฝังให้คนในชาติมีจิตสำนึกในการพิทักษ์รักษาสถาบันชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคมไทย และการเร่งนำสันติสุขและความปลอดภัยกลับมาสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับความมั่นคงโดยทั่วไป ได้แก่ การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง ความมั่นคงบริเวณชายแดน การปกป้องและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

ภัยยาเสพติด ภัยการทุจริตคอร์รัปชัน ความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันด้านความมั่นคง การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติ ความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงาน ความมั่นคงทางอาหาร การรักษาความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน การสร้างความพร้อมของประเทศในการสนับสนุนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน รวมทั้งความสัมพันธ์กับนานาประเทศอย่างมีเอกภาพ รอบคอบ และมีดุลยภาพ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศทั้งการเตรียมกำลังกองทัพอากาศและการสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ การใช้ศักยภาพกองทัพอากาศสนับสนุนประเทศในเรื่องต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาประเทศ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความมั่นคงภายใน และการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในกรอบของสหประชาชาติ ซึ่งการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะด้านการป้องกันประเทศตามกรอบแนวคิดยุทธศาสตร์ ๓ แนวทาง ดังนี้

๑.๔.๒.๑ การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation)

โดยสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มประเทศอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ และองค์การระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและ พหุภาคี เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงร่วมกัน สร้างบรรยากาศความเป็นมิตร รักษาความเป็นกลาง ลดเงื่อนไข และลดโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้ง รวมทั้งป้องกันมิให้ความขัดแย้งขยายขอบเขตออกไปนอกเหนือการควบคุม โดยยึดมั่นในหลักการแนวความคิดเชิงป้องกัน (Preventive) ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาในเชิงรุกก่อนที่ความขัดแย้งจะเกิดขึ้น และหากความขัดแย้งเกิดขึ้นแล้วก็สามารถควบคุมได้ทันเวลา โดยมาตรการดังกล่าวจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความมีเกียรติและศักดิ์ศรีในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ รวมทั้งผลประโยชน์ที่ประเทศพึงจะได้รับ ตลอดจนให้ความสำคัญต่อความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ทั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจ และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งให้ความสำคัญในความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๑.๔.๒.๒ การผนึกกำลังป้องกันประเทศ (United Defence)

โดยนำทรัพยากรที่เป็นพลังอำนาจของชาติทุกประเภทในทุกมิติทั้งด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาบูรณาการอย่างมีระเบียบแบบแผน และเป็นระบบตั้งแต่ยามปกติ เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของชาติ รวมทั้งขดเชยอำนาจกำลังรบของกองทัพอากาศที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องมีการเตรียมการและกระทำอย่างต่อเนื่องทั้งในยามปกติและยามสงคราม ตลอดจนให้ความสำคัญกับการให้ความร่วมมือและสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญในรูปแบบต่าง ๆ ในกรอบของการปฏิบัติการทางทหารที่นอกเหนือจากสงคราม เพื่อสร้างความสงบและความมีเสถียรภาพให้แก่สังคมไทย รวมทั้งสร้างความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) ในภาพรวม ในยามสงครามกองทัพอากาศจะมีบทบาทในการป้องกันประเทศร่วมกับพลังอำนาจของชาติด้านอื่น ๆ ตามแผนที่กำหนด

๑.๔.๒.๓ การป้องกันเชิงรุก (Active Defence)

โดยจัดเตรียมกำลัง เสริมสร้าง พัฒนา และบริหารจัดการทรัพยากรทางทหารทั้งหมดให้กองทัพอากาศสามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมทั้งมีความพร้อมในการใช้กำลังเพื่อการป้องปรามแก้ไขปัญหาและยุติความขัดแย้งโดยที่ฝ่ายเราเป็นฝ่ายได้เปรียบ โดยมุ่งเน้นมาตรการด้านการข่าวอย่างต่อเนื่องและเชิงรุกในทุกสถานการณ์ มีระบบแจ้งเตือนและเฝ้าตรวจ ที่มีประสิทธิภาพ พร้อมรับสถานการณ์ ทั้งยามปกติและยามสงคราม สามารถปฏิบัติการรบได้หนึ่งด้าน และป้องกันอีกหนึ่งด้านในเวลาเดียวกัน การปฏิบัติการทางทหารต้องใช้การปฏิบัติในลักษณะของการรบรวมเป็นหลัก โดยยึดมั่นในหลักการ มีกำลังรบเพื่อป้องกันตนเองและมุ่ง

ความพยายามให้พื้นที่การรบแตกหักอยู่บริเวณแนวชายแดน และใช้หน่วยที่มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ที่จัดเตรียมไว้เข้าคลี่คลายสถานการณ์ในขั้นต้น พร้อมขยายกำลังได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

๑.๔.๓ เทคโนโลยี

จากข้อจำกัดในด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งครั้งหนึ่งในอดีต ประเทศไทยเคยมีความก้าวหน้าเกี่ยวกับเทคโนโลยีด้านการบินอยู่ในลำดับต้นของโลก ปัจจุบันถูกอิทธิพลจากมหาอำนาจกลืนรวบสลายพลังความสามารถด้านเทคโนโลยี และด้านการบินจนหมดสิ้น ประเทศไทยจึงอยู่ในฐานะผู้บริโภคต้องพึ่งพาเทคโนโลยีดังกล่าวจากต่างประเทศโดยสิ้นเชิง กอปรกับประเทศไทยไม่มีวัฒนธรรมริเริ่มในการประดิษฐ์คิดค้น จึงอยู่ในภาวะล้าหลังตลอดเวลา การจะก้าวกระโดดกลับขึ้นไปเป็นประเทศที่อยู่ในแนวหน้าอีกครั้งกระทำได้อย่างยาก นอกจากจะหันกลับมาดำเนินกลยุทธ์ในฐานะเป็นแหล่งให้บริการในระดับภูมิภาคเพื่อหวังผลระดับใดระดับหนึ่งเท่านั้น

เทคโนโลยีกับกำลังทางอากาศมีความเกี่ยวข้องกันอย่างแนบแน่น เทคโนโลยีกำลังทางอากาศเป็นจุดก่อกำเนิดนิกายภาพ โดยมีเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนให้กำลังทางอากาศเกิดการวิวัฒนาการ

การศึกษาในความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีตามกาลเวลา ถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะความเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่สำคัญที่เราไม่ควรประมาท หรือละทิ้งที่จะไม่พิจารณาศึกษาและวิจัย เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงอาจก่อให้เกิดภาวะความเสี่ยงต่ออันตรายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้น การเตรียมพร้อม และไม่ละทิ้งในการศึกษาความเปลี่ยนแปลง รวมทั้งประสบการณ์จากผลของสงคราม หรือการรบในอดีต ซึ่งอาจมีข้อมูลเพียงพอที่จะพัฒนาเทคโนโลยีให้ทันกับสภาวะแวดล้อมตามยุทธศาสตร์และหลักนิยมที่เปลี่ยนไป การที่เราไม่พยายามเตรียมตัว และศึกษาข้อมูล หรือละเลยต่อความเปลี่ยนแปลง และบทเรียนการรบในอดีต เพียงเพราะไม่ต้องการเปลี่ยนแนวความคิดแบบเก่าและปฏิบัติการแบบเดิม จนกลายเป็นประเพณีผิด ๆ และหากมองย้อนกลับไปในอดีตของการรบและการสงครามจะเห็นว่าความล้มเหลวของการปฏิบัติมักเกิดจากการละเลยที่จะศึกษาความเปลี่ยนแปลงของนโยบายทางการเมือง ยุทธศาสตร์ เทคโนโลยี สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ และประสบการณ์ที่สำคัญในอดีต

ผลสำเร็จของการทำสงครามจึงเป็นความผสมกลมเกลียวของเทคโนโลยีกับนโยบายทางการเมือง เพื่อให้สามารถสนองตอบต่อสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ที่เปลี่ยนไป

ภารกิจถือเป็นแกนกำเนิดที่กำหนดความต้องการขีดความสามารถของกำลังทางอากาศ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของชาติ โดยมีเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือขับเคลื่อน แต่เนื่องจากข้อจำกัดของประเทศไทยที่มีได้เป็นเจ้าของเทคโนโลยี ทำให้การกำหนดภารกิจมักเป็นไปตามเทคโนโลยีที่จัดหาได้ ซึ่งบางครั้งอาจไม่สอดคล้องหรือสอดคล้องเพียงบางส่วน ทำให้ไม่สามารถสนธิพลังร่วมกับปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดได้

การจัดหาเทคโนโลยีมาใช้งานจึงจำเป็นต้องยึดถือหลักนิยมทางทหาร รวมทั้งแนวความคิดในการพัฒนาหลักนิยมควบคู่กับกฎเกณฑ์ด้านกฎหมายอื่น ๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่พึงประสงค์ ตรงตามความต้องการทางทหารอย่างสูงสุด

๑.๔.๔ พันธมิตร

พันธมิตรทางทหารที่แนบแน่นของไทย ที่เคยทำกับต่างประเทศมาในอดีตมิได้ส่งผลในทางปฏิบัติมากนัก โดยเฉพาะพันธมิตรที่เกิดจากสนธิสัญญาของกลุ่มประเทศในภูมิภาค เนื่องจากขาดเจตนารมณ์เพื่อสนธิกำลังกันอย่างจริงจัง ทั้งในด้านของนโยบาย แนวคิดยุทธศาสตร์ มาตรฐานอาวุธยุทโธปกรณ์ วิธีปฏิบัติ

และกลไกการควบคุม รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากกำลังรบรวมของพันธมิตร ตลอดจนการชักจูงอย่างจริงจัง สัมพันธภาพที่เป็นอยู่ดังกล่าวได้ถูกเลื่อนไปตามกาลเวลา สำหรับพันธมิตรปัจจุบันที่มีกับประเทศนอกกลุ่ม ภูมิภาค เป็นเพียงสัมพันธภาพที่ก่อให้เกิดอสมมาตรภายใต้การชักนำโดยประเทศที่ทรงอิทธิพลเพื่อผลประโยชน์ฝ่ายเดียว มิได้มีความชัดเจนในเรื่องของการผนึกกำลังร่วมทำการรบเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะใด ๆ หรือผลประโยชน์แห่งชาติใด ๆ พันมิตรด้านความมั่นคงทางทหาร สามารถจำแนกออกได้เป็น ๒ ลักษณะงาน คือ

๑.๔.๔.๑ การปฏิบัติการทางทหารเพื่อปกป้องรักษาอธิปไตย ภายใต้สนธิสัญญาข้อตกลง หรือ กลไกอื่น ๆ ที่มีผลถึงการใช้อำนาจทหารเพื่อทำการรบซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา เนื่องจากทำให้ระบบความ มั่นคงภายในประเทศเสียสมดุล อันมีผลกระทบต่อกองเรืออธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดนอย่างหลีกเลี่ยง ไม่ได้ รวมถึงทำให้ดุลยภาพระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และกับประเทศในภูมิภาค มีอาจมีพัฒนาการไป ในเชิงสร้างสรรค์ได้

๑.๔.๔.๒ การปฏิบัติการเพื่อความมั่นคงของประเทศอื่น ๆ ภายใต้ข้อตกลง หรือกลไกในการ สร้างเสถียรภาพในภูมิภาค หรือขยายผลไปยังภูมิภาคอื่น ๆ ทั่วโลก เป็นสิ่งที่ยอมรับได้และเป็นผลดี แต่ต้องอยู่ ภายใต้การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และควบคุมอย่างใกล้ชิด มิให้เกิดผลข้างเคียงอื่น ๆ อันมิพึงประสงค์

จากเงื่อนไขข้อจำกัดดังกล่าว ทำให้ประเทศไทยต้องตระหนักและปรับเปลี่ยนบทบาท เพื่อริเริ่มเหนี่ยวนำสร้างความสามัคคีกลมเกลียวระหว่างประเทศในกลุ่มภูมิภาค ทดแทนการสร้างความ หวาดระแวงที่มีอยู่ระหว่างกันดังที่เคยเป็นมา และสร้างภูมิคุ้มกันในภูมิภาคให้ปลอดภัยจากการคุกคามใน รูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสันติ และ/หรือแทรกแซง ย้ายจากประเทศภายนอกที่พึงหวังประโยชน์ส่วนตนแต่ฝ่าย เดียว โดยจัดตั้งเป็นกลุ่มพันธมิตรภายใต้ความร่วมมือและผลประโยชน์ที่เกื้อกูลกัน

๑.๔.๕ ความท้าทาย

ภายใต้สภาวะแวดล้อมในปัจจุบันและในอนาคตกองทัพอากาศจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกำลังรบ (กำลังทางอากาศ) ให้มีความเป็นสากลและเหมาะสมกับประเทศไทย ในประเด็นสำคัญดังนี้

๑.๔.๕.๑ การรบด้วยกำลังทหาร (กำลังทางอากาศ) ที่มีขนาดพอเหมาะ และมีศักยภาพสูง

๑.๔.๕.๒ เทคโนโลยีกำลังทางอากาศที่ทันสมัย พอเพียง เหมาะสม

๑.๔.๕.๓ การสนับสนุนงบประมาณและสัดส่วนการจัดสรรระหว่างกำลังแต่ละประเภท (กำลัง ทางอากาศ/กำลังภาคพื้น) ที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ (ปกป้องประเทศ/การมีส่วนร่วมในสากล) และภูมิศาสตร์ทหาร

๑.๕ การประเมินความเสี่ยง

กำลังทางอากาศมีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในหลายประการ อันเนื่องมาจาก คุณลักษณะ ชัดความสามารถเฉพาะ และเอกลักษณ์เฉพาะ ตลอดจนขอบเขตการใช้กำลังทางอากาศ ซึ่ง ประมวลได้เป็นค่าความเสี่ยงที่ปรากฏในลักษณะต่าง ๆ ทั้งที่ซ่อนเร้นอยู่ในผลสัมฤทธิ์โดยตรง และ/หรือโดยอ้อม ของน่านุภาพ รวมทั้งความเสี่ยงอันเกิดจากปัจจัยที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในระบบกำลังทางอากาศ ดังนั้นการ ประเมินความเสี่ยงควรคำนึงถึงสิ่งบอกเหตุดังนี้

๑.๕.๑ ความขัดแย้งในระดับต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับประเทศหรือชนชาติที่มีสัมพันธหรือไม่เกี่ยวข้องกับ สัมพันธ์ อันเนื่องจากการไร้สันซึ่งบทบาท หรือความอ่อนแอทางการเมืองและการทหาร โดยเฉพาะความอ่อนแอ ของกำลังทางอากาศ ซึ่งเป็นกำลังที่มีอิทธิพล และส่งผลกระทบโดยตรงต่อศักยภาพในการเจรจาต่อรอง และ/หรือโดยอ้อมในการมีส่วนร่วมสร้างพลังอำนาจการแข่งขันของกำลังอำนาจของชาติด้านอื่น ๆ

๑.๕.๒ ความล้มเหลวในการกิจการใช้กำลังทางอากาศ อันเกิดจากความอ่อนด้อยในนภาพ

๑.๕.๓ ความล้มเหลวขององค์การอันเนื่องจากความอ่อนด้อยในองค์ความรู้

๑.๕.๔ ข้อจำกัดจากเอกลักษณ์เฉพาะของกำลังทางอากาศ โดยเฉพาะจุดอ่อนทางกายภาพที่ไม่สามารถยึดครองดินแดนได้ ความเปราะบางที่ไม่สามารถปกป้องตนเองได้เมื่ออยู่บนพื้นดิน การพึ่งพาสิ่งอำนวยความสะดวก ข้อจำกัดทางการเมือง ราคาแพงตามแสนยานุภาพ การพึ่งพาจัดหาจากต่างประเทศ และการใช้เวลาในการเตรียมการนาน

ความเสี่ยงเหล่านี้มักปรากฏให้เห็นได้เด่นชัดตั้งแต่เริ่มต้น ผลประโยชน์แห่งชาติสามารถถูกกำหนดขึ้นได้โดยง่าย แต่การปกป้องรักษาผลประโยชน์นั้นเกิดขึ้นได้ยาก เนื่องจากปัจจัยภายใน และภายนอกทั้งปวง ส่งผลกระทบโดยตรงต่อโอกาสบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

บทที่ ๒ สถานการณ์ สภาวะแวดล้อม และสมมุติฐาน

๒.๑ การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ด้านความมั่นคง

เนื่องจากสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงในยุคโลกาภิวัตน์มีความสลับซับซ้อน และมีความเกี่ยวเนื่องกัน ดังนั้นการวิเคราะห์สถานการณ์จึงต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบทั้งในทางตรงและทางอ้อม เริ่มจากสถานการณ์ความมั่นคงของโลกและของภูมิภาค ที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ และต่อกำลังทหาร กองทัพ และกำลังทางอากาศของแต่ละประเทศเป็นลำดับ

๒.๒ สถานการณ์ความมั่นคงในภาพรวม

ประเทศไทยได้เผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ความมั่นคงที่ซับซ้อนยากที่จะระบุภัยคุกคามได้ชัดเจน ปัญหาที่เกิดขึ้นมีความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในประเทศมากขึ้น ภัยคุกคามข้ามชาติ โดยเฉพาะการก่อการร้ายสากล และอาชญากรรมข้ามชาติเป็นภัยคุกคามที่เพิ่มความเสี่ยงต่อความมั่นคง อาจนำไปสู่การใช้กำลังทหารขนาดใหญ่ ซึ่งไม่อาจคาดเดาได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด การอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีระดับการพัฒนาต่างกัน และมีความหวาดระแวงกับประเทศไทยเป็นปัญหาพื้นฐานทำให้ระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเปลี่ยนแปลงในบางช่วงเวลา และยังฉุดรั้งความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน โดยเฉพาะการหลบหนีเข้าเมือง และยาเสพติด ขณะเดียวกันสังคมไทยบางส่วนได้ก้าวข้ามจากระบบอุปถัมภ์สู่ระบบการมีส่วนร่วม เนื่องจากประชาชนตื่นตัวกับกระแสการมีส่วนร่วมตามกรอบเกณฑ์ของกฎหมาย รัฐธรรมนูญ และแรงกระตุ้นจากโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะกระแสประชาธิปไตย การปกป้องสิทธิมนุษยชน และสิ่งแวดล้อม ในขณะที่กลไกที่ดูแลกติกาใหม่ของการเปลี่ยนผ่านยังไม่สามารถทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ และการขาดความสามารถในการเตรียมบุคลากร ทั้งในระดับบุคคล และในระดับสังคม ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐและประชาชน ให้ความเข้าใจบริบทของการเปลี่ยนผ่าน เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง และการเผชิญหน้าเพื่อเรียกร้อง และปกป้องสิทธิของแต่ละฝ่ายด้วยวิธีการที่รุนแรง

ในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นการรักษาความมั่นคงของชาติ ที่ให้ความสำคัญกับมิติความมั่นคงของประชาชนเพิ่มขึ้น โดยวางน้ำหนักการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกันของทุกภาคส่วน การจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี การยอมรับให้เกียรติในคุณค่าของความเห็นที่แตกต่าง และการปกป้องวิถีชีวิตของประชาชน การแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าที่มีประสิทธิภาพ การเตรียมพร้อมกับการเผชิญเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เป็นวิกฤติของชาติ การเป็นมิตรกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีความจริงใจและไว้วางใจกัน และการสร้างดุลยภาพความสัมพันธ์ในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และป้องกันการแทรกแซงจากภายนอก เพื่อแสวงประโยชน์อันกระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศ

การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และปัญหาความมั่นคงที่เป็นไปตามเป้าหมายด้านนโยบายของชาติ ที่ต้องการให้มีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับนานาประเทศ โดยมีกรอบข้อตกลง และกลไกความร่วมมือที่ชัดเจนสามารถสกัดกั้น ป้องปราม และป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความหวาดระแวงกับประเทศเพื่อนบ้าน นำไปสู่การมีสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนให้เกิดโครงการพัฒนาในกรอบความร่วมมือกันทั้งในระดับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค ที่ขับเคลื่อนไปอย่างต่อเนื่อง สร้างความสำคัญให้กับกลไกความร่วมมือในระดับท้องถิ่น อันสามารถจำกัดไม่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในระดับพื้นที่กับประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดต่อกัน ลูกกลามเป็นปัญหาระดับชาติ โดยสามารถหาข้อยุติได้ในระดับท้องถิ่น การจัดระเบียบความมั่นคงในพื้นที่แนวชายแดน ทั้งในมิติพื้นที่พัฒนาเพื่อความมั่นคงและในมิติของคนชายแดน โดยเฉพาะการสร้างหลักประกันในสถานะของบุคคลไร้สัญชาติดำเนินได้อย่างต่อเนื่อง ความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับภาครัฐ

ที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ และจากการแย่งชิงทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า ซึ่งเคยมีการใช้ความรุนแรงลดน้อยลงมากด้วยการบริหารจัดการตามแนวทางสันติวิธี และการมีกลไกตลอดจนเครือข่ายเผยแพร่ความรู้ การจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี กว้างขวางมากขึ้น นอกจากการคาดการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปัจจัยแทรกซ้อน ปัญหาเดิมที่มีอยู่ โดยเฉพาะปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ วิกฤติความขัดแย้งทางการเมือง และวิกฤติทางสังคมจากผลพวงของการขาดธรรมาภิบาลของฝ่ายบริหาร และกลไกบางส่วนของรัฐ รวมทั้งภัยพิบัติทางธรรมชาติขนาดใหญ่ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประเทศต้องเผชิญกับปัญหาความมั่นคงที่หลากหลาย และมีมิติซับซ้อนมากขึ้น

จากสถานการณ์ในปัจจุบัน ประเทศไทยมีแนวโน้มว่าจะต้องเผชิญกับความเสี่ยงทางด้านความมั่นคงภายในประเทศ โดยเฉพาะความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การขาดความสามัคคีของคนในชาติ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และภัยคุกคามข้ามชาติ นอกจากนี้ การเปลี่ยนผ่านทางการเมืองยังมีผลต่อความเชื่อมั่น และภาพพจน์ของประเทศในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในขณะที่ปัญหาภัยคุกคามที่เป็นเรื่องสืบเนื่องจากอดีตทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ก็อาจประทุเป็นภัยคุกคาม ที่แม้ไม่มีความรุนแรงสูง แต่ก็ส่งผลกระทบในวงกว้างได้เช่นกัน จึงต้องมีการปรับวิธีคิดและกระบวนทัศน์ในการจัดการกับปัญหา สร้างการรับรู้ของคนในชาติ ให้ตระหนักถึงภาระที่ทุกคนต้องพนักง้าง ร่วมกันเผชิญกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมั่นคง มีสติ มีความสมานฉันท์กัน สามารถอยู่ร่วมกันภายในชาติได้ แม้มีความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

อิทธิพลจากการดำเนินชีวิตในโลกไร้พรมแดน การเชื่อมสัมพันธ์ในหลากหลายมิติ การสัญจรไปมาที่รวดเร็ว การพึ่งพาและใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือหลัก ในการดำรงชีวิตประจำวันทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ นำไปสู่การเอาเปรียบกัน จนเป็นเหตุนำมาซึ่งเงื่อนไขสู่ความขัดแย้งที่ฝังลึก ยากที่จะหยั่งรู้เจตนารมณ์ที่แตกแยก บนความต้องการที่แตกต่างของแต่ละกลุ่ม สถานการณ์เหล่านี้เป็นสิ่งที่ต้องจับตามอง โดยอาศัยระบบแจ้งเตือนภัยที่ทันสมัยและทรงประสิทธิภาพ เพื่อนำมาวิเคราะห์ป้องกันหรือแก้ปัญหาก่อนที่จะกลายเป็นความขัดแย้งขนาดใหญ่ ที่ส่งกระทบต่อความมั่นคงภายใน และต่อเอกราชของชาติ

๒.๓ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ กำหนดไว้เพื่อนำมาสู่การเสริมสร้างกำลังอำนาจให้เข้มแข็ง ตลอดจนป้องกัน และแก้ปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ดังนี้

๒.๓.๑ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ

๒.๓.๑.๑ พัฒนากองทัพให้มีโครงสร้างกำลังรบที่เหมาะสม มีความพร้อม และมีขีดความสามารถในการป้องกัน ป้อมปราการ และต่อต้านภัยคุกคามทางทหาร รวมทั้งคุ้มครองอธิปไตยของดินแดน น่านน้ำ และน่านฟ้า ตลอดจนผลประโยชน์แห่งชาติภายนอกประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกระดับของสถานการณ์ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของประเทศ

๒.๓.๑.๒ สนับสนุนให้กองทัพมีระบบอาวุธ และระบบการแจ้งเตือนภัยทางทหารที่มีขีดความสามารถในการป้องกันทางยุทธศาสตร์ และพึ่งตนเองได้อย่างมั่นใจ เพื่อเตรียมรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนในอนาคต โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างกองทัพ และสถาบันการศึกษาด้านเทคโนโลยี ในโครงการวิจัย และพัฒนาด้านการทหาร และจัดงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง รวมทั้งมีกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ชัดเจน

๒.๓.๑.๓ พัฒนาศักยภาพของชาติในการป้องกันประเทศ ด้วยการผนึกกำลังจากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ในการรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของประเทศ

๒.๓.๑.๔ นำศักยภาพของกองทัพในยามปกติเข้ามาช่วยเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ และการพัฒนาประเทศ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของประเทศในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชน และชุมชนในพื้นที่ชายแดน

๒.๓.๑.๕ พัฒนาความร่วมมือทางทหาร และความเข้าใจอันดีกับกองทัพของประเทศเพื่อนบ้าน และกลุ่มประเทศอาเซียนอย่างใกล้ชิดในทุกระดับบนพื้นฐานของการรักษาสันติภาพร่วมกัน โดยสอดคล้องกับนโยบายต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนภารกิจในการรักษาสันติภาพ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการบรรเทาภัยพิบัติทางธรรมชาติในภูมิภาค

๒.๓.๒ เสริมสร้างศักยภาพการจัดการปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ

๒.๓.๒.๑ ให้ความสำคัญกับการมียุทธศาสตร์ป้องกันการก่อการร้าย ที่เน้นหนักในด้านการจัดสาเหตุ ลดเงื่อนไข และปัจจัยที่สนับสนุนการ ก่อการร้าย

๒.๓.๒.๒ ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายทุกรูปแบบ การจัดการกับขบวนการหรือกลุ่มบุคคลที่สนับสนุนการก่อการร้าย การขจัดปัจจัยสนับสนุนการก่อการร้าย โดยเฉพาะเงินทุน แหล่งฟำนัก เครือข่ายสนับสนุน และแหล่งอาวุธสารเคมีอันตรายที่ผิดกฎหมาย

๒.๓.๒.๓ เสริมสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ โดยเฉพาะขบวนการลักลอบนำคนเข้าเมือง ขบวนการค้ามนุษย์ ขบวนการค้ายาเสพติด ขบวนการปลอมแปลงเอกสาร ฯลฯ โดยเพิ่มบทลงโทษทางกฎหมายต่อขบวนการลักลอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่รัฐ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

๒.๓.๒.๔ ยึดมั่นนโยบายไม่สะสมอาวุธทำลายล้างสูง และมิยอมให้มีการใช้ดินแดนของประเทศไทยเป็นทางผ่านในการส่งต่ออาวุธทำลายล้างสูง

๒.๓.๒.๕ ทบทวนและปรับปรุงกฎหมาย และมาตรการทางการข่าวที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัย และครอบคลุมต่อการสกัดกั้น ปราบปราม องค์การอาชญากรรมข้ามชาติ และกลุ่มก่อการร้าย

๒.๓.๒.๖ พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับนานาประเทศ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในการป้องกันและต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ โดยให้ความสำคัญในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งในรูปทวิภาคีและพหุภาคี และเพิ่มระดับความร่วมมือด้านการข่าว การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร การจัดตั้งช่องทางติดต่อสื่อสารระหว่างกัน รวมทั้งการพัฒนาความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลด้านการป้องกันและปราบปรามอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๓.๒.๗ เพิ่มประสิทธิภาพของระบบมาตรการการป้องกัน และเตรียมความพร้อมในการเผชิญภาวะวิกฤติจากเหตุการณ์การก่อ การร้าย ด้วยการผนึกกำลังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และให้มีการประสานแผนการปฏิบัติ และสนธิทรัพยากรของภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้มีขีดความสามารถในการบริหารวิกฤติการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๓.๒.๘ ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปัญหาการก่อการร้ายให้กับเจ้าหน้าที่รัฐในวงกว้าง เพื่อสร้างบรรทัดฐานความเข้าใจและการรับรู้ต่อสภาพภัยคุกคาม อันจะนำไปสู่การทำให้ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒.๓.๒.๔ เตรียมความพร้อมระยะยาวให้กับสังคมไทยในการเรียนรู้ถึงธรรมชาติของการก่อการร้ายและภัยคุกคาม รวมทั้งผลกระทบที่อาจมีต่อประชาชน สังคม และความมั่นคงของประเทศ โดยสนับสนุนการศึกษาและเผยแพร่ข้อมูลเรื่องการก่อการร้ายอย่างเหมาะสมในทุกภาคส่วน

๒.๔ สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

๒.๔.๑ สถานการณ์โลก

ประเทศสหรัฐอเมริกายังคงเป็นประเทศมหาอำนาจที่มีบทบาทเด่นและเป็นผู้นำในเวทีระหว่างประเทศต่อไป การดำเนินนโยบายด้านการต่างประเทศของสหรัฐฯ ได้ปรับให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป แต่ยังคงให้ความสำคัญกับการทำสงครามต่อต้านการก่อการร้าย รวมถึงให้ความสำคัญต่อการขยายบทบาท เข้าสู่ภูมิภาคเอเชียมากขึ้น ในขณะที่จีนดำเนินนโยบายต่างประเทศโดยมุ่งเน้นการรักษาเสถียรภาพในภูมิภาคและบทบาทในเวทีระหว่างประเทศ เน้นการใช้ Soft Power หรือปัจจัยทางการทูตเป็นเครื่องมือเชิงรุก โดยจีนจะพยายามสร้างบทบาทด้านการทหารและความมั่นคงครอบคลุมทะเลจีนใต้ ช่องแคบมะละกาและมหาสมุทรอินเดีย ตลอดจนขยายบทบาทและอิทธิพลในกลุ่มประเทศอาเซียน ด้วยการเน้นให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจทั้งในกรอบทวิภาคีและพหุภาคี ผ่านทางกลไกในระดับภูมิภาค เพื่อรักษาผลประโยชน์ทางยุทธศาสตร์ของจีนในเรื่องความมั่นคงด้านพลังงานและการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจด้านรัสเซียให้ความสำคัญกับการดำเนินนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศบนพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศและหลักการของสหประชาชาติ ขณะที่ในเวทีระหว่างประเทศ รัสเซียสนับสนุนระบบโลกที่มีหลายขั้วอำนาจเพื่อความสมดุลทางยุทธศาสตร์ โดยไม่ต้องการให้สหรัฐฯ มีบทบาทนำในการจัดระเบียบโลกเพียงฝ่ายเดียว

๒.๔.๒ ภูมิภาคยุโรป

สหภาพยุโรป (European Union: EU) เป็นองค์กรระหว่างประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างกระแสและทิศทางการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจและสังคมระดับโลก โดยมีพัฒนาการเชิงนโยบายที่สำคัญคือ ให้ความสำคัญกับการแก้ไขวิกฤตการเงินในเขตยูโรด้วยการกระตุ้นการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ พยายามปฏิรูปกลไกด้านนโยบายและโครงสร้างการบริหารภายใน EU เช่น การบูรณาการทางการเงินและการคลัง เพื่อให้สหภาพทางเศรษฐกิจเข้มแข็งขึ้น EU จัดเป็นกลุ่มประเทศมหาอำนาจระดับกลางที่ยังคงบทบาทนำในเวทีระหว่างประเทศโดยมีสหรัฐฯ เป็นพันธมิตรที่แนบแน่น ด้วยการยึดมั่นและเชิดชูหลักการประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยการสนับสนุนประเทศที่กำลังเปลี่ยนผ่านไปสู่ประชาธิปไตยของประเทศต่าง ๆ อาทิ การปฏิรูปประชาธิปไตยในเมียนมาร์ อย่างไรก็ตามก็ดี ประเทศสมาชิก EU ยังคงมีความเห็นที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในประเด็นการแก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจ และการปฏิรูปทางการเมืองภายใน EU แต่ท่าทีที่ต่างกันระหว่างสมาชิก น่าจะส่งผลให้ EU มีทิศทางการพัฒนาแบบ Multi-speed ตามความสนใจของแต่ละประเทศที่จะร่วมบูรณาการ ส่วนความสัมพันธ์กับประชาคมอาเซียนนั้น EU สนับสนุนการรวมตัวของประชาคมอาเซียน และยังคงมีความสัมพันธ์ที่ดีทางเศรษฐกิจต่อภูมิภาคเอเชีย

ด้านสหพันธรัฐรัสเซียเป็นแกนนำกลุ่มองค์การสนธิสัญญาความมั่นคงร่วม (Collective Security Treaty Organization: CSTO) ซึ่งเป็นองค์การความร่วมมือด้านการเมืองความมั่นคงและการทหารที่รัสเซียก่อตั้งขึ้นเพื่อต้องการรักษาอิทธิพลของตนในบรรดาประเทศเครือรัฐเอกราชที่เคยเป็นส่วนหนึ่งตนและเพื่อคานอำนาจกับนาโต โดยสมาชิกประกอบด้วย อาร์เมเนีย เบลารุส คาซัคสถาน คีร์กีสถาน ทาจิกิสถาน และรัสเซีย นอกจากนี้รัสเซียได้พยายามเพิ่มบทบาทในองค์การระหว่างประเทศ อาทิ องค์การการค้าโลก

(World Trade Organization: WTO) องค์การความร่วมมือเซี่ยงไฮ้ (The Shanghai Cooperation Organization: SCO) ที่มีจีน คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน อุซเบกิสถาน ทาจิกิสถาน และรัสเซียเป็นสมาชิก และรักษาความสัมพันธ์อันดีกับมิตรประเทศในละตินอเมริกา เช่น เวเนซุเอลา เพื่อสร้างพันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศในการคานอิทธิพลสหรัฐฯ

๒.๔.๓ ภูมิภาคแอฟริกา

สถานการณ์ในภูมิภาคแอฟริกายังคงมีความตึงเครียดจากปัญหาความขัดแย้งภายในของหลายประเทศในภูมิภาค อาทิ อียิปต์ คองโก มาลี ชูดาน โซมาเลีย และลิเบีย ขณะที่ปัญหาการก่อการร้ายในภูมิภาคนี้ทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยกลุ่มก่อการร้ายอัลกออิดะห์อาศัยโอกาสจากความอ่อนแอของรัฐบาลประเทศดังกล่าว แผลขยายอิทธิพลเข้าไป โดยการสนับสนุนกลุ่มติดอาวุธที่ต่อต้านรัฐบาลเหล่านั้น พร้อมทั้งใช้เป็นฐานที่มั่นในการฝึก การอบรม การวางแผนก่อการร้ายต่าง ๆ ทั่วโลก จากปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้ภูมิภาคแอฟริกายังคงเผชิญกับปัญหาความไร้เสถียรภาพ

๒.๔.๔ ภูมิภาคตะวันออกกลาง

สถานการณ์ในภูมิภาค ตะวันออกกลาง ยังคงมีความตึงเครียดต่อกรณีความขัดแย้งนิวเคลียร์อิหร่าน สหรัฐฯ และชาติพันธมิตร รวมถึงองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ ร่วมกันกดดันทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนชาวอิหร่าน อิหร่านจึงได้เปลี่ยนท่าทีจากเดิมที่เคยแข็งกร้าวเป็นโอนอ่อนมากขึ้น ส่งผลให้สถานการณ์ดังกล่าวอาจเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ดีขึ้น ส่วนการสู้รบระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮามาสในฉนวนกาซายังคงมีความรุนแรง แม้ว่าจะบรรลุข้อตกลงหยุดยิง เมื่อ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ แล้วก็ตาม แต่ยังคงมีความตึงเครียดเนื่องจากอิสราเอลไม่พอใจที่ปาเลสไตน์ได้เลื่อนสถานะเป็นรัฐสังเกตการณ์ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหประชาชาติ (Non - Member Observer State) ด้านความขัดแย้งในซีเรีย ที่เริ่มเมื่อปี ๒๕๕๔ ยังคงยืดเยื้อเข้าสู่ปีที่ ๓ และยังไม่มีความโน้มเอียงจะยุติลงในอนาคตอันใกล้นี้ เนื่องจากรัฐบาลซีเรียยังคงได้รับการสนับสนุนจากพันธมิตรอย่างต่อเนื่อง ขณะที่แนวร่วมฝ่ายต่อต้านรัฐบาลซีเรียขาดความเป็นเอกภาพ และไม่มีความชัดเจนในเรื่องโครงสร้าง อีกทั้งกระบวนการการเจรจานั้นยังคงไม่ประสบความสำเร็จ สถานการณ์ความขัดแย้งในซีเรียน่าจะยังคงยืดเยื้ออยู่ต่อไป

๒.๔.๕ ภูมิภาคเอเชีย

ความสัมพันธ์ระหว่างอินเดีย-ปากีสถาน ในช่วงปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖ ได้รับการรื้อฟื้นอย่างต่อเนื่อง และมีความคืบหน้าในการจัดทำข้อตกลงและแนวทางความร่วมมือ แต่ อินเดียยังคงหวาดระแวงต่อปากีสถาน เนื่องจากอินเดียเชื่อว่าปากีสถานให้การสนับสนุนกลุ่มนิคมความรุนแรงและกลุ่มก่อการร้าย นอกจากนี้ ปัญหาข้อพิพาทเรื่องพรมแดนในแค้วนแคชเมียร์ยังไม่มีความคืบหน้าที่จะหาข้อสรุปได้ในระยะเวลาอันใกล้

อัฟกานิสถานซึ่งเป็นพื้นที่ที่กลุ่มก่อการร้ายยังคงสร้างสถานการณ์การก่อความไม่สงบอย่างต่อเนื่อง สหรัฐฯ และนาโต จะถอนกำลังทหารออกจากอัฟกานิสถานภายในสิ้นปี ๒๕๕๗ แต่จะคงกำลังบางส่วนไว้ โดยรัฐบาลอัฟกานิสถานประกาศจะจัดการเลือกตั้งประธานาธิบดีในเดือนเมษายน ปี ๒๕๕๗ คาดว่ารัฐบาลอัฟกานิสถานจะอนุญาตให้ต่างชาติเข้าร่วมสังเกตการณ์การเลือกตั้งเพื่อความโปร่งใส ซึ่งผลการเลือกตั้งจะมีความสำคัญต่อความมั่นคงและกระบวนการสันติภาพในอัฟกานิสถาน

ด้านเอเชียตะวันออก จีนดำเนินนโยบายต่างประเทศโดยมุ่งเน้นการรักษาเสถียรภาพในภูมิภาคและบทบาทในเวทีระหว่างประเทศ โดยจีนจะพยายามสร้างบทบาทด้านการทหารและความมั่นคงครอบคลุม

ทะเลจีนใต้ช่องแคบมะละกา และมหาสมุทรอินเดีย ตลอดจนขยายบทบาทและอิทธิพลในกลุ่มประเทศอาเซียน ส่วนปัญหาพิพาทเขตแดนในทะเลจีนใต้ที่ จีน ไต้หวัน บรูไน มาเลเซียฟิลิปปินส์ และเวียดนาม อ้างกรรมสิทธิ์ สร้างความตึงเครียด และส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้อย่างมาก ประเด็นความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ ยังไม่น่าจะนำไปสู่การเผชิญหน้าด้วยมาตรการทางทหารในระยะเวลาอันใกล้ เนื่องจากทุกฝ่ายยังต้องพึ่งพาอาศัยกัน และรักษาผลประโยชน์ร่วมกันในหลายด้านและจะพยายามแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธี

ด้านภูมิภาคอาเซียนยังคงให้ความสำคัญกับการเร่งกระบวนการเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (AC) ในปี ๒๕๕๘ ให้ทันกำหนดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ควบคู่ไปกับการเตรียมความพร้อมการเป็นประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC) โดยมีกรอบความร่วมมือที่สำคัญ ได้แก่ การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Minister's Meeting : ADMM) และความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Region Forum : ARF)

๒.๔.๖ สถานะแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงของโลกและความมั่นคงของไทย

ปัญหาเศรษฐกิจโลก จากแรงผลักดันในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้สถานการณ์เศรษฐกิจโลกในปี ๒๕๕๖ มีทิศทางดีขึ้นจากปี ๒๕๕๕ แต่ยังคงมีความท้าทายหลายด้านที่คุกคามการขยายตัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเศรษฐกิจที่เป็นแกนหลักของโลก ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มประเทศ G3 หรือจีน ความล่าช้าของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจยุโรป เช่นเดียวกับญี่ปุ่นที่ยังมีข้อจำกัดการฟื้นตัวจากการแข็งค่าของอัตราแลกเปลี่ยนในปีที่ผ่านมา ซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างมากต่อเศรษฐกิจโลกในปี ๒๕๕๗

✧ ภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ แผ่นดินไหว อุทกภัย และวาตภัย ปัจจุบันยังคงเกิดขึ้นบ่อยครั้งและมีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในสหรัฐฯ ช่วงปี ๒๕๕๖ ซึ่งมีทั้งไฟไหม้ป่า คลื่นความร้อน ความแห้งแล้ง น้ำท่วม และการเกิดพายุรุนแรง โดยภัยธรรมชาติแต่ละอย่างจะเกิดรุนแรงและไม่เหมือนกันในแต่ละภูมิภาคของโลก แต่ทุกภูมิภาคจะต้องเผชิญภัยธรรมชาติรุนแรงในช่วงไม่กี่ปีข้างหน้า

✧ การก่อการร้ายสากลจะยังคงเป็นปัญหาใหญ่ของโลก โดยเหตุการณ์ Arab Spring เป็นเหตุการณ์ที่สนับสนุนให้กลุ่มก่อการร้ายฉวยโอกาสจากความวุ่นวายทางการเมือง และสูญญากาศแห่งอำนาจในอียิปต์ อัล ซัลาวีรี ผู้นำคนใหม่กลุ่มก่อการร้ายอัล - กออิดะห์ ยังคงเดินทางปลุกระดมและเรียกร้องให้มีการก่อวินาศกรรมทั่วโลก และที่สำคัญไปกว่านั้นคือ องค์การสาขาและแนวร่วมของกลุ่มก่อการร้ายอัล-กออิดะห์ โดยเฉพาะในตะวันออกกลาง แอฟริกาเหนือ และเอเชียใต้จะยังคงเป็นภัยคุกคามต่อประชาคมโลก

✧ ปัญหาคาบสมุทรเกาหลี เกาหลีเหนือจะผลักดันโครงการพัฒนานิวเคลียร์ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ขณะที่สหรัฐฯ และเกาหลีใต้ยังคงยืนยันให้เกาหลีเหนือต้องยุติโครงการพัฒนานิวเคลียร์ก่อนการรื้อฟื้นการเจรจา ๖ ฝ่าย อย่างไรก็ตาม เกาหลีเหนือจะยังใช้พลังอำนาจด้านนิวเคลียร์และขีปนาวุธเป็นเครื่องมือเจรจาต่อรอง ซึ่งจะทำให้ความขัดแย้งและความหวาดระแวงบนคาบสมุทรเกาหลียังคงมีอยู่

✧ การโจมตีระบบข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศหรือภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยเฉพาะจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่ในปัจจุบันทุกประเทศจะต้องพึ่งพาเป็นหลัก โดยเฉพาะเรื่องโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่ ด้านความมั่นคง โทรคมนาคม พลังงาน ทรัพยากร รวมทั้งระบบเศรษฐกิจ การธนาคาร การเงิน และการขนส่ง ซึ่งต้องอาศัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแทบทั้งสิ้น นอกจากการใช้ไวรัสคอมพิวเตอร์โจมตีฐานข้อมูล

ของทั้งภาครัฐและเอกชนแล้ว ปัจจุบันหลายประเทศได้พัฒนากองทัพไซเบอร์อย่างลับ ๆ เพื่อปฏิบัติการทั้งเชิงรุกและเชิงรับกับฝ่ายตรงข้าม ดังนั้น การโจมตีระบบข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศหรือภัยคุกคามทางไซเบอร์จึงเป็นปัญหาสำคัญที่หน่วยงานทุกหน่วยงานที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้งาน ต้องตระหนักและหาทางป้องกันไม่ให้เกิดขึ้น

✧ ปัญหาท้าทายในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ได้แก่

- ความล่าช้าของการพัฒนาสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ให้ทันภายใน ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ ที่มีข้อตกลงต่าง ๆ หลายด้านกำหนดไว้ตามแผนงานปี ๒๕๕๖
- ปัญหาความขัดแย้งภายในระดับประเทศของกลุ่มประเทศอาเซียน และระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับประเทศมหาอำนาจที่มีความสัมพันธ์กับประเทศสมาชิกฯ
- การคานอิทธิพลและการดำเนินการเพื่อรองรับผลกระทบทั้งจากการแข่งขันและขยายอิทธิพล ในภูมิภาคของประเทมหาอำนาจ (สหรัฐฯ จีน ญี่ปุ่น อินเดีย และรัสเซีย) ซึ่งรวมถึงการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับคู่ประเทศเจรจา อาทิ สหรัฐฯ จีน ญี่ปุ่น ฯลฯ
- การส่งเสริมความตระหนักและการมีปฏิสัมพันธ์ของภาคประชาสังคมต่อการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (AC)
- การแข่งขันด้านการสะสมอาวุธของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งกับจีนในทะเลจีนใต้ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคงจากการไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกันในกลุ่มประเทศสมาชิกฯ
- ประเด็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงรูปแบบใหม่จากการโจมตีทางไซเบอร์ (Cyber Attack) ที่สามารถสร้างความเสียหายได้เป็นวงกว้าง และทำให้เสถียรภาพและความน่าเชื่อถือของรัฐบาลลดลง

๒.๕ สถานการณ์ประเทศรอบบ้าน

๒.๕.๑ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

รัฐบาลเมียนมาร์เริ่มสร้างการยอมรับจากประชาคมโลก เพื่อให้ประเทศตะวันตกยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรและหันมาติดต่อสัมพันธ์กับเมียนมาร์มากขึ้น ประเทศมหาอำนาจ อาทิ สหรัฐฯ สหภาพยุโรป จีน และญี่ปุ่นพยายามเข้ามามีบทบาทในเมียนมาร์มากขึ้น เนื่องจากเห็นว่าเมียนมาร์เป็นประเทศยุทธศาสตร์ในภูมิภาคและมีผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ ทั้งนี้ รัฐบาลเมียนมาร์ได้พยายามสานสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ ตามทิศทางการพัฒนาประเทศ

สำหรับความสัมพันธ์กับไทย มีการพัฒนาที่ดีอย่างต่อเนื่อง ภายหลังจากการแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้นำในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะการพบหารือระดับรัฐบาล ซึ่งจะร่วมแก้ปัญหาชายแดน ปัญหาแรงงาน อพยพ พร้อมกับแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เมียนมาร์กับไทยยังมีประเด็นเกี่ยวกับการปักปันเขตแดนที่ส่วนใหญ่ยังไม่มีการกำหนดให้ชัดเจน อีกทั้งประเด็นเกี่ยวกับผู้หลบหนีภัยจากการสู้รบที่ยังคงอาศัยอยู่ตามศูนย์พักพิงบริเวณแนวชายแดนไทย ประเด็นอื่น ๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ได้แก่ ยาเสพติด แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และชนกลุ่มน้อยบริเวณแนวชายแดน

๒.๕.๒ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวดำเนินนโยบายมุ่งเสริมสร้างความสัมพันธ์กับทุกประเทศ โดยพึ่งพาจีนและเวียดนามเป็นหลัก แต่ใช้นโยบายสร้างดุลยภาพเพื่อรับมือกับการขยายอิทธิพลจากจีน เวียดนาม และไทย โดยดึงสหรัฐฯ อินเดีย ญี่ปุ่น มาถ่วงดุลอำนาจ ขณะเดียวกันก็เก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากการเป็นที่น่าสนใจ

และเป็นจุดแข่งขันระหว่างประเทศมหาอำนาจ สำหรับความสัมพันธ์กับไทยในภาพรวมจะยังคงดำเนินต่อไปอย่างราบรื่น จากการส่งเสริมความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือแก่ลาวอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีประเด็นที่อาจส่งผลกระทบต่อไทย ได้แก่ การลักลอบนำเข้ายาเสพติดจากลาว การจัดทำหลักเขตแดน การลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย และการลักลอบค้ามนุษย์

ความสัมพันธ์ไทยกับลาวจะพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นเป็นลำดับ ประเด็นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย อาจเป็นเพียงความขัดแย้งระดับต่ำ ได้แก่ เรื่องเขตแดน การลักลอบค้ายาเสพติด การลักลอบค้าของผิดกฎหมาย และผู้หลบหนีเข้าเมือง

๒.๕.๓ ราชอาณาจักรกัมพูชา

พรรคประชาชนกัมพูชาชนะการเลือกตั้งและสมเด็จฯ ฮุน เซน สามารถจัดตั้งรัฐบาลบริหารประเทศต่ออีกสมัย และรัฐบาลพยายามออกนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้พรรคกลับมาเป็นที่นิยมของประชาชนอีกครั้ง กัมพูชายังคงยึดนโยบายระหว่างประเทศที่เปิดกว้างและเป็นมิตรกับทุกประเทศ เพื่อดึงดูดการลงทุนและความช่วยเหลือจากนานาชาติ โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่แลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์ พร้อมกับพยายามเสริมสร้างสถานะในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ ในส่วนความสัมพันธ์กับไทยยังคงทรงตัว อันเนื่องมาจากกรณีพิพาทเขตแดน

๒.๕.๔ มาเลเซีย

มาเลเซียพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ และให้ความสำคัญกับประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มประเทศอาเซียน จีน อินเดีย และองค์การความร่วมมืออิสลาม (Organization of the Islamic Conference : OIC) ตลอดจนยังคงพยายามเพิ่มบทบาทในเวทีระหว่างประเทศ โดยเน้นบทบาทการเป็นประเทศมุสลิมสายกลางที่ทันสมัยและมุ่งผลักดันแนวคิด Global Movement of Moderates ต่อไป รวมถึงพยายามเพิ่มบทบาทในการเป็นตัวกลางเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตะวันตกและโลกมุสลิม รวมทั้งการแสดงบทบาทการเป็นผู้ประสานความขัดแย้งในภูมิภาค

ความสัมพันธ์กับไทยในภาพรวมจะอยู่ในระดับที่ดี อย่างไรก็ตาม ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อน ไทยและมาเลเซียมีพัฒนาการความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งการแลกเปลี่ยนการเยือนและหารือกันอย่างสม่ำเสมอในทุกระดับ แต่ประเด็นที่ยังคงมีอยู่ ได้แก่ เขตแดน การลักลอบค้าของผิดกฎหมาย บุคคลสองสัญชาติ และผู้ก่อเหตุรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๕.๕ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามมีบทบาทหลักในการกลั่นกรอง ควบคุม ติดตาม และกำหนดทิศทางการบริหารงานของรัฐบาลภายใต้ระบบผู้นำร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เวียดนามยังคงให้ความสำคัญกับนโยบายต่างประเทศสนับสนุนการพัฒนาประเทศ รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และปกป้องอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดน ตลอดจนส่งเสริมสถานะและบทบาทของตนในเวทีระหว่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะในกรอบประชาคมอาเซียน ปัจจุบันเวียดนามมุ่งเน้นการพัฒนาประเทศควบคู่กับการพัฒนากองทัพ

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียดนามอยู่ในระดับที่ดี มีการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกันในทุกๆ ระดับ รวมทั้งมีการจัดทำกรอบความร่วมมือระหว่างกัน ครอบคลุมด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ การศึกษา วิชาการ การขนส่ง การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ อย่างไรก็ตาม ไทยกับเวียดนามยังมีประเด็นเกี่ยวกับ

การอ้างสิทธิ์ทับซ้อนทางทะเลในอ่าวไทยประมาณ ๖,๐๗๔ ตารางกิโลเมตร ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการประมงล่าว้า น่านน้ำของทั้งสองประเทศ

๒.๖ สถานการณ์ภายในประเทศ

สถานการณ์การเมืองลดความรุนแรงลงช่วงต้นปี ๒๕๕๖ ทำให้ความขัดแย้งและการแบ่งฝ่ายในหมู่ ประชาชนผ่อนคลายลง แต่กลับเกิดประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองขึ้นหลายประเด็น จนอาจเกิดการ เผชิญหน้ากันของสองขั้วการเมืองอีกครั้ง ประเด็นแรกคือ รัฐบาลถูกกล่าวหาว่าทุจริตคอร์รัปชันและไร้ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโครงการสำคัญ โดยฝ่ายค้านนำไปอภิปรายในสภา รวมทั้งยื่นฟ้องต่อศาล และองค์กรอิสระ ประเด็นต่อมา คือ การแก้ไขรัฐธรรมนูญ (รธน.) และออกกฎหมายนิรโทษกรรมทางการเมือง ซึ่งอาจเกิดการเผชิญหน้ากันระหว่างสมาชิกรัฐสภากับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ประเด็นสุดท้าย คือการ เคลื่อนไหวของกลุ่มพลังมวลชนต่อต้านรัฐบาล ซึ่งเกิดขึ้นหลายกลุ่มในลักษณะเชื่อมโยงกัน อาทิ กลุ่มภาคี เครือข่ายภาคประชาชนไทย กลุ่มแนวร่วมคนไทยรักชาติรักษาแผ่นดิน กลุ่มผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (ผรท.) กลุ่ม สภาเกษตรกรไทย กลุ่มองค์กรพิทักษ์สยามและกลุ่มเสื้อหลากสี และกลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการ เปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กปปส.)

ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๕ สหรัฐฯ สหภาพยุโรป และญี่ปุ่นใช้มาตรการการอัดฉีดเม็ดเงินเข้าสู่ระบบ มีผล ให้เงินทุนจากประเทศดังกล่าวไหลเข้าสู่ไทย ทำให้เงินบาทแข็งค่าอย่างรวดเร็วส่งผลให้ปริมาณการส่งออก ลดลง ต่อมาในปี ๒๕๕๖ ธนาคารกลางสหรัฐ (Federal Reserve Bank : FED) ประกาศชะลอมาตรการอัดฉีด เม็ดเงินเข้าสู่ระบบส่งผลให้เงินทุนไหลออกจากประเทศไทย ค่าเงินบาทจึงอ่อนค่าลง รัฐบาลไทยใช้มาตรการ การคลังกระตุ้นเศรษฐกิจ อาทิ โครงการรถยนต์คันแรก โครงการรับจำนำข้าว เป็นต้น ทำให้การบริโภค ภายในประเทศมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

สถานการณ์ยาเสพติดยังคงทวีความรุนแรงและมีแนวโน้มขยายตัวสูงขึ้น ยาเสพติดส่วนใหญ่ยังคงเป็น ยาบ้าและไอซ์ ขบวนการค้ายาเสพติดค่อนข้างซับซ้อน รัฐบาลพยายามแก้ไขปัญหายาอย่างเต็มที่ โดยมี คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดและมีการนำกฎหมายเกี่ยวกับการ ทำผิดเรื่องการเงินมาบังคับใช้อย่างเคร่งครัด

สถานการณ์ด้านภัยพิบัติทางธรรมชาตินั้น ในปี ๒๕๕๕ มีหลายพื้นที่ประสบอุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก ดินโคลนถล่มและน้ำท่วม ส่วนภัยทางธรรมชาติที่กระทบต่อประเทศมากที่สุดคือ สถานการณ์ภัยแล้งเป็นผลมา จากอิทธิพลของปรากฏการณ์ธรรมชาติ ทำให้เกิดความแห้งแล้งเป็นบริเวณกว้าง

สถานการณ์แรงงานต่างด้าว ไทยมีแรงงานต่างด้าวเข้ามามากขึ้นทุกปี ทั้งถูกต้องตามกฎหมายและ เป็นแรงงานเถื่อน เพราะสภาพเศรษฐกิจและค่าตอบแทนที่ดีกว่าประกอบกับการขาดแคลนแรงงานไร้ฝีมือที่มี ความเสี่ยง งานที่ยากลำบากและสกปรก รวมถึงนโยบายค่าแรงขั้นต่ำ ๓๐๐ บาทต่อวัน ทำให้มีแรงงานต่างด้าว หลังไหลเข้ามาทำงานในประเทศไทยมากขึ้น

สถานการณ์ด้านการทหาร กองทัพเป็นหน่วยงานหลักในการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้ที่มีการก่อความไม่สงบอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลได้กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาจังหวัด ชายแดนภาคใต้ โดยเน้นการเจรจาพูดคุยกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เห็นต่างจากรัฐอย่างสันติวิธีมากขึ้น หลังการพูดคุย และลงนาม สติติการก่อเหตุรุนแรงเพิ่มขึ้นแสดงให้เห็นว่าการพูดคุยไม่ได้ทำให้การก่อเหตุรุนแรงลดลง

สถานการณ์ในประเทศ/ประเด็นที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ สรุปได้ดังนี้

- ✦ สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง โดยกลุ่ม ผู้ก่อการร้ายมีความพยายามและเป้าหมายในการแบ่งแยกดินแดน ใช้ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนพลัง

มวชนกับการปฏิบัติการทางทหาร รัฐบาลพยายามแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี โดยเน้นการเจรจากับกลุ่มต่าง ๆ แต่ก็ยังไม่สามารถบรรลุข้อตกลงและสร้างความพอใจให้กับทุกฝ่ายได้

- ✦ สถานการณ์ด้านการเมือง ยังคงมีความขัดแย้งอยู่ ภายหลังจากการเสนอกฎหมายนิรโทษกรรมทางการเมืองและความพยายามเดินหน้าแก้ไขรัฐธรรมนูญ ซึ่งอาจเกิดการเผชิญหน้ากันทำให้เกิดความรุนแรง ทั้งในสภาและนอกสภาขึ้นอีกครั้ง
- ✦ ปัญหาด้านยาเสพติดเป็นปัญหาหลักด้านสังคมจิตวิทยา โดยปัญหาเกิดขึ้นเนื่องจากขบวนการค้ายาเสพติดมีเครือข่ายที่ครอบคลุมพื้นที่ รวมถึงมีเจ้าหน้าที่รัฐบางคนมีพฤติกรรมที่เอื้อหรือมีผลประโยชน์กับขบวนการ ทำให้การปราบปรามทำได้ยากมาก
- ✦ การล่วงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ยังคงมีอยู่ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นต่างๆ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งยากต่อการดำเนินคดี รัฐบาลต้องสร้างความเข้าใจและให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันฯ เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและลดความเคลื่อนไหวในการล่วงละเมิดสถาบัน
- ✦ ปัญหาภัยพิบัติและสาธารณภัย มีแนวโน้มที่จะเกิดมากขึ้นและมีระดับความรุนแรงสูงขึ้น เพราะระบบการบริหารจัดการภาวะวิกฤติเพื่อรองรับสถานการณ์ยังไม่มีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน ส่งผลให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมในวงกว้าง
- ✦ แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ยังคงเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทย และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในทุกๆ ปี เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ รวมถึงการลักลอบเข้าประเทศกระทำได้อย่างง่ายมีหลายช่องทาง ทำให้ปัญหาของแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการศึกษา ปัญหาสังคม ปัญหาสาธารณสุข ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติทั้งสิ้น

๒.๗ วัตถุประสงค์และเป้าหมายกำลังทางอากาศ

กำลังทางอากาศเป็นส่วนหนึ่งของกำลังรบทางทหารที่มีบทบาทและอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของขั้วอำนาจในโลก สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการรักษาความสงบสันติให้เกิดขึ้นในโลกและภูมิภาค และสามารถช่วยช่วยเหลือสร้างสรรค์ชีวิตของมวลมนุษยให้อยู่ดีมีสุขก็ได้ สุดแล้วแต่จะพิจารณานำไปใช้ในทิศทางใด ตามหลักนิยามพื้นฐานของกองทัพอากาศ ถือว่ากำลังทางอากาศมีความสำคัญยิ่งและสมควรนำภาพที่ได้มาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นรูปธรรม กล่าวคือ

๒.๗.๑ การตอบสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ

ผลประโยชน์แห่งชาติเกิดจากความแข็งแกร่งของกำลังอำนาจแห่งชาติอันประกอบด้วยระบบเศรษฐกิจ การเมืองในและต่างประเทศ การทหาร สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นแรงกระตุ้นขับเคลื่อนนำสู่ผลประโยชน์แห่งชาติให้เกิดมีขึ้นทั้งในประเทศและนอกประเทศบนพื้นและในห้วงอากาศ ผลประโยชน์มีทั้งที่เป็นรูปธรรมซึ่งได้แก่ ระบบเงินทุน สินค้าและวัตถุดิบ อาหารและยา ธุรกิจและบริการ ซึ่งอยู่ในรูปแบบของการนำเข้าและกระจายออกไปจากประเทศก็ได้ ในส่วนของผลประโยชน์ที่เป็นนามธรรม ได้แก่ ความปลอดภัย เชื่อถือ เชื่อมั่น ความมีบรรยากาศและอำนาจในการแข่งขันอันจะนำความอยู่ดีมีสุขความมั่งคั่งมาสู่ประชาชนและประเทศชาติ

การมีกำลังอำนาจที่เข้มแข็ง ย่อมนำพาผลประโยชน์อันมหาศาลจากหรือไปสู่แหล่งใด ๆ ในโลกในขณะเดียวกัน ผลประโยชน์ที่ได้รับก็จะนำกลับมาเสริมสร้างกำลังอำนาจให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้นไป ผลประโยชน์

แห่งชาติและกำลังอำนาจของชาติ จึงเป็นส่วนเสริมเกื้อหนุนและพึ่งพากันโดยตลอด จะขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่ได้ และทั้งสองส่วนนี้จะต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน

การทหารซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของกำลังอำนาจแห่งชาติ ถือเป็นเครื่องมือของรัฐร่วมกันกับการเมืองระหว่างประเทศในการแสวงให้ได้มา รวมทั้งใช้ในการปกป้องคุ้มครองรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และนำประเทศชาติสู่เวทีระหว่างประเทศได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติการทางทหาร หรือการปฏิบัติการทางทหารที่มีใช้สงคราม อันเกิดขึ้นได้อย่างเท่าเทียม ไม่ว่าจะเป็นมหาอำนาจหรือประเทศที่มีฐานะใด ๆ ก็ตาม

รัฐบาลต้องตระหนักในความสำคัญของการทหารโดยเฉพาะกำลังทางอากาศและสามารถใช้ให้เป็นเครื่องมือที่เกิดประโยชน์ มิใช่เพียงในการปกป้องกันประเทศบริเวณรอบประเทศตามแนวเขตชายแดนเท่านั้น แต่ใช้ในลักษณะเป็นเครื่องมือของรัฐนำประเทศสู่สากล ทั้งในส่วนของบทบาทด้านการแสวงประโยชน์จากห้วงอากาศ การมีส่วนร่วมในการรักษาความมั่นคงและสันติสุขของโลก เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการคงอยู่เป็นรัฐชาติอย่างสันติ

๒.๗.๒ การตอบสนองวัตถุประสงค์แห่งชาติ

การดำรงความเป็นชาติและเสริมสร้างให้คนทุกคนในชาติมีความอยู่ดีมีสุข จำเป็นต้องมีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายให้เกิดความชัดเจน ใช้เป็นกรอบและแนวทางปฏิบัติ ให้ทุกหน่วยงานยึดถือปฏิบัติตามในลักษณะบูรณาการอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นที่จะสร้างความเข้มแข็งของกำลังอำนาจแห่งชาติ เพื่อบรรลุผลสำเร็จในการดำรงเป็นเอกราชอธิปไตย มีเสรี เกิดความมั่งคั่ง และอยู่ดีมีสุข จึงได้กำหนดบทบาทกำลังทางอากาศเป็นแกนหลักไว้ให้กับทุกภาคส่วนได้เข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อมุ่งสู่จุดหมายที่ต้องการให้ครบทุกด้าน โดยสามารถขับเคลื่อนองค์ประกอบกำลังอำนาจแห่งชาติที่เร่งเสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็ง ดังนี้

๒.๗.๒.๑ การมีเอกราชอธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดน มีอำนาจอธิปไตยของตนเองตลอดไป

๒.๗.๒.๒ การมีเสรีในความเป็นชาติและมีปฏิสัมพันธ์กับนานาชาติอารยะประเทศได้โดยปราศจากการกีดกัน ปิดกั้น ขัดขวาง

๒.๗.๒.๓ การรักษาและปกป้องผลประโยชน์ที่พึงจะมี และได้รับ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร รวมทั้งในห้วงอากาศ

๒.๗.๒.๔ การเสริมสร้างอำนาจในการแข่งขันให้กับประเทศ อันนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติโดยรวม

๒.๗.๒.๕ การดำเนินวิธีการปกครองประเทศได้อย่างมีเอกภาพ ปราศจากการแทรกแซง

๒.๗.๒.๖ การดำรงปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒.๗.๒.๗ การดำรงขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของไทยให้คงอยู่

๒.๗.๒.๘ การดำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ให้คงอยู่ตลอดไป

๒.๗.๒.๙ การสถาปนาความปลอดภัยให้เกิดเป็นความสงบสุข สันติ เกิดมีขึ้นในและนอกประเทศโดยปราศจากการคุกคาม

๒.๗.๒.๑๐ การช่วยเหลือจนเจือเกื้อกูล ก่อให้เกิดความสมานฉันท์ของทุกคนในชาติ

๒.๗.๒.๑๑ การสร้างความมั่งคั่งอยู่ดีมีสุขของประชาชนโดยถ้วนหน้า

๒.๗.๒.๑๒ การดำรงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของประเทศอย่างเท่าเทียมในเวทีโลก

กำลังทางอากาศอันเป็นส่วนหนึ่งของการทหารจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในฐานะกำลังอำนาจแห่งชาติอันที่จะขาดเสียมิได้ จำเป็นต้องแสดงบทบาทหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถร่วมกับกำลังอำนาจด้านอื่น ๆ ในการบรรลุตามวัตถุประสงค์แห่งชาติตามที่กล่าวไว้ข้างต้น

๒.๗.๓ บทบาทที่มีต่อความมั่นคงแห่งชาติ

จากเหตุผลความจำเป็นที่กองทัพต้องเข้าไปมีบทบาทในการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ กองทัพอากาศอันเป็นส่วนหนึ่งของกองทัพไทยต้องปรับบทบาทให้มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และสามารถรองรับสภาพการณ์ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้ขอบเขตความรับผิดชอบที่กฎหมายกำหนด ตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการป้องกันประเทศ และนโยบายของรัฐบาล โดยยึดผลประโยชน์และความมั่นคงแห่งชาติเป็นหลัก ดังนี้

๒.๗.๓.๑ พิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างสมพระเกียรติ และถวายความปลอดภัยพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์

๒.๗.๓.๒ ส่งเสริมการปลูกฝังอุดมการณ์ของชาติให้ประชาชนมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

๒.๗.๓.๓ พัฒนาเสริมสร้างกำลังทางอากาศให้มีศักยภาพในการป้องกันและสามารถใช้อำนาจเพื่อป้องกันภัยคุกคามด้วยกำลังทหารได้ทุกรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๗.๓.๔ เตรียมและพัฒนากำลังทางอากาศให้พร้อมที่จะคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติในทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๗.๓.๕ พัฒนาความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีกับกองทัพอากาศประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ

๒.๗.๓.๖ เสริมสร้างและสนับสนุนความร่วมมือทางทหารในประชาคมระหว่างประเทศ

๒.๗.๓.๗ ปฏิบัติภารกิจและสนับสนุนการปฏิบัติการรักษาความมั่นคงแห่งรัฐ โดยใช้ศักยภาพและขีดความสามารถของกองทัพอากาศในการบรรเทาภัยพิบัติ

๒.๗.๓.๘ นำศักยภาพของกองทัพอากาศเข้ามาช่วยเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ และร่วมในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงภายในรูปแบบ ต่าง ๆ

๒.๗.๓.๙ นำศักยภาพของกองทัพอากาศเข้ามาช่วยในการสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของรัฐบาล ตลอดจนการแก้ไขปัญหาของชาติ

๒.๗.๓.๑๐ บูรณาการความร่วมมือกับภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในการสนับสนุนการป้องกันประเทศและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ อย่างมีแผนและเป็นระบบ

๒.๗.๓.๑๑ ส่งเสริมกำลังพลของกองทัพอากาศและประชาชนทั่วไปให้มีความรู้ และมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒.๘ การพัฒนายุทธศาสตร์กำลังทางอากาศ

๒.๘.๑ บทบาทกำลังทางอากาศในปัจจุบันและอนาคต

ปัจจุบันโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้เจริญก้าวหน้าไปมากตามพัฒนาการของเทคโนโลยีที่ทันสมัย แต่แฝงไปด้วยความซับซ้อนและมีอุปสรรคนานัปการเช่นเดียวกัน เกิดมีความขัดแย้งกันในทางความคิด การแก่งแย่งทรัพยากร การฉกฉวยโอกาสเอาเปรียบผู้ที่อ่อนแอกว่า มีการใช้กำลังเพื่อบังคับให้ยอมจำนนในหลายรูปแบบ หลากมิติ จากการประมาณสถานการณ์ด้านความมั่นคงจะเห็นได้ว่าบรรดาประเทศมหาอำนาจ และ

มหาอำนาจทางเศรษฐกิจต่างเร่งเสริมสร้างกำลังทหาร เพื่อคงไว้ซึ่งพลังอำนาจในการต่อรองและแสวงประโยชน์จากแหล่งทรัพยากรอันมีจำนวนจำกัด เข้าถึงได้ง่าย และนับวันจะเกิดการทับซ้อนกันมากขึ้น โดยต่างฝ่ายต่างสร้างบทบาทในเวทีระดับชาติในรูปของภาคีและพหุภาคี และพยายามเชื่อมกันสู่ความสัมพันธ์ในระดับภูมิภาค โดยใช้การทหารและการเมืองระหว่างประเทศเป็นเครื่องมือนำหน้า ก่อนที่จะขับเคลื่อนทั้งองค์การพหุภาคีไปสู่การบรรลุเป้าหมายผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามมาภายหลัง ทั้งนี้ ก็เพื่อให้เกิดเป็นหลักประกันด้านความมั่นคง และนำไปสู่ความปลอดภัย ความอยู่ดีมีสุข อันเป็นเป้าหมายสุดท้ายของแต่ละชาตินั่นเอง

กำลังทางอากาศเป็นส่วนหนึ่งของการทหาร แต่มีลักษณะเด่นด้านความเร็ว พิสัยบิน และความอ่อนตัว จากธรรมชาติของกำลังทางอากาศดังกล่าว กำลังทางอากาศจึงมักถูกใช้เป็นการตอบสนองที่รวดเร็ว แสดงท่าทีและแสนยานุภาพได้ทุกพื้นที่ ทุกเวลา โดยใช้ขีดจำกัด เป็นกำลังป้องปราม หากเมื่อเกิดความขัดแย้งอันก่อให้เกิดความรุนแรงลุกลามกลายเป็นสงครามขึ้นแล้ว กำลังทางอากาศก็จะถูกใช้ในลักษณะเป็นกำลังเชิงตัดสินเอาชนะ จากคุณลักษณะและขีดความสามารถที่แตกต่างจากกำลังอื่น ๆ กำลังทางอากาศจึงมักถูกใช้เพื่อกิจการพลเรือนเช่นเดียวกัน ปัจจุบันความต้องการทางอากาศในเชิงพลเรือนมีมากขึ้นเป็นลำดับ การตอบสนองมักกระทำได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากภัยคุกคามมิได้มีเฉพาะด้านการทหาร หรือภัยคุกคามรูปแบบใหม่เท่านั้น ยังเกิดมีภัยพิบัติเพิ่มมากขึ้นตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ แม้กระทั่งกำลังทางอากาศก็ถูกนำมาใช้ในเชิงสันติ เพื่อรักษาความสงบสุข นำความช่วยเหลือไปยังพื้นที่ทุรกันดาร ห่างไกลจากความเจริญได้อย่างรวดเร็ว

การปรับบทบาทกำลังทางอากาศ จึงกระทำด้วยการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาวะเปลี่ยนแปลง โดยในยามปกติมุ่งจะใช้กำลังทางอากาศในเชิงบวก เพื่อความสงบสุขอยู่ดีมีสุขของประชาชน ช่วยแก้ปัญหา ป้องกันและเผชิญกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ และเมื่อเกิดสงครามก็จะถูกนำไปใช้ในการรบเพื่อชัยชนะเด็ดขาดอย่างรวดเร็ว บทบาทกำลังทางอากาศในอนาคตมีทิศทางเป็นดังนี้

- ✧ เป็นเครื่องมือของรัฐในการแสวงประโยชน์จากภายนอก ร่วมกับการเมืองระหว่างประเทศ
- ✧ เป็นเครื่องมือเสริมสร้างความมั่นคงในรูปแบบของภาคีและพหุภาคีในระดับชาติและภูมิภาค
- ✧ เป็นเครื่องมือในการเผชิญเหตุวิกฤตอันเกิดจากภัยธรรมชาติและโรคภัยไข้เจ็บตามการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมโลก
- ✧ เป็นเครื่องมือในการนำพาประเทศชาติและประชาชนก้าวสู่บทบาทบนเวทีโลกในการกิจระหว่างประเทศ
- ✧ เป็นเครื่องมือในการเฝ้าตรวจและเตือนภัยในระบบแจ้งเตือนภัยในการรักษาความมั่นคงภายในทุกสเปกตรัมของความขัดแย้งภายในที่เกิดขึ้น
- ✧ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศด้านการบินและอวกาศ ที่นับวันมีการพัฒนาแบบก้าวกระโดด ซึ่งกำลังทางอากาศจะเป็นกลไกหลักในการสร้างพื้นฐานด้านวิชาการด้านการบินและอวกาศให้กับประเทศ

๒.๘.๒ การพัฒนากองทัพอากาศ

การพัฒนากองทัพอากาศประกอบด้วย ๒ ส่วนสำคัญ ส่วนแรกเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ตามลักษณะงาน (Function) ของหน่วยงานภายในกองทัพอากาศ สำหรับส่วนที่ ๒ คือ นวัตกรรมหรือการพัฒนา กองทัพอากาศมุ่งสู่การปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง โดยมี ๖ องค์ประกอบสำคัญของกำลังทาง

อากาศที่ต้องมีการพัฒนาที่เหมาะสมและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน สามารถขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน โดยมีได้มีส่วนใดส่วนหนึ่งล้ำหน้าหรือล้าหลังให้เป็นภาระกับส่วนอื่น ๆ

การสร้างกำลังทางอากาศที่เพียงพอและเหมาะสมจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบภายใต้หลักนิยามพื้นฐานของกำลังทางอากาศ กล่าวคือ ต้องยึดมั่น เชื่อมมั่นในหนทางที่ถูกต้อง และความเพียรพยายามที่แน่วแน่ ไม่แปรผันตามความต้องการของผู้หนึ่งผู้ใด โดยต้องมีการพัฒนางานทุกด้านของกองทัพอากาศตามลักษณะงาน (Function) หรืออีกนัยหนึ่ง คือ การพิจารณาแผนแม่บทด้านต่าง ๆ ของกองทัพอากาศ ที่ต้องคำนึงถึงความสอดคล้อง (Synchronization) การบูรณาการ (Integration) และการดำเนินการที่สอดคล้องกันในแต่ละห้วงเวลา (Timeframe) เพื่อให้สามารถใช้กำลังทางอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด คำนึงค่าตอบสนองความต้องการอย่างแท้จริง

การได้มาซึ่งกำลังทางอากาศให้เกิดเป็นนภาพ คือ การเสริมสร้างองค์ประกอบหลักของกำลังทางอากาศที่ครบถ้วนและเหมาะสม ซึ่งการสร้างและพัฒนากำลังทางอากาศในยุคสงครามที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Warfare: NCW) นั้น ต้องคำนึงถึง ๖ องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การบัญชาการและควบคุม (Command and Control), ระบบการตรวจจับ (Sensor), ผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ (Shooter), เครือข่าย (Network), สนับสนุนและบริการ (Support and Service) และทรัพยากรบุคคลและองค์กร (Human and Organization) อย่างไรก็ตามการเสริมสร้างกำลังทางอากาศอย่างเป็นรูปธรรมนั้น ต้องมีการจัดหาอย่างเพียงพอและการควบคุมการใช้ประโยชน์ยุทธโศปกรณ์และระบบด้านการปฏิบัติการรบที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการฝึกและประเมินค่าอย่างจริงจัง การวิจัยบทบาทและนวัตกรรมกำลังทางอากาศที่ตรงประเด็นและตรงตามความต้องการ เพื่อให้ล้ำหน้ากว่าขีดความสามารถของภัยคุกคาม รวมทั้งการแสวงประโยชน์จากศักราชสงครามให้เกิดความยั่งยืนในการปฏิบัติการได้อย่างเป็นรูปธรรม

๒.๘.๓ พลังขับเคลื่อนกำลังทางอากาศ

๒.๘.๓.๑ กำลังพลเป็นแกนนำ

ประสิทธิผลที่ได้จากการใช้กำลังทางอากาศเกิดขึ้นบนกระบวนการตัดสินใจและการใช้กำลังที่ทรงประสิทธิภาพ ซึ่งโดยแท้จริงแล้วผู้บังคับบัญชา ฝ่ายอำนวยการ และหน่วยกำลังจะต้องมีความรู้ความชำนาญและเข้าใจคุณสมบัติของระบบเทคโนโลยีกำลังทางอากาศ อันประกอบด้วยเทคโนโลยีกำลังทางอากาศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งทั้งสองส่วนต้องเชื่อมต่อ สื่อเข้าใจระหว่างกันและกันได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ปัจจุบันระบบเทคโนโลยีกำลังทางอากาศมีความทันสมัย มีการพัฒนาก้าวหน้าไปสู่ระบบปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางที่เกิดการบูรณาการเป็นระบบมากขึ้น สามารถใช้กำลังทางอากาศให้ตอบสนองความต้องการได้มากขึ้น จำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ก้าวหน้าเทคโนโลยีเหล่านี้เพื่อที่จะใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุดเต็มขีดความสามารถของระบบกำลังทางอากาศที่ได้รับการออกแบบ และ/หรือประยุกต์ใช้ให้ตรงกับความต้องการใช้งานอย่างแท้จริง

๒.๘.๓.๒ เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ

การนำกำลังทางอากาศไปใช้เพื่อเผชิญกับภัยคุกคามอย่างเกิดประสิทธิผลนั้น ต้องกระทำอยู่บนความเชื่อมั่นภายใต้หลักนิยามกำลังทางอากาศ กล่าวคือ กำลังทางอากาศจะถูกใช้ในรูปของการปฏิบัติการทางอากาศยุทธศาสตร์และยุทธวิธี หัวใจของการปฏิบัติการคือการบัญชาการและควบคุมที่ทรงประสิทธิภาพ สามารถขับเคลื่อนการปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ กล่าวคือการใช้กำลังระดับ ยุทธศาสตร์

ยุทธการ และยุทธวิธี ได้ครบถ้วนทุกขอบเขตสามารถนำกำลังทางอากาศซึ่งส่วนใหญ่มีจำนวนจำกัดมาใช้ในการลักษณะทวีกำลัง หมุนเวียนกลับมาใช้งานได้อย่างรวดเร็วเปรียบเสมือนหนึ่งมีกำลังมาก

ด้วยกำลังทางอากาศมีพื้นฐานบนเทคโนโลยี ดังนั้นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้กำลังทางอากาศจึงขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี และที่สำคัญเทคโนโลยีที่ทันสมัยของระบบกำลังทางอากาศทั้งหมดจะต้องนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจ เพื่อการใช้กำลังอย่างถูกต้อง อันจะทำให้กำลังทางอากาศเป็นภาพอย่างแท้จริง

๒.๙ โอกาสและอุปสรรค

๒.๙.๑ โอกาส

๒.๙.๑.๑ สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นที่เทิดทูน เคารพ และเชื่อถือจากประชาชนเป็นอย่างสูง ทำให้เกิดความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิบัติตามแนวพระราชดำริ และโครงการตามพระราชดำริต่าง ๆ ซึ่งกองทัพอากาศสามารถสนับสนุนการปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๙.๑.๒ การถ่วงดุลของมหาอำนาจทั้งในระดับโลก และภูมิภาคก่อให้เกิดการรวมกลุ่ม ทั้งในแบบพหุภาคี และทวิภาคี เปิดโอกาสให้ประเทศไทยสามารถใช้การทหารและการเมืองระหว่างประเทศเป็นเครื่องมือพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ได้มากขึ้น

๒.๙.๑.๓ ความร่วมมือระหว่างประเทศในการปฏิบัติการทางทหารที่มีใช้สงครามเป็นเกียรติ และศักดิ์ศรีในประชาคมโลก อีกทั้งยังเป็นโอกาสในการได้รับการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลด้านความรู้ และเทคโนโลยี ตลอดจนการได้เรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ที่สามารถนำมาปรับปรุง พัฒนากองทัพให้มีประสิทธิภาพ จะเป็นปัจจัยสำคัญมากยิ่งขึ้น กำลังทางอากาศมีความเหมาะสมกับการปฏิบัติในลักษณะนี้ตามคุณลักษณะและธรรมชาติที่แตกต่างจากกำลังประเภทอื่น ๆ

๒.๙.๑.๔ ความจำเป็นที่จะต้องมีการทหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งกำลังทางอากาศที่ทันสมัยสามารถตอบสนองภารกิจในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาคยังคงมีอยู่ ปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติที่นับวันมีความรุนแรงขึ้น

๒.๙.๑.๕ บทบาทของกองทัพในภารกิจที่มีใช้สงคราม และการเข้าไปปฏิบัติการร่วมกับกองกำลังรักษาสันติภาพของสหประชาชาติที่ผ่านมา ทำให้กองทัพอากาศมีโอกาส ได้เรียนรู้ และเสริมสร้างประสบการณ์ ได้เป็นอย่างดี และสามารถนำมาเสริมสร้างพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ให้กับกองทัพอากาศอันจะพัฒนาบทบาทและการปฏิบัติการให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๙.๑.๖ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในโลกได้อย่างรวดเร็ว และทันเวลา ก่อให้เกิดการเรียนรู้สามารถนำมาพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพของกองทัพให้ดีขึ้น ซึ่งกองทัพอากาศสามารถพัฒนาสู่ระบบปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง

๒.๙.๑.๗ รัฐบาลกำหนดนโยบายที่ชัดเจน เพื่อนำประเทศไทยไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี ๒๕๕๘ อย่างสมบูรณ์ โดยสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และการเมืองและความมั่นคง ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลในการเร่งสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในกรอบความร่วมมือต่าง ๆ เป็นโอกาสในการพัฒนาความสัมพันธ์ทางทหาร

๒.๙.๒ อุปสรรค

๒.๙.๒.๑ การมีชั่วโมงอากาศหลายชั่วโมงทำให้การดำเนินนโยบายด้านการเมืองระหว่างประเทศของไทย รวมทั้งการจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ของกองทัพ โดยเฉพาะกองทัพอากาศซึ่งส่วนใหญ่จัดหายุทโธปกรณ์จากต่างประเทศมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น

๒.๙.๒.๒ สหรัฐฯ เป็นแกนนำในการทำสงครามปราบปรามการก่อการร้ายซึ่งเปลี่ยนจากการใช้อาวุธทั่วไปมาเป็นการใช้อากาศยาน เครื่องบินโดยสาร อาวุธแพร่กระจายเป็นอาวุธหลัก โดยสหรัฐฯ ได้ประกาศให้ทุกประเทศแสดงจุดยืนในการร่วมต่อต้านการก่อการร้าย ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย อาจถูกกลุ่มก่อการร้ายโจมตีประเทศที่ร่วมจุดยืนกับสหรัฐฯ

๒.๙.๒.๓ การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อาจถูกยกระดับไปสู่การแบ่งแยกดินแดน ซึ่งอาจถูกแทรกแซงโดยองค์การระหว่างประเทศ จำเป็นต้องได้รับการเฝ้าตรวจและพิสูจน์ทราบการเคลื่อนไหวทุกขณะเวลา ทั้งในการปฏิบัติการทางทหารและการปฏิบัติการทางพลเรือน

๒.๙.๒.๔ การก่อการร้ายสากล และกระแสอิสลามนัฎน (Islamization) ที่ต้องการให้ประเทศเป็นรัฐอิสลามบริสุทธิ์ที่กำลังเกิดขึ้นทั่วโลก ซึ่งแตกต่างจากอิสลามสายกลาง ยังผลให้เกิดความขัดแย้ง การแบ่งแยกทางสังคมและศาสนา จนเกิดการลุกลามไปสู่ความหวาดระแวง ขาดความไว้วางใจระหว่างประเทศ เพื่อนบ้านของไทยและในภูมิภาค กำลังทางอากาศจะต้องเพิ่มบทบาทและมีส่วนร่วมในส่วนนี้ให้มากขึ้น

๒.๙.๒.๕ ปัญหาความขัดแย้งเรื่องเส้นแบ่งเขตแดนทางอากาศที่ไม่สามารถกำหนดให้ชัดเจน ได้รวมทั้งผลประโยชน์ที่ซับซ้อนในห้วงอากาศอาจนำมาซึ่งข้อพิพาท

๒.๙.๒.๖ สถานการณ์วิกฤตเศรษฐกิจของโลกและสถานการณ์การแพร่ขยายของไข้หวัดสายพันธุ์ใหม่ ส่งผลต่อการเติบโตและสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศ ทำให้รัฐบาลต้องรักษาระดับและ/หรือมีแนวโน้มลดงบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมถึงงบประมาณด้านความมั่นคงด้วย

๒.๙.๒.๗ บทบาทที่เพิ่มขึ้นของกองทัพในการปฏิบัติการทางทหารที่มีใช้สงคราม ได้แก่ การพัฒนาประเทศ การบรรเทาสาธารณภัยและภัยพิบัติ แต่ขาดการสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอ

๒.๙.๒.๘ ความไม่มั่นคงและการขาดเสถียรภาพของระบบการเมืองไทย ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลและนโยบายในแต่ละรัฐบาลและขาดความต่อเนื่อง

๒.๙.๒.๙ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วและก้าวกระโดด ซึ่งจำเป็นต้องพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ได้ ทั้งที่เป็นเทคโนโลยีด้านอาวุธยุทโธปกรณ์ในการรบตามแบบ และยุทโธปกรณ์ที่จะต่อสู้กับสงครามในยุคใหม่ ได้แก่ สงครามสารสนเทศ (Information Warfare: IW) และการโจมตีทางไซเบอร์ (Cyber Attack) ภายใต้อยุทธสงครามที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Warfare: NCW)

๒.๙.๒.๑๐ การบัญชาการและควบคุมระหว่างเหล่าทัพยังไม่สามารถบูรณาการได้ ทำให้ขาดความสมบูรณ์ในการปฏิบัติการร่วมทางทหาร

๒.๙.๒.๑๑ อิทธิพลของการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ (Social Network) ที่สามารถเข้าถึงปัจเจกบุคคล หรือชุมชน และสังคมได้อย่างรวดเร็ว อาจถูกใช้เป็นเครื่องมือหลักในการสื่อสารและสร้างแนวร่วมในทางที่ผิดได้

๒.๑๐ จุดแข็งและจุดอ่อน

๒.๑๐.๑ จุดแข็ง

๒.๑๐.๑.๑ กองทัพอากาศเป็นหน่วยงานหลักในประเทศที่มีอาวุธยุทโธปกรณ์และเครือข่ายของกำลังทางอากาศที่มีศักยภาพ คุณภาพ และความพร้อมในการปฏิบัติการป้องกันและพัฒนาประเทศ โดยใช้กำลังทางอากาศ

๒.๑๐.๑.๒ กองทัพอากาศเป็นหน่วยงานที่มีองค์ความรู้เฉพาะทางในด้านกำลังทางอากาศที่มีความสมบูรณ์ อีกทั้งมีฐานบินปฏิบัติการและหน่วยงานซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ทั่วประเทศ ทำให้สามารถตอบสนองภารกิจทั้งทางทหารและการพัฒนาประเทศ

๒.๑๐.๑.๓ หลักนิยม “รวมการควบคุม แยกการปฏิบัติ” และองค์ประกอบเชิงกายภาพที่กองทัพอากาศมีทั้งหมด สามารถตอบสนองการปฏิบัติการสั่งการใช้กำลังของกองทัพอากาศได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

๒.๑๐.๑.๔ กองทัพอากาศเป็นองค์กรหลักที่ได้รับความศรัทธา เชื่อถือ และได้รับการยอมรับจากประชาชนในการเข้าไปช่วยเหลือในยามที่ประเทศประสบปัญหาต่าง ๆ ถึงพื้นที่เป้าหมายได้รวดเร็วทันเวลาที่ต้องการ

๒.๑๐.๑.๕ กองทัพอากาศมีการปรับโครงสร้างใหม่เมื่อเดือนเมษายน ปี ๒๕๕๒ ทำให้มีการลดภารกิจที่ไม่จำเป็น เพิ่มภารกิจใหม่รองรับ และรวมภารกิจที่ใกล้เคียงกัน เพื่อรองรับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ

๒.๑๐.๑.๖ กองทัพอากาศมีโครงข่ายการสื่อสารครอบคลุมพื้นที่ไปยังทุกหน่วยบินทั่วประเทศ ทำให้สามารถประสานการดำเนินงานและปฏิบัติการได้อย่างรวดเร็วทันต่อสถานการณ์

๒.๑๐.๑.๗ กองทัพอากาศตระหนักในความสำคัญกับการวิจัยบนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง ซึ่งได้จัดสรรงบประมาณของกองทัพอากาศเพื่อดำเนินการวิจัยด้วยตัวเอง

๒.๑๐.๑.๘ กองทัพอากาศมีระบบการศึกษาทางทหารของกองทัพอากาศเอง และมีการดำเนินการควบคุมคุณภาพอย่างเป็นระบบ

๒.๑๐.๑.๙ กองทัพอากาศมีการสร้างและสั่งสมองค์ความรู้ในการสร้างเครื่องบินกองทัพอากาศแบบที่ ๖ และสร้างอากาศยานไร้คนบิน ซึ่งสามารถขยายผลไปสู่การผลิต เพื่อการพัฒนากองทัพอากาศอย่างยั่งยืน

๒.๑๐.๑.๑๐ กองทัพอากาศมีองค์ความรู้และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางในระดับที่สามารถต่อยอดการพัฒนาได้อย่างมั่นคง

๒.๑๐.๒ จุดอ่อน

๒.๑๐.๒.๑ ระบบควบคุมและบัญชาการของกองทัพอากาศอยู่ระหว่างการบูรณาการข้อมูลการยุทธและข้อมูลสนับสนุนซึ่งยังขาดความสมบูรณ์ ทำให้เกิดข้อจำกัดในการปฏิบัติการ

๒.๑๐.๒.๒ ระบบอาวุธทำให้เกิดข้อจำกัดทางความคิด ขาดวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม ทำให้ความคิดริเริ่มเชิงสร้างสรรค์เกิดขึ้นได้ยาก

๒.๑๐.๒.๓ ระบบสารสนเทศทางการจัดการของการปฏิบัติงานในสายงานที่จำเป็นนั้น ยังไม่สมบูรณ์และขาดความเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ

๒.๑๐.๒.๔ การบริหารจัดการอาวุธยุทโธปกรณ์ยังไม่สามารถตอบสนอง ให้ระบบสนับสนุนกำหนดแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน

๒.๑๐.๒.๕ กองทัพอากาศเป็นกองทัพที่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ทำให้มีขีดจำกัดในการพัฒนากองทัพ เนื่องจากเทคโนโลยีมีราคาสูง และบางครั้งยังมีเรื่องของลิขสิทธิ์การใช้งานที่ต้องได้รับการอนุญาตจากรัฐบาลประเทศผู้ผลิต

๒.๑๐.๒.๖ โครงสร้างกองทัพอากาศอาจไม่ครอบคลุมภาระงานใหม่ๆ อันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

บทที่ ๓ บทบาท หน้าที่ การกิจ พันธกิจ ขีดความสามารถของกองทัพอากาศ

การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมโลกอันมีผลถึงการเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาคและในระดับประเทศ ทำให้กองทัพอากาศต้องหันมาทบทวนข้อเท็จจริงใหม่ที่เป็นทั้งโอกาสและภัยคุกคามที่ต้องเผชิญ และทำการวางแผนปรับกระบวนการดำเนินงานกิจการในองค์การ เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ พร้อมปรับปรุงพัฒนาองค์การให้เติบโต แข็งแกร่ง เผชิญภัยคุกคามได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

๓.๑ บทบาท

บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๗๗ โดยใช้ขีดความสามารถ กำลังทางอากาศในการปฏิบัติการทางทหารและการปฏิบัติการทางทหารในรูปแบบสงครามและที่ไม่ใช่สงคราม ให้ประเทศชาติเกิดความปลอดภัย ปราศจากการคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ และตอบสนองความต้องการที่นำไปสู่ความกินดีอยู่ดีของประชาชนและความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๒ หน้าที่

กองทัพอากาศมีหน้าที่ดังนี้

๓.๒.๑ หน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

- ๓.๒.๑.๑ การปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์
- ๓.๒.๑.๒ การป้องกันประเทศ รักษาเอกราชอธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดน
- ๓.๒.๑.๓ การปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติ
- ๓.๒.๑.๔ การรักษาความมั่นคงแห่งรัฐ
- ๓.๒.๑.๕ การมีส่วนร่วมในประชาธิปไตย
- ๓.๒.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาสังคม

๓.๒.๒ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

กองทัพอากาศเป็นกลไกหนึ่งของรัฐบาลในการบริหารประเทศตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน ได้แก่

๓.๒.๒.๑ การปฏิบัติการกิจนานาชาติ

๓.๒.๒.๑ (๑) การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพภายใต้กรอบของสหประชาชาติและ/หรือ

พันธมิตร

๓.๒.๒.๑ (๒) การปฏิบัติการเพื่อมนุษยธรรม

๓.๒.๒.๑ (๓) การปฏิบัติการเพื่อบรรเทาสาธารณภัย/ภัยพิบัติร่วมกับนานาชาติ

และ/หรือองค์การสากล

๓.๒.๒.๒ การเป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาค

๓.๒.๒.๒ (๑) กิจการการบิน ได้แก่ การผลิตบุคลากรด้านการบินและเกี่ยวข้องกับการบิน การดำรงและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบิน อาทิ ความรู้พื้นฐานด้านการบิน เวชศาสตร์การบิน นิรภัยการบิน การค้นหาและช่วยชีวิตทางพลเรือน และศูนย์ฝึกการบิน

๓.๒.๒.๒ (๒) กิจการเดินอากาศ ได้แก่ การควบคุมเส้นทางการบิน และการควบคุมการบิน

๓.๒.๒.๒ (๓) การอุตสาหกรรมการบิน ได้แก่ เป็นศูนย์กลางการซ่อมอากาศยานในระดับภูมิภาค

๓.๒.๒.๓ การแก้ปัญหาสำคัญของชาติ

๓.๒.๒.๓ (๑) ยาเสพติด

๓.๒.๒.๓ (๒) เอ็ดส์

๓.๒.๒.๓ (๓) ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๓.๒.๒.๓ (๔) การบรรเทาสาธารณภัย

๓.๒.๒.๔ การผนึกพลังร่วมกับกำลังอำนาจของชาติด้านอื่น ๆ

๓.๒.๒.๔ (๑) ปฏิบัติภารกิจสนับสนุนกิจกรรมการเมือง การบินรับ-ส่งคณะรัฐมนตรี และบุคคลสำคัญ

๓.๒.๒.๔ (๒) การขนส่งลำเลียงสินค้าเพื่อสนับสนุนภาคเศรษฐกิจ

๓.๒.๒.๔ (๓) ดำเนินโครงการความร่วมมือแลกเปลี่ยนวิชาการ และเทคโนโลยีกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านการบินของชาติให้ทันสมัย

๓.๒.๒.๔ (๔) การสร้างขวัญและความแข็งแกร่งทางสังคมจิตวิทยาให้กับประเทศ ในด้านการบรรเทาสาธารณภัย การดำเนินโครงการตามพระราชดำริ การรักษาพยาบาล การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมกับประชาชนในการเทิดพระเกียรติ และอื่น ๆ

๓.๒.๒.๕ การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่

๓.๒.๒.๕ (๑) การให้บริการที่มีคุณภาพ การให้ประชาชนมีส่วนร่วม การปรับปรุงกลไกที่ใช้ในการบริหารจัดการองค์การ ได้แก่ กฎ ระเบียบ กฎหมาย การนำเทคโนโลยีมาทดแทนการทำงานเดิม การลดขั้นตอนการทำงาน ฯลฯ

๓.๒.๒.๕ (๒) การปรับปรุงโครงสร้างองค์การ

๓.๒.๒.๕ (๓) การพัฒนาศักยภาพของกำลังพล

๓.๒.๓ หน้าที่ภายใต้วิสัยทัศน์ของกองทัพอากาศสู่การเป็นผู้นำ/องค์การนำ

๓.๒.๓.๑ เป็นหลักด้านกำลังทางอากาศของประเทศ ตอบสนอง ต่อสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็ว มีขนาดกะทัดรัด ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ

๓.๒.๓.๒ เป็นสถาบันแห่งองค์ความรู้ของกำลังทางอากาศที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

๓.๓ การกิจ

๓.๓.๑ การกิจตามกฎหมาย

กองทัพอากาศมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศ และป้องกันราชอาณาจักร พร้อมการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดความขัดแย้งในระดับต่าง ๆ โดยดำรงระดับความพร้อมของขีดความสามารถอยู่ตลอดเวลา ด้วยการเสริมสร้างศักยภาพกำลังทางอากาศให้มีคุณภาพ และครอบครองเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับมิตรประเทศและดำรงความเข้มข้นในความรับผิดชอบต่อการกิจตามกฎหมาย โดยเฉพาะในการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และการพัฒนาประเทศตามแนวคิดทางยุทธศาสตร์

๓.๓.๒ การกิจตามที่ได้รับมอบหมาย

ให้มีความพร้อมปฏิบัติการทั้งในส่วนของยุทธโศภรณ์ที่ทันสมัย สามารถไปปฏิบัติงานร่วมกับต่างประเทศได้ พร้อมกำลังพลในรูปของหน่วยบิน/หน่วย-ชุดปฏิบัติการ/เจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญประเภทต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายร่วมกับกำลังของต่างประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างเป็นลำดับ ได้แก่ การรักษาสันติภาพ การช่วยเหลือมนุษยธรรม และการบรรเทาภัยพิบัติ

๓.๔ พันธกิจ

๓.๔.๑ เตรียมความพร้อม

กองทัพอากาศต้องเตรียมความพร้อมเพื่อปฏิบัติการกิจภายใต้ การจัดโครงสร้างกำลังรบและ ส่วนสนับสนุนที่เหมาะสมภายใต้การบริหารจัดการ การฝึกอบรม การพัฒนากำลังพล และการจัดหาอาวุธ ยุทโธปกรณ์ ให้สามารถที่จะวางกำลังหน่วยปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเต็มความสามารถ โดยในยาม ปกติดัฒฐานที่ตั้งเป็นฐานบินปฏิบัติการหลัก ฐานบินปฏิบัติการหน้า ฐานบินปฏิบัติการพิเศษ ฐานบินปฏิบัติการ สำรอง และสนามบินเฉพาะกิจ รวมถึงการประกอบกำลังที่มีหน่วยตัดสินใจโดยมีศูนย์ปฏิบัติการในแต่ละ ระดับ สามารถบัญชาการและควบคุมตามที่ได้รับมอบอำนาจ เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติการใช้กำลังทางอากาศทั้ง ในประเทศและนอกประเทศ

๓.๔.๒ ใช้กำลัง

กองทัพอากาศมีพันธกิจใช้กำลังทางอากาศในยามปกติคือ การเฝ้าตรวจระวังภัยทางอากาศ ซึ่ง รวมถึงการควบคุมเส้นทางสัญจรเข้าออกรอบประเทศ ในยามสงครามก็พร้อมที่จะใช้กำลังทางอากาศในการ ดำเนินกลยุทธ์ร่วมกับหน่วยกำลังอื่น ๆ ทั้งการปฏิบัติสงครามอันเป็นการใช้กำลังในการป้องกันประเทศ การ พิทักษ์ผลประโยชน์แห่งชาติ และการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในทุกระดับ

ขณะเดียวกันกองทัพอากาศก็พร้อมที่จะใช้กำลังกองทัพอากาศเพื่อการพัฒนาประเทศและ การช่วยเหลือประชาชน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติในยามวิกฤติต่าง ๆ เช่น การ บรรเทาสาธารณภัยอันเกิดจากอุบัติเหตุหรือภัยพิบัติจากธรรมชาติ การต่อต้านอาชญากรรม การปราบปราม ยาเสพติด การสำรวจและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการฟื้นฟูภัยพิบัติสาธารณะ ต่าง ๆ

๓.๕ ขีดความสามารถ

กองทัพอากาศต้องดำเนินการตามแผนงานที่สอดคล้องกับธรรมชาติของกำลังทางอากาศภายใต้ หลักนิยม ที่สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อม ทรัพยากรที่มีในครอบครอง เทคโนโลยี และพันธมิตร โดยมุ่งหวังที่จะสรรสร้าง กองทัพอากาศให้มีความสามารถในการทำสงครามทั่วไป สงครามอิเล็กทรอนิกส์ วางรากฐานเพื่อการปกป้อง ห่วงอากาศ/อวกาศ และรองรับวิทยาการนาโน/ไบโอเทคโนโลยีในอนาคตข้างหน้า

ขีดความสามารถหลักที่กองทัพอากาศต้องดำรงไว้และมีอาจละเลยได้ คือ ขีดความสามารถในการ ปฏิบัติการทางอากาศทุกมิติ เพื่อป้องกันราชอาณาจักรและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติรอบบ้านและโพ้นทะเล เนื่องจากเป็นขีดความสามารถหลักซึ่งมีเพียงกองทัพอากาศเพียงส่วนราชการเดียวที่มีภารกิจและศักยภาพที่จะ ดำเนินการได้ ต่างกับภารกิจอื่น ๆ เช่น ภารกิจการพัฒนาประเทศ ภารกิจช่วยเหลือผู้ประสบภัย และ ภารกิจการแก้ไขปัญหาสังคม เป็นต้น ที่มีส่วนราชการ/หน่วยงานอื่น ๆ เป็นหลักในการดำเนินการ หากแต่ กองทัพอากาศเป็นหน่วยงานสนับสนุน

หัวใจสำคัญของการปฏิบัติการทางอากาศให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด คือ การตัดสินใจที่ถูกต้องและ รวดเร็ว ซึ่งจะนำไปสู่การแสดงท่าทีเพื่อป้องปรามและใช้กำลังเพื่อป้องกันประเทศให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้น การปฏิบัติการทางอากาศจึงต้องมีจังหวะในการปฏิบัติการ (Tempo of Operations) ที่รวดเร็วและ เหมาะสม จึงได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีวงรอบการตัดสินใจของ“จอห์น บอยด์ (John Boyd)” หรือ “วงรอบอูด้า (OODA Loop)” ได้แก่ การสังเกต (Observation) การทำความเข้าใจ (Orientation) การตัดสินใจ (Decision) และการปฏิบัติ (Action)

ทั้งนี้ เมื่อเกิดความขัดแย้งในระดับสงคราม กองทัพอากาศต้องระดมทรัพยากรทั้งหมด และใช้ขีดความสามารถในทุกมิติเพื่อครองอากาศแบบอิสระให้ได้เป็นอันดับแรก เพื่อให้ฝ่ายเรามีเสรีในการปฏิบัติการทางทหารอื่น ๆ จากนั้นจึงนำกำลังทางอากาศเข้าปฏิบัติการร่วมกับกำลังอื่น ๆ ในภารกิจปฏิบัติการร่วมกับกำลังภาคพื้นตามลำดับความสำคัญที่ลดหลั่นกันลงไป โดยมีขีดความสามารถดังนี้

- ตอบสนองต่อภารกิจของรัฐ ในทุกระดับความขัดแย้ง เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์แห่งชาติและบทบาทในเวทีสากลภายใต้การใช้กำลังทหารตามกฎหมายระหว่างประเทศ ยกเว้นในภาวะสงครามอันกระทบต่อความอยู่รอดของประเทศ

- ปฏิบัติการเชิงรุก ตามธรรมชาติของกำลังทางอากาศลึกไปในพื้นที่เป้าหมายเพื่อยับยั้งการลุกลามสู่การสูญเสียนาโตใหญ่ และเพื่อพิทักษ์กำลังฝ่ายเราให้ปลอดภัยจากการใช้กำลังของฝ่ายตรงข้าม อันอาจส่งผลกระทบต่อกำลังอำนาจของชาติด้านอื่น ๆ

- ดำรงสภาพการรบ ยืนหยัดในการปฏิบัติการบนขีดความสามารถของตนภายใต้การระดมทรัพยากรด้านกำลังทางอากาศของชาติโดยรวม ทั้งในสถานการณ์ที่ได้รับหรือปราศจากการสนับสนุนจากพันธมิตร

- อ่อนตัวในการปฏิบัติในยามสงครามและยามปกติในการพัฒนาประเทศ และการแก้ไขปัญหาสังคมตลอดจนการบรรเทาภัยพิบัติต่าง ๆ

บทที่ ๔ วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

๔.๑ วิสัยทัศน์

กองทัพอากาศตระหนักถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ที่มีความชัดเจน ความท้าทาย และความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ ทั้งนี้กองทัพอากาศได้กำหนดวิสัยทัศน์บนพื้นฐานของภารกิจตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๗ และ พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๑ อีกทั้งจากการประเมินสถานการณ์และจากการวิเคราะห์สถานะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก (SWOT Analysis) แล้วจึงกำหนดเป็นวิสัยทัศน์กองทัพอากาศ พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้

“กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค (One of the Best Air Forces in ASEAN)”

กองทัพอากาศมุ่งหวังพัฒนาสู่ “กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค” หรือ “One of the Best Air Forces in ASEAN” ซึ่งอีกนัยหนึ่ง คือ เป็นกองทัพอากาศที่มีขีดความสามารถในทุกมิติอยู่ในระดับ ๑ ใน ๓ ของภูมิภาคอาเซียน บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่าการก้าวไปสู่วิสัยทัศน์กองทัพอากาศอย่างเป็นระบบ เป็นรูปธรรม และมีความยั่งยืนกองทัพอากาศจึงได้กำหนดจุดเน้นของทิศทางการพัฒนาในแต่ละระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๔ กองทัพอากาศดิจิทัล (Digital Air Force : DAF) มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการรบและการปฏิบัติการที่มีใช้การรบเพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามในทุกรูปแบบ โดยกองทัพอากาศต้องสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นหลัก และบูรณาการเทคโนโลยีกำลังทางอากาศ เทคโนโลยีเครือข่าย และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้การปฏิบัติการของกองทัพอากาศเป็นไปอย่างรวดเร็ว เหมาะสมทันตามความต้องการในทุกสถานการณ์ อันจะเป็นพื้นฐานการพัฒนาสู่การปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations : NCO)

ระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘ กองทัพอากาศที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Air Force : NCAF) มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการรบและการปฏิบัติการที่มีใช้การรบ เพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามในทุกรูปแบบรวมถึงภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในยุคสงครามที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Warfare : NCW) โดยกองทัพอากาศต้องสามารถประยุกต์แนวคิดการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ได้อย่างสมบูรณ์ และต้องสามารถใช้เทคโนโลยีเครือข่ายและระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธี (Tactical Data Link) ได้บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง

ระยะที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒ กองทัพอากาศขับเคลื่อนไปสู่ “กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค” โดยสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและแนวคิดการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ในการปฏิบัติการรบและการปฏิบัติการที่มีใช้การรบ เพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามในทุกรูปแบบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเองให้มากที่สุด

แผนที่ยุทธศาสตร์

กองทัพอากาศได้พัฒนาแผนที่ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ (RTAF Strategy Map) เพื่อแสดงทิศทางและแนวทางในการดำเนินยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ โดยยึดหลักการในการบริหารกองทัพด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) และยึดถือผลประโยชน์แห่งชาติเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ด้วยกองทัพอากาศเป็นหน่วยงานหลักด้านความมั่นคง จึงได้

- ✦ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
- ✦ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างสมรรถนะและความพร้อมในการป้องกัน ประเทศ
- ✦ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ รักษาความมั่นคงของรัฐ
- ✦ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ
- ✦ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของรัฐบาล

รูปที่ ๔-๒ แสดงแผนที่ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศที่พัฒนาขึ้นนั้นผ่านการระดมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญในเชิงวิชาการและผู้มีประสบการณ์ โดยนำหลักการวางแผนทางทหาร Ends Ways และ Means มาเป็นแกนหลักในการพัฒนา และอยู่บนพื้นฐานของความสอดคล้องกับธรรมชาติของกองทัพอากาศ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

✧ วิสัยทัศน์ (Vision) คือ ความมุ่งหวังที่กองทัพอากาศต้องการจะเป็นหรือต้องการจะไปให้ถึงในอนาคต ทั้งนี้กองทัพอากาศกำหนดวิสัยทัศน์กองทัพอากาศ พ.ศ.๒๕๖๒ “กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค” หรือ “One of the Best Air Forces in ASEAN”

รูปที่ ๔-๒ แผนที่ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ (ประยุกต์ใช้หลักการวางแผนทางทหาร Ends, Ways, Means)

✧ ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Theme) คือ ทิศทางของยุทธศาสตร์กองทัพอากาศในแต่ละเรื่องตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกองทัพอากาศ ทั้งนี้กองทัพอากาศได้กำหนดไว้ ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๗๗ และได้กำหนดและวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียและกลุ่มเป้าหมายในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นโจทย์สำคัญในการกำหนด วัตถุประสงค์ (Ends) ต่อไป อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างสมรรถนะและความพร้อมในการป้องกันประเทศ เป็นประเด็นยุทธศาสตร์หลักของกองทัพอากาศที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก

✧ วัตถุประสงค์ (Ends) คือ สิ่งที่ต้องการจะบรรลุผลสำเร็จ หรืออีกนัยหนึ่ง คือ เป้าหมาย/ เป้าประสงค์ (Objective) ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ทั้งนี้วัตถุประสงค์ (Ends) ที่กำหนดขึ้นนั้นสามารถตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียและกลุ่มเป้าหมายในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ภายใต้กรอบภารกิจตามกฎหมายของกองทัพอากาศ ซึ่งท้ายที่สุดจะนำไปสู่การบรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์

✧ หนทางปฏิบัติ (Ways) คือ แนวคิดในเชิงยุทธศาสตร์/แนวทางปฏิบัติ (Strategic Concept/Course of Actions) ที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย (Ends) โดยทั่วไปหนทางปฏิบัติต้องมีความชัดเจนเพียงพอสำหรับการวางแผนใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุประสิทธิผล

✧ ทรัพยากร (Means) คือ ทรัพยากรที่ต้องใช้ในหนทางปฏิบัติ (Ways) เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (Ends) ทั้งนี้ ทรัพยากรไม่ได้ครอบคลุมเพียงแค่ทรัพยากรที่เป็นรูปธรรม หากแต่รวมถึงทรัพยากรที่เป็นนามธรรมด้วย ในที่นี้หมายถึง แผนแม่บทด้านต่าง ๆ ของกองทัพอากาศซึ่งจำแนกตามลักษณะงาน (Functions) ได้แก่ แผนแม่บทด้านกำลังพล แผนแม่บทด้านการข่าวและรักษาความปลอดภัย แผนแม่บทด้านยุทธการและการฝึก แผนแม่บทด้านส่งกำลังบำรุง แผนแม่บทด้านกิจการพลเรือน แผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และแผนแม่บทด้านการวิจัยและพัฒนา

๔.๒ ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

๔.๒.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ภารกิจสำคัญยิ่งของทหารตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ คือ การพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ และต้องจัดให้มีกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็น และเพียงพอ เพื่อพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ อีกทั้งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ บัญญัติให้กระทรวงกลาโหมมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายใน ประเทศ โดยจัดให้มีกำลังทหารไว้เพื่อการรบหรือการสงคราม เพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ทั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายสำคัญในยุทธศาสตร์ที่ ๑ คือ สถาบันพระมหากษัตริย์

เป้าหมายยุทธศาสตร์:

สถาบันพระมหากษัตริย์ได้รับการพิทักษ์รักษาและเทิดทูนอย่างสมพระเกียรติ

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ ถวายความปลอดภัย

วัตถุประสงค์

✧ เพื่อถวายความปลอดภัยสถาบันพระมหากษัตริย์

ตัวชี้วัด

๑. ความสำเร็จของกองทัพอากาศในการจัดอากาศยานพระราชพาหนะ/พระที่นั่ง และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติพระราชกรณียกิจให้อย่างปลอดภัยทั้งด้านการบินและการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพอากาศอย่างสมพระเกียรติ และตามพระราชประสงค์

ผู้รับผิดชอบ

✧ กรมยุทธการทหารอากาศ

✧ กรมข่าวทหารอากาศ

กลยุทธ์ย่อย

๑.๑.๑ ถวายความปลอดภัยสถาบันพระมหากษัตริย์

๑.๑.๒ เตรียมเครื่องบินและเฮลิคอปเตอร์พระราชพาหนะให้มีความพร้อมสนับสนุนการปฏิบัติพระราชกรณียกิจตลอดเวลา

กลยุทธ์ที่ ๑.๒ เติบโตและปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อเติบโตและป้องกันมิให้มีการล่วงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนกิจกรรมที่ดำเนินการเทิดพระเกียรติเทียบกับแผนการเทิดทูนพระมหากษัตริย์

๒. ร้อยละของผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันการล่วงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ทางสื่อออนไลน์ที่ผ่านเกณฑ์เทียบกับผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด

ผู้รับผิดชอบ

⊕ กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ

⊕ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหารอากาศ

กลยุทธ์ย่อย

๑.๒.๑ สนับสนุนและจัดกิจกรรมอันแสดงออกถึงความจงรักภักดี เติบโตและปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ อย่างสมพระเกียรติ

๑.๒.๒ การพัฒนาบุคลากรของหน่วยเกี่ยวข้องกองทัพอากาศให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการป้องกันการล่วงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ทางสื่อสังคมออนไลน์

๔.๒.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างสมรรถนะและความพร้อมในการป้องกันประเทศ

จากสถานการณ์และสภาพแวดล้อม โอกาสเกิดสงครามขนาดใหญ่เป็นไปได้ยาก ที่ผ่านมากองทัพอากาศต้องเผชิญกับความท้าทายทั้งด้านการรบและมิใช่การรบ โดยเฉพาะความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงเกิดอย่างต่อเนื่อง การต่อต้านการก่อการร้ายจะเป็นเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดมากที่สุดดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ติดตามมาด้วยการใช้กำลังทางอากาศในภารกิจที่มีใช้การรบ การสู้รบยังคงมีโอกาสเกิดขึ้นในลักษณะจำกัดในห้วงเวลาสั้น ๆ และจะเกิดขึ้นโดยฉับพลันมีสิ่งบอกเหตุในระยะเวลากะชั้นชิด ในขณะเดียวกันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้สภาพสิ่งแวดล้อมของโลกเปลี่ยนแปลงจากยุคอุตสาหกรรม (Industrial Age) มาสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร (Information Age) ผลักดันให้แนวคิด/หลักการสงครามยุคใหม่ คือ สงครามที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Warfare: NCW) ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเชื่อมโยงข้อมูลเครือข่ายที่เป็นศูนย์กลาง ระหว่างหน่วยกองกำลังต่าง ๆ ของฝ่ายเรา ทั้งนี้เพื่อให้การเตรียมกำลังทางอากาศมีความพร้อมป้องกันประเทศได้ทันที สามารถเผชิญกับภัยคุกคามอย่างมีประสิทธิภาพจึงต้องพิจารณาเตรียมกำลังทางอากาศทุกด้านให้เพียงพอใกล้เคียงกับกำลังทางอากาศที่ใช้ในการปฏิบัติการจริงมากที่สุด ทั้งนี้ ผู้มีส่วนได้เสียหลักและกลุ่มเป้าหมายสำคัญในยุทธศาสตร์ที่ ๒ คือ ประชาชนในทุกภาคส่วน กองทัพไทย ประเทศในกลุ่มอาเซียน และภัยคุกคาม

เป้าหมายยุทธศาสตร์:

กองทัพอากาศมีสมรรถนะและความพร้อม ตลอดจนสามารถผนึกกำลังร่วมกับเหล่าทัพอื่นในการป้องกันประเทศ ให้มีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ส่วนที่ ๑ ดำรงขีดความสามารถและความพร้อมในการปฏิบัติการกิจของกองทัพอากาศ

กลยุทธ์ที่ ๒.๑ เสริมสร้างขีดความสามารถด้านการข่าวและความร่วมมือด้านความมั่นคง

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพงานการด้านการข่าวกรองและการต่อต้านข่าวกรอง ให้สามารถแจ้งเตือนล่วงหน้าได้อย่าง ครบถ้วน ถูกต้อง ปลอดภัย และทันต่อสถานการณ์ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้

⊕ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางทหารที่ดีระหว่างกองทัพอากาศไทยกับกองทัพอากาศประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละความพึงพอใจของหน่วยผู้ใช้
๒. ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติตามวงรอบข่าวกรอง
๓. ระดับประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานด้านการข่าวที่ผ่านการอบรมหลักสูตรด้านการข่าว
๔. ร้อยละของพื้นที่สำคัญของ ทอ.ที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัย
๕. ร้อยละของความสำเร็จที่ปฏิบัติได้ตามแผนกิจกรรมความร่วมมือทางการทหารระหว่างกองทัพอากาศกับกองทัพอากาศมิตรประเทศ
๖. ร้อยละของความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานของ สน.ผขท.กองทัพอากาศไทย/ต่างประเทศ

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมข่าวทหารอากาศ
- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ

กลยุทธ์ย่อย

๒.๑.๑ พัฒนาการดำเนินการด้านข่าวกรอง โดยใช้ขีดความสามารถของกองทัพอากาศร่วมกับการสร้างเครือข่าย และการประสานงานกับประชาคมข่าวกรองของประเทศ รวมทั้งหน่วยข่าวของมิตรประเทศ เพื่อให้สามารถสนับสนุนข้อมูลข่าวสาร การข่าวกรองและการแจ้งเตือนสถานการณ์ ได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง ปลอดภัย และทันต่อสถานการณ์

๒.๑.๒ พัฒนาขีดความสามารถด้านการข่าวเข้าสู่ยุคข่าวกรองอัตโนมัติ (e-Intelligence) เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการรวบรวม การสืบค้น และการศึกษาวิจัยภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภัยคุกคามรูปแบบดั้งเดิม และภัยคุกคามรูปแบบใหม่

๒.๑.๓ พัฒนากำลังพลด้านการข่าวให้มีความรู้ ความสามารถในระดับมืออาชีพ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้มีความเสียสละ มีวินัย และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

๒.๑.๔ พัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยต่อสถานที่ของกองทัพอากาศโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและรองรับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยทั้งระบบ

๒.๑.๕ ส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพอากาศไทยกับกองทัพอากาศมิตรประเทศ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ให้เกิดความเข้าใจ อันดี ความไว้วางใจต่อกัน ปราศจากความขัดแย้งและการคุกคาม

๒.๑.๖ เพิ่มบทบาทและศักยภาพให้ผู้ช่วยทูตทหารอากาศในการประสานความร่วมมือกับมิตรประเทศเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนการฝึก/ศึกษาในระดับต่าง ๆ การส่งกำลัง การบริการด้านการบิน การแพทย์ และการบรรเทาสาธารณภัย

กลยุทธ์ที่ ๒.๒ เสริมสร้างความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

วัตถุประสงค์

- ⊕ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมของกองทัพอากาศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละการดำเนินโครงการ/กิจกรรมปฏิบัติได้ตามแผนงานที่กำหนด
๒. จำนวนโครงการ/กิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมข่าวทหารอากาศ

กลยุทธ์ย่อย

๒.๒.๑ เสริมสร้างสมรรถนะและความพร้อมของกองทัพอากาศในประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะการใช้ภาษาต่างประเทศ ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน และเสริมสร้างกลไกการขับเคลื่อนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่มีประสิทธิภาพ

๒.๒.๒ พัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงของประเทศในกลุ่มอาเซียนในมิติต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญกับการรักษาสันติภาพ การให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรม อุบัติการณ์ป้องกันประเทศ การต่อต้านการก่อการร้ายสากล และการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นต้น

๒.๒.๓ พัฒนาความสัมพันธ์ของกองทัพอากาศประเทศในกลุ่มอาเซียนทั้งในระดับผู้บังคับบัญชาระดับสูงและเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติ

๒.๒.๔ สนับสนุนประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและประชาคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยใช้ศักยภาพและขีดความสามารถภายใต้ขอบเขตภารกิจที่กองทัพอากาศพึงกระทำได้

กลยุทธ์ที่ ๒.๓ เสริมสร้างขีดความสามารถด้านการยุทธ

วัตถุประสงค์

- ⊕ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการยุทธในมิติต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการกิจของกองทัพอากาศ

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมกำลังพลทหารอากาศ

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละของกำลังพลที่ได้รับการพัฒนาตามแผนการฝึก

กลยุทธ์ย่อย

๒.๓.๑ ศึกษา รวบรวม และจัดเก็บบทเรียนและประวัติศาสตร์กองทัพอากาศ ตลอดจนวิเคราะห์เรียบเรียง และพิจารณาการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกองทัพอากาศ

๒.๓.๒ พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการวางแผนการรบ การจำลองยุทธ การอำนวยความสะดวกในระดับยุทธศาสตร์ ระดับยุทธการ และระดับยุทธวิธี โดยคำนึงถึงความสะดวกคล่องกับยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม และยุทธศาสตร์การป้องกันร่วมในภูมิภาค

๒.๓.๓ พัฒนาทักษะด้านการยุทธรองรับเทคโนโลยีที่ทันสมัย และเสริมสร้างจิตวิญญาณความเป็นทหารและความเป็นนักรบ ตลอดจนการเชิดชูเกียรติบุคคลที่มีศักยภาพและขีดความสามารถของกองทัพอากาศ

๒.๓.๔ ศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนาศาสตร์ด้านการยุทธสมัยใหม่ และพิจารณาแนวทางการประยุกต์ใช้ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้และความเหมาะสมกับธรรมชาติของกองทัพอากาศ

กลยุทธ์ที่ ๒.๔ พัฒนาขีดความสามารถการส่งกำลังบำรุง

วัตถุประสงค์

- ⊕ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถการส่งกำลังบำรุงให้สามารถรองรับการปฏิบัติการกิจของ ทอ.

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ
- ⊕ กรมกำลังพลทหารอากาศ
- ⊕ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ตัวชี้วัด

๑. ระดับความพร้อมในการส่งกำลังบำรุงเพื่อรองรับการปฏิบัติการกิจของฝูงบินให้เป็นไปตามการกำหนดสภาพความพร้อมของอากาศยาน
๒. ร้อยละความสำเร็จของการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความปกครองดูแลรองรับการใช้งานด้านยุทธการ การข่าว การส่งกำลังบำรุง และสวัสดิการ
๓. ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินการพลังงานทดแทน ทอ.เพื่อเป็นพลังงานสำรองทั้งในยามปกติและในยามขาดแคลนพลังงาน

กลยุทธ์ย่อย

๒.๔.๑ ปรับปรุงกระบวนการจัดหายุทธโปกรณ์ รวมทั้งการส่งกำลังและซ่อมบำรุง อากาศยานอาวุธยุทธโปกรณ์แบบบูรณาการ (Integrated Logistics Support)

๒.๔.๒ พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการส่งกำลังบำรุงและระบบคลังพัสดุของ ทอ.ให้มีความเหมาะสมทันสมัย สอดคล้องกับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางด้วยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงสามารถนำเสนอข้อมูลสารสนเทศเพื่อประกอบการตัดสินใจในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพอากาศได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว และทันเวลา

๒.๔.๓ ดำเนินการระบบส่งกำลังบำรุงแบบรวมการร่วมกับเหล่าทัพและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒.๔.๔ จัดทำมาตรฐานของฐานบินปฏิบัติการ เพื่อมุ่งสู่ฐานบินที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง โดยมุ่งเน้นในประเด็นของความต้องการโครงสร้างพื้นฐานหลัก ได้แก่ สิ่งปลูกสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นต้น ตลอดจนปรับปรุงการวางที่ตั้งหน่วยงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สภาวะแวดล้อมและภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลง

๒.๔.๕ ดำเนินการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในการปกครองดูแลรวมทั้งพัฒนาปรับปรุงและกำหนดมาตรฐานอาคารสถานที่เพื่อรองรับการใช้งานของ ทอ.ตลอดจนดำเนินเกี่ยวกับสวัสดิการด้านการส่งกำลังบำรุง

๒.๔.๖ พัฒนาการใช้พลังงานทดแทนเป็นพลังงานสำรองทั้งในยามปกติและในยามขาดแคลนพลังงาน

กลยุทธ์ที่ ๒.๕ ปฏิบัติการกิจการพลเรือน

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์เชิงรุกสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาของประชาชนต่อกองทัพอากาศ และเป็นปัจจัยทวีกำลังในการดำเนินงานด้านกิจการพลเรือนเพื่อความมั่นคงของชาติในทุก ๆ ด้าน

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ
- ⊕ กรมกำลังพลทหารอากาศ
- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละของความสำเร็จในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานหลักเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติภายในประเทศ
๒. ร้อยละของความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านประชาสัมพันธ์
๓. ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานด้านกิจการพลเรือนและประชาสัมพันธ์

กลยุทธ์ย่อย

- ๒.๕.๑ การดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้เป็นปัจจัยทวีกำลังที่สำคัญ อย่างชาญฉลาดทุกรูปแบบ
- ๒.๕.๒ ปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดสาธารณภัยหรือภาวะคับขันให้เป็นผลอย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ รวมถึงสนับสนุนการแก้ไขปัญหาของชาติตามนโยบายของรัฐบาล
- ๒.๕.๓ ดำเนินการและพัฒนางานด้านกิจการพลเรือนและประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชนต่อกองทัพอากาศ

กลยุทธ์ที่ ๒.๖ พัฒนาสมรรถนะกำลังพล

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อพัฒนากำลังพลให้มีคุณภาพ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมืออาชีพ มีความพร้อมในการปฏิบัติการกิจและสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามเป้าหมายวิสัยทัศน์ของกองทัพอากาศ

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละของ นขต.ทอ.ที่ใช้โปรแกรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Online) ได้สำเร็จ
๒. ร้อยละของ นขต.ทอ.ที่มีการวางแผนพัฒนากำลังพลตามแนวคิดสมรรถนะกำลังพล ทอ.
๓. ร้อยละของกำลังพลที่ได้รับการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด
๔. ระดับความสำเร็จในการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมกองทัพอากาศเข้มแข็งบนพื้นฐานของค่านิยมหลักและสมรรถนะกำลังพล ทอ.
๕. ร้อยละความพึงพอใจของกำลังพลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมกำลังพลทหารอากาศ
- ⊕ กรมข่าวทหารอากาศ
- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ
- ⊕ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศ

กลยุทธ์ย่อย

๒.๖.๑ ส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานระบบการบริหารผลการปฏิบัติงานกำลังพลตามแนวคิดสมรรถนะกำลังพล ทอ.สู่ระดับสากล

๒.๖.๒ เสริมสร้างกำลังพลมืออาชีพด้วยการพัฒนาระบบการฝึกศึกษาและการวางแผนพัฒนากำลังพลให้สอดคล้องกับแนวคิดสมรรถนะกำลังพล ทอ.

๒.๖.๓ พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาของกำลังพล ทอ.เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและวิสัยทัศน์ของ ทอ.

๒.๖.๔ เสริมสร้างวัฒนธรรมกองทัพอากาศเข้มแข็ง บนพื้นฐานของค่านิยมหลักและสมรรถนะกำลังพล ทอ.

๒.๖.๕ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของกำลังพล ทอ.

กลยุทธ์ที่ ๒.๗ บริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ให้เป็นเครื่องมือที่สำคัญ เพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติการกองทัพอากาศ โดยคำนึงถึงการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ตัวชี้วัด

๑. ระดับความสำเร็จในการทบทวนและปรับปรุง ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศและแผนแม่บท

ผู้รับผิดชอบ

⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ

กลยุทธ์ย่อย

๒.๗.๑ พัฒนาโครงสร้างการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้เป็นคลังสมอง (Think Tank) การบริหารจัดการ การวางแผนยุทธศาสตร์ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ การติดตามและประเมินผล ซึ่งครอบคลุมในทุกมิติ ทั้งด้านการเตรียมกำลังและใช้กำลัง

๒.๗.๒ พัฒนาระบบงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเตรียมและใช้กำลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตามประเมินผล การใช้กำลังทั้งระบบ และการสร้างและนำนวัตกรรมมาใช้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติและศักยภาพของกำลังทางอากาศของกองทัพอากาศ

๒.๗.๓ พัฒนาโครงสร้างระบบงานของกองทัพอากาศเพื่อให้เกิดการบูรณาการงานหลัก (Core Functions) งานรอง (Non-core Functions) และงานสนับสนุน (Supporting Functions) เข้าด้วยกัน

๒.๗.๔ พัฒนา ทบทวนและปรับปรุง ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศและแผนแม่บทการพัฒนาที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างนภาพให้สอดคล้องและทันกับการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง

กลยุทธ์ที่ ๒.๘ เสริมสร้างกองทัพอากาศให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อให้กองทัพอากาศเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน พร้อมมุ่งสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge Based Society)

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละของหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศที่ดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามขอบเขต KM (Knowledge Management) และเป้าหมาย KM สู่ LO (Learning Organization)

๒. ระดับความสำเร็จของการสร้างทีมนำ KM สำหรับผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับกลาง

๓. ระดับความสำเร็จของการสร้างและเพิ่มศักยภาพชุมชนนักปฏิบัติ
๔. ร้อยละของหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศที่สร้างสรรค์นวัตกรรมและนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง
๕. ร้อยละของหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศที่สามารถใช้งานเครือข่ายระบบ ICT รองรับ KM สู่ LO

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมกำลังพลทหารอากาศ

กลยุทธ์ย่อย

- ๒.๘.๑ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ (KM สู่ LO) ให้พร้อมสู่สังคมฐานความรู้
- ๒.๘.๒ สร้างทีมนำการจัดการความรู้ (KM)
- ๒.๘.๓ เพิ่มศักยภาพชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice : CoP)
- ๒.๘.๔ สร้างบรรยากาศสู่วัฒนธรรมองค์การแห่งการเรียนรู้ในลักษณะเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก ทอ.
- ๒.๘.๕ พัฒนาระบบ ICT รองรับ KM สู่ LO และปฏิบัติการเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก ทอ.

กลยุทธ์ที่ ๒.๙ วิจัยและพัฒนานวัตกรรมกำลังทางอากาศ

วัตถุประสงค์

- ⊕ เพื่อสร้างนวัตกรรมกำลังทางอากาศให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติการหลักของกองทัพอากาศ (Core Functions)

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละของผลงานวิจัยและพัฒนากิจการทหารของกองทัพอากาศที่ปิดโครงการ มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
๒. ร้อยละของผลงานวิจัยและพัฒนากิจการทหารของกองทัพอากาศที่ผ่านการรับรองมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ สามารถนำสู่สายการผลิตเพื่อใช้งาน
๓. ร้อยละของจำนวนโครงการวิจัยและพัฒนากิจการทหารของกองทัพอากาศที่ร่วมมือกับหน่วยงานและ/หรือสถาบันการศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหารอากาศ

กลยุทธ์ย่อย

- ๒.๙.๑ ปรับระบบงานวิจัยและพัฒนาของกองทัพอากาศ เพื่อให้สามารถใช้ศักยภาพของกองทัพในทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างโอกาสให้บุคลากรที่มีขีดความสามารถได้ทำงานวิจัยอย่างเต็มความสามารถ การใช้โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการใช้องค์ความรู้ของกองทัพอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒.๙.๒ วิจัยและพัฒนา เพื่อการสร้างนวัตกรรมและสนับสนุนการปฏิบัติการหลักของกองทัพอากาศ (Core Functions) เป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติการ หรือการลดค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการ ทั้งนี้ผลงานวิจัยต้องสามารถขยายผลไปสู่การปฏิบัติได้จริง โดยส่งเสริมการวิจัยแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

๒.๙.๓ รวบรวม พัฒนา และสร้างองค์ความรู้เพื่อสนับสนุนความเป็นเลิศของกำลังทางอากาศ

๒.๙.๔ สร้างความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับเหล่าทัพอื่น ๆ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) รวมถึงสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีศักยภาพ เพื่อสนับสนุนความเป็นเลิศกำลังทางอากาศและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภาพรวม

กลยุทธ์ที่ ๒.๑๐ พัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อให้กองทัพอากาศมีความพร้อมรองรับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระบวนการทำงาน บุคลากร และหน่วยงานของกองทัพอากาศ ให้สามารถปฏิบัติการกิจโดยใช้เครือข่ายที่เป็นศูนย์กลางได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง ปลอดภัย และทันต่อสถานการณ์

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละของหน่วยงานทั้งหมดของกองทัพอากาศที่มีเครือข่ายทั้งแบบใช้สายและไร้สายเพื่อการปฏิบัติการกิจที่สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา ครอบคลุมทั่วพื้นที่ภายในหน่วยงานนั้นๆ

๒. ร้อยละของอุปกรณ์ ICT ทั้งหมดที่ประกอบด้วย Network, Hardware, Software, Sensor และ Security ในแต่ละหน่วยงานของกองทัพอากาศให้มีความพอเพียงและปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

๓. ร้อยละของกระบวนการทำงานของทุกหน่วยงานสามารถบูรณาการข้อมูลข่าวสารจากทุกระบบงานที่เกี่ยวข้องได้

๔. ร้อยละของกำลังพลในแต่ละระบบงานที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในระบบงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติงาน ด้วยความรู้ ความเข้าใจถึงวิธีการใช้งานและมีความสามารถใช้งานได้จริงโดยการเรียกดู แก้ไข และใช้งานระบบงานนั้นๆ ได้ทุกที่ ทุกเวลา

๕. ร้อยละของหน่วยงานทั้งหมดของกองทัพอากาศที่มีเครือข่ายเข้าถึงและครอบคลุมทั่วพื้นที่ในแต่ละหน่วยงาน โดยต้องมีอุปกรณ์ ICT ที่พอเพียงและใช้งานได้อย่างปลอดภัย รวมถึงมีการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางได้อย่างแท้จริง

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหารอากาศ
- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมกำลังพลทหารอากาศ
- ⊕ กรมสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ทหารอากาศ

กลยุทธ์ย่อย

๒.๑๐.๑ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ให้คุ้มค่าและเพียงพอ (Optimal Technology) เป็นการพัฒนาและใช้ทรัพยากรด้าน ICT ที่ประกอบด้วย Network, Hardware, Software, Sensor และ Security ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่ากับงบประมาณที่ลงทุน โดยต้องให้ครอบคลุมทั่วถึง ปลอดภัย และพอเพียง

๒.๑๐.๒ พัฒนากระบวนการทำงานให้เป็นการใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Process) เป็นการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการทำงานของแต่ละหน่วยงานให้มีการบูรณาการข้อมูลข่าวสาร (Information Integration) ของแต่ละระบบงานที่มีความเกี่ยวข้องกัน เข้ามาเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Information Sharing) กันได้อย่างสมบูรณ์แบบ

๒.๑๐.๓ พัฒนากำลังพลให้สามารถปฏิบัติงานที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Smart People) เป็นการพัฒนาศักยภาพในแต่ละหน่วยงานให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานโดยใช้เครือข่ายที่เป็นศูนย์กลางได้จริง อย่างครบถ้วน ถูกต้อง ปลอดภัยและทันต่อสถานการณ์เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกัน (Collaboration) และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกัน (Information Sharing) ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันได้อย่างแท้จริง

๒.๑๐.๔ พัฒนากองทัพอากาศให้เป็นองค์การที่ชาญฉลาด (Smart Organization) เป็นการพัฒนาหน่วยงานของกองทัพอากาศให้มีการทำงานร่วมกัน (Collaboration) และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกัน (Information Sharing) ระหว่างหน่วยงาน และสามารถนำข้อมูลข่าวสารไปใช้สนับสนุนการปฏิบัติงานที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง โดยเฉพาะหน่วยในระบบบัญชาการและควบคุมที่ต้องทำให้สามารถรับรู้เท่าทันสถานการณ์ (Shared Situation Awareness) มีความเร็วในการสั่งการ (Speed of Command) มีจังหวะของการปฏิบัติการที่ถูกต้อง (Tempo of Operations) และมีการปฏิบัติที่สอดคล้องประสานกัน (Self Synchronization) ได้อย่างสมบูรณ์แบบ

ส่วนที่ ๒ เสริมสร้างขีดความสามารถการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO)

กลยุทธ์ที่ ๒.๑๑ เสริมสร้างขีดความสามารถการบัญชาการและควบคุม (Command and Control)

วัตถุประสงค์

⊕ การบัญชาการและควบคุมที่สามารถบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลที่เป็นจากเครือข่ายทั้งด้านการรบ (Combat Network) และสนับสนุนการรบ (Support Network) เพื่อการหยั่งรู้สถานการณ์แบบเบ็ดเสร็จ (Total Situational Awareness) อันจะเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บังคับบัญชาในการวางแผน อำนาจการ สั่งการ และควบคุมการใช้อำนาจทางอากาศในการปฏิบัติการรบและการปฏิบัติการที่มีใช้การรบ ได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง ทันตามความต้องการในทุกสถานการณ์ อีกทั้งต้องสามารถรองรับการพัฒนาเชื่อมโยงไปสู่การบัญชาการและควบคุมร่วม (Joint Command and Control)

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละความพร้อม (ตลอดเวลา) ของข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ในระบบบัญชาการและควบคุม
๒. ร้อยละความสำเร็จของการบัญชาการและควบคุมการปฏิบัติการทางอากาศในการปฏิบัติการรบและการปฏิบัติการที่มีใช้การรบ
๓. ระดับความสำเร็จของระบบบัญชาการและควบคุมของกองทัพอากาศที่สามารถเชื่อมโยงกับระบบบัญชาการและควบคุมของกองบัญชาการกองทัพไทยและเหล่าทัพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๔. ร้อยละของหน่วยในระบบบัญชาการและควบคุมที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมกำลังพลทหารอากาศ
- ⊕ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

กลยุทธ์ย่อย

๒.๑๑.๑ พัฒนาการบัญชาการและควบคุมที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้มีความพร้อมใช้งานตลอดเวลา โดยต้องสามารถบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลที่เป็นเครือข่ายทั้งด้านการรบและสนับสนุนการรบ และต้องสามารถตอบสนองการบัญชาการและควบคุมในระดับ Near Real Time

๒.๑๑.๒ พัฒนาหน่วยบัญชาการรบในระบบบัญชาการและควบคุม ได้แก่ ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพอากาศ (Air Force Operation Center) ศูนย์ยุทธการทางอากาศ (Air Operations Center) ศูนย์ยุทธการภาคพื้น (Ground Operation Center) ห้องบัญชาการรบ (War Room) และห้องบัญชาการรบของกองบิน (Wing War Room) โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และต้องสามารถเชื่อมโยงข้อมูลการปฏิบัติการระหว่างกันได้ตลอดเวลาภายใต้มาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของกองทัพอากาศ

๒.๑๑.๓ พัฒนาระบบการจัดการข้อมูลยุทธการกองทัพอากาศให้เป็นส่วนหนึ่งของการบัญชาการและควบคุม เพื่อสนธิข้อมูลดิจิทัลในภาพรวมทั้งระบบ โดยเฉพาะข้อมูลจากระบบการตรวจจับ (Sensor) โดยบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลจากอากาศยาน สถานีเรดาร์ภาคพื้น และชุดสถานีเรดาร์เคลื่อนที่ ข้อมูลสถานภาพความพร้อมรบ ข้อมูลด้านการข่าวและแฟ้มเป้าหมาย เพื่อให้การตัดสินใจของผู้บัญชาการอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้องและครอบคลุม

๒.๑๑.๔ เชื่อมโยงระบบการตรวจจับ (Sensor) ที่จำเป็นเข้ากับการบัญชาการและควบคุม โดยให้ความสำคัญกับระบบการตรวจจับ (Sensor) ในการปฏิบัติการรบและการปฏิบัติการที่ไม่ใช่การรบ ตามลำดับตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลเครือข่ายของระบบสนับสนุนการรบ โดยเฉพาะข้อมูลสนับสนุนที่มีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจในการบัญชาการและควบคุม

๒.๑๑.๕ ส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบัญชาการและควบคุม เพื่อพัฒนาระบบให้มีความเสถียร (Stability) และความอยู่รอด (Survivability) ทั้งนี้ ต้องพัฒนาเจ้าหน้าที่สายวิทยาการของกองทัพอากาศทั้งในระยะสั้นและระยะกลางให้มีขีดความสามารถในการใช้งาน ซ่อมบำรุง ปรับปรุง ตลอดจนวิจัยและพัฒนาซอฟต์แวร์ของการบัญชาการและควบคุมได้เอง

๒.๑๑.๖ กำหนดแนวทางการเชื่อมโยงการบัญชาการและควบคุมของกองทัพอากาศ เข้ากับการบัญชาการและควบคุมของกองบัญชาการกองทัพอากาศและเหล่าทัพ ตลอดจนแนวทางการเชื่อมโยงข้อมูลที่สำคัญจากระบบอื่น ๆ ของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้มาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของกองทัพอากาศ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางพัฒนากำลังพลร่วมกันระหว่างเหล่าทัพ

๒.๑๑.๗ กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการการบัญชาการและควบคุมของกองทัพอากาศ โดยเน้นการปฏิบัติตามระเบียบโดยเคร่งครัด โดยเฉพาะการใช้งานระบบสารสนเทศในการปฏิบัติงานกับอุปกรณ์ต่อพ่วงต่าง ๆ

กลยุทธ์ที่ ๒.๑๒ เสริมสร้างขีดความสามารถระบบการตรวจจับ (Sensor)

วัตถุประสงค์

⊕ ระบบการตรวจจับ (Sensor) ที่มีขีดความสามารถในการแสวงหาข้อมูลในทุก ๆ ความต้องการเพื่อให้ได้รับข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน และทันเวลา อีกทั้งสามารถบูรณาการข้อมูลทั้งหมดให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลที่ชาญฉลาด (Smart Information) รวมทั้งกระบวนการ (Process) ในการผลิตข้อมูลให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ เพื่อใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติการรบและการปฏิบัติการณ์ที่ไม่ใช่การรบ ทั้งนี้ ต้องสามารถรองรับการปฏิบัติการร่วมกับระบบการตรวจจับ (Sensor) ของกองบัญชาการกองทัพอากาศเหล่าทัพ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องภายใต้มาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของกองทัพอากาศ

ตัวชี้วัด

๑. ระดับขีดความสามารถของระบบการตรวจจับ (Sensor) ในระดับยุทธศาสตร์และยุทธวิธี
๒. ระดับความสำเร็จของระบบการตรวจจับ (Sensor) และกระบวนการ (Process) ให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้

๓. ร้อยละของระบบการตรวจจับ (Sensor) ของกองทัพอากาศ กองบัญชาการกองทัพอากาศ กองทัพบก และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบเครือข่ายของกองทัพอากาศภายใต้มาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของกองทัพอากาศ

๔. ร้อยละของพื้นที่ในประเทศและพื้นที่เป้าหมายในการใช้งานระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System)

ผู้รับผิดชอบ

- ✧ กรมข่าวทหารอากาศ
- ✧ กรมกำลังพลทหารอากาศ
- ✧ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ✧ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหารอากาศ

กลยุทธ์ย่อย

๒.๑๒.๑ ปรับปรุงขีดความสามารถระบบการตรวจจับให้รองรับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้ต้องมีความพร้อมและสามารถเชื่อมต่อกับเครือข่ายเดิมและเครือข่ายใหม่ของกองทัพอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑๒.๒ ปรับปรุงขีดความสามารถของระบบการตรวจจับของอากาศยาน โดยต้องตอบสนองต่อความต้องการ และให้ความสำคัญกับการฝึกการปฏิบัติการรบและการปฏิบัติการที่ไม่ใช่การรบ ตามลำดับ

๒.๑๒.๓ เพิ่มประสิทธิภาพ คุณภาพ และระบบรักษาความปลอดภัยของเรดาร์ภาคพื้น โดยจัดลำดับความสำคัญในการปรับปรุงระบบการป้องกันภัยสถานีเรดาร์

๒.๑๒.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานข้อมูลอู่ศูนย์นิเวศวิทยา โดยการเชื่อมโยงและแสดงผลข้อมูลด้านอู่ศูนย์นิเวศวิทยาให้กับผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด

๒.๑๒.๕ พัฒนาระบบการบูรณาการข้อมูลที่ได้จากระบบการตรวจจับ และกระบวนการให้สามารถให้ประโยชน์ตามความต้องการของผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้งาน

๒.๑๒.๖ พัฒนา สร้าง และปรับปรุงระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System) ให้ทันสมัย (Update) อยู่เสมอ โดยต้องมีการจัดเก็บฐานข้อมูลที่เป็นระบบ เพื่อให้สามารถเรียกใช้งาน (Availability) ได้ตามความต้องการของหน่วยปฏิบัติหรือผู้ใช้งาน

๒.๑๒.๗ พัฒนากำลังพลสายวิทยาการทั้งในระยะสั้นและระยะกลาง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีระบบการตรวจจับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาเจ้าหน้าที่สายวิทยาการของกองทัพอากาศให้มีความเชี่ยวชาญด้านซอฟต์แวร์ของระบบการตรวจจับ และการเร่งสร้างกำลังพลรุ่นใหม่ที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อรองรับการพัฒนาระบบการตรวจจับด้วยกำลังพลของกองทัพอากาศ

๒.๑๒.๘ กำหนดแนวทางการเชื่อมโยงข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นจากระบบการตรวจจับ (Sensor) ของกองบัญชาการกองทัพอากาศ กองทัพบก และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องภายใต้มาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของกองทัพอากาศ

กลยุทธ์ที่ ๒.๑๓ เสริมสร้างขีดความสามารถผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ (Shooter)

วัตถุประสงค์

✧ ผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติมีขีดความสามารถในการปฏิบัติการรบและการปฏิบัติการที่ไม่ใช่การรบ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้มีอำนาจการทำลาย (Fire Power) มีความแม่นยำ (Precision) มีความสามารถในการปฏิบัติการจากระยะไกล (Stand-off) และ/หรือเกินระยะสายตา (Beyond Visual Range) รวมทั้งรองรับการใช้งานอาวุธสมรรถนะสูงที่ทันสมัยโดยต้องสามารถบูรณาการและเชื่อมโยงเข้าสู่การปฏิบัติการที่ใช้

เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ของกองทัพอากาศ อีกทั้งต้องมีความพร้อมในการเชื่อมโยงกับ เครือข่ายของ กองบัญชาการกองทัพบก เหล่าทัพ และฝ่ายพลเรือนที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละความพร้อมปฏิบัติการของอากาศยานหลักที่สามารถใช้เทคโนโลยีที่ใช้เครือข่ายเป็น ศูนย์กลาง(NCO) และสามารถใช้ระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธี (Tactical Data Link : TDL) ในการปฏิบัติ การกิจ

๒. ร้อยละความพร้อมปฏิบัติการของยุทธโธปกรณ์หลักในระบบป้องกันภัยทางอากาศภาคพื้น (Ground - Base Air Defense System: GBADS) ที่สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่เทคโนโลยีที่ใช้เครือข่ายเป็น ศูนย์กลาง (NCO)

๓. ร้อยละของประเภทอาวุธหลักที่มีขีดความสามารถในระดับที่แม่นยำ (Precision)

๔. ร้อยละความสำเร็จของผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ (Shooter) ที่สามารถปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยีที่ ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) เชื่อมโยงข้อมูลทั้งในการกิจการรบและการกิจที่มีใช้การรบ

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมกำลังพลทหารอากาศ
- ⊕ กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ

กลยุทธ์ย่อย

๒.๑๓.๑ เตรียมและพัฒนายุทธโธปกรณ์หลักภาคอากาศให้มีความพร้อมสอดคล้องกับสถานการณ์และ สภาพแวดล้อมทั้งในการกิจการรบ (Combat) และการปฏิบัติการอื่น ๆ ที่มีใช้การรบ (Non – Combat) ทั้งนี้ ต้องมีขีดความสามารถในการปฏิบัติการกิจโดยใช้เทคโนโลยีที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง และระบบเชื่อมโยง ข้อมูลทางยุทธวิธี (TDL)

๒.๑๓.๒ เตรียมและพัฒนายุทธโธปกรณ์หลักภาคพื้นที่มีอยู่ในปัจจุบัน ให้สามารถรองรับการปฏิบัติการ ที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) และพัฒนาระบบการป้องกันภัยทางอากาศภาคพื้น GBAD (Ground Base Air Defense) ในทุกฐานบินทั่วประเทศให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) โดยให้ความสำคัญกับ ฐานบินปฏิบัติการหลัก ฐานบินปฏิบัติการพิเศษ และฐานบินปฏิบัติการหน้า ตามลำดับ

๒.๑๓.๓ พัฒนาระบบอาวุธและอาวุธหลักภาคอากาศและภาคพื้นให้มีอำนาจการทำลาย (Fire Power) ตามความต้องการ มีความแม่นยำ (Precision) สามารถปฏิบัติการกิจจากระยะไกล (Stand-off) และ/ หรือนอกสายตา (Beyond Visual Range) รวมทั้งรองรับการใช้งานอาวุธสมรรถนะสูงที่ทันสมัย ตลอดจน บริหารจัดการอาวุธสำรองสงครามให้มีความพอเพียงและเหมาะสมตามสถานการณ์

๒.๑๓.๔ เสริมสร้างขีดความสามารถบุคลากรในส่วนกำลังรบ และพัฒนาระบบการฝึก/การจำลองการ ฝึก และระบบการตรวจสอบ/ประเมินการฝึก เพื่อให้บุคลากรในส่วนกำลังรบ (War Fighter) มีระดับความรู้และ ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางและเทคโนโลยีเฉพาะของยุทธโธปกรณ์แต่ละแบบ ในการสนับสนุนการกิจการรบและมีใช้การรบ

กลยุทธ์ที่ ๒.๑๔ เสริมสร้างขีดความสามารถเครือข่าย (Network)

วัตถุประสงค์

⊕ เครือข่าย (Network) ที่มีขีดความสามารถในการเชื่อมโยงทุกเครือข่ายหลักของกองทัพอากาศ ทั้งเครือข่ายทั้งด้านการรบ (Combat Network) และสนับสนุนการรบ (Support Network) ให้มีความ

แข็งแกร่ง (Robustness) ความเพียงพอต่อความต้องการ (Sufficiency) ความเชื่อถือได้ (Reliability) ความรวดเร็ว (Speed) ความปลอดภัย (Security) และความทันสมัย (Update) โดยครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติการ และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธี (TDL) ที่มีมาตรฐานสากลและสามารถเชื่อมโยงยุทธโธปกรณ์หลักของกองทัพอากาศได้ทุกประเภท รวมถึงสามารถเชื่อมโยงกับหน่วยนอกกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการร่วมของกองทัพอากาศ

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละของหน่วยงานทั้งหมดของกองทัพอากาศที่มีเครือข่ายทั้งแบบใช้สายและไร้สาย ที่สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา รองรับปริมาณข้อมูลข่าวสารที่เพิ่มขึ้นได้อย่างเพียงพอ และครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติการของหน่วยงานนั้น ๆ

๒. ร้อยละของผลการปฏิบัติการใช้เครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธีเทียบกับขีดความสามารถที่กำหนดไว้ที่ต้องสามารถเข้าถึงได้ ทุกที่ ทุกเวลา ครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติการของหน่วยงานที่ใช้ TDL ซึ่งต้องสามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้ระหว่างหน่วยตรวจจับสัญญาณ (Sensor) หน่วยบัญชาการและควบคุม (Command and Control) และหน่วยปฏิบัติ (Shooter) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหารอากาศ
- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ

กลยุทธ์ย่อย

๒.๑๔.๑ พัฒนาเครือข่ายของ ทอ. ให้มีความแข็งแกร่ง และมีเสถียรภาพ โดยทุกองค์ประกอบในเครือข่ายของ ทอ. ต้องมีการรับส่งข้อมูลที่มีรูปแบบและมีมาตรฐานสามารถเชื่อมต่อกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการปฏิบัติการกิจของ ทอ. การปฏิบัติการร่วม ตลอดจนต้องสามารถเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจที่มีความพอเพียง ความเชื่อถือได้ ความรวดเร็ว ความปลอดภัย และความทันสมัย

๒.๑๔.๒ พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธี (TDL) ให้มีมาตรฐานสากล โดยต้องสามารถเชื่อมโยงระหว่างระบบการตรวจจับ (Sensors) การบัญชาการและควบคุม (Command and Control) และผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ (Shooter) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑๔.๓ พัฒนาศูนย์กลางในส่วนหนึ่งของระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธี (TDL) ให้มีความรู้พื้นฐาน ความเข้าใจ และความชำนาญในการใช้งานระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธี (TDL) กับยุทธโธปกรณ์หลักและการบัญชาการและควบคุม โดยต้องสามารถวิจัยต่อยอดเพื่อพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธีแห่งชาติ (National Link หรือ Link-T) เพื่อเป็นแม่แบบการพัฒนาในระดับกองทัพไทย

กลยุทธ์ที่ ๒.๑๕ เสริมสร้างขีดความสามารถสนับสนุนและบริการ (Support and Service)

วัตถุประสงค์

⊕ ระบบสนับสนุนและบริการของกองทัพอากาศมีขีดความสามารถในการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง ทั้งการสนับสนุนการรบ การส่งกำลังบำรุง การพัฒนาฐานบิน การพัฒนาศูนย์เครื่องช่วยฝึกจำลอง และงานบริการอื่นๆ เพื่อให้กองทัพอากาศสามารถปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

๑. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาหน่วยงานในระบบสนับสนุนและบริการให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง

๒. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาศูนย์เครื่องช่วยฝึกจำลอง (Training Simulation Center)

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ
- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ

กลยุทธ์ย่อย

๒.๑๕.๑ พัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง ตลอดจนปรับปรุงกระบวนการและกำลังพลในระบบส่งกำลังบำรุงให้สามารถปฏิบัติภารกิจของกองทัพอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑๕.๒ วางแผนและพัฒนาหน่วยงานในระบบสนับสนุนและบริการให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง

๒.๑๕.๓ วางแผน สร้าง บริหารศูนย์เครื่องช่วยฝึกจำลอง (Training Simulation Center) โดยมุ่งเน้นให้มีขีดความสามารถในการฝึกกำลังพลภาคอากาศ กำลังพลภาคพื้น และกำลังพลส่วนสนับสนุน เพื่อรองรับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง

๒.๑๕.๔ พัฒนากองบินมุ่งสู่กองบินที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้มีศักยภาพและขีดความสามารถสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของกองทัพอากาศ

๒.๑๕.๕ พัฒนางานด้านนิรภัยของกองทัพอากาศ โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ และการเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังพลให้มีจิตสำนึกและทัศนคติทางด้านนิรภัย

กลยุทธ์ที่ ๒.๑๖ เสริมสร้างขีดความสามารถทรัพยากรบุคคลและองค์การ (Human and Organization) วัตถุประสงค์

⊕ ทรัพยากรบุคคลและองค์การของกองทัพอากาศ มีวัฒนธรรมการปฏิบัติงานมุ่งสู่การปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) บนพื้นฐานของการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ตลอดจนมีความเข้าใจพื้นฐาน ความเชี่ยวชาญ และความพร้อมในการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

๑. ระดับความสำเร็จในการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลกำลังพลตามมาตรฐานกองทัพอากาศ โดยต้องสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้

๒. ร้อยละของ นขต.ทอ.ที่สามารถสร้างความเข้าใจให้กำลังพลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทัพอากาศที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง โดยสามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ระดับความสำเร็จของหลักนิยม (Doctrine) และแนวคิดในการปฏิบัติภารกิจสำหรับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ได้รับการพัฒนา/ริเริ่ม เพื่อเป็นหลักพื้นฐานและสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางให้กับกำลังพลกองทัพอากาศ

๔. จำนวนแนวคิดในการปฏิบัติภารกิจ (Concept of Operations: CONOPs) ที่ได้รับการพัฒนา/ริเริ่ม และสามารถใช้ตรวจสอบขีดความสามารถของหน่วยกำลังรบ และหน่วยสนับสนุนต่างๆ ของกองทัพอากาศตาม CONOPs ในการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง

๕. จำนวนแนวคิดในการปฏิบัติภารกิจสำหรับการปฏิบัติการร่วม (Joint Concept of Operations: JCONOPs) ที่ได้รับการพัฒนา/ริเริ่ม ร่วมกันกับเหล่าทัพและกองบัญชาการกองทัพไทย และสามารถตรวจสอบขีดความสามารถในการปฏิบัติการร่วมกับเหล่าทัพของหน่วยกำลังรบ และหน่วยสนับสนุนต่างๆ ของกองทัพอากาศตาม JCONOPs เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการร่วมที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ของกองทัพไทย

ผู้รับผิดชอบ

- ⊕ กรมกำลังพลทหารอากาศ
- ⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ⊕ กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหารอากาศ

กลยุทธ์ย่อย

๒.๑๖.๑ ศึกษาและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานด้านกำลังพลของกองทัพอากาศและการปฏิบัติงานให้สอดคล้องตามวงรอบการบริหารงานด้านกำลังพล

๒.๑๖.๒ พัฒนาขีดความสามารถกำลังพลของกองทัพอากาศเกี่ยวกับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง โดยดำเนินการผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรทั้งระยะสั้นและระยะปานกลางของกองทัพอากาศ โดยเฉพาะในเรื่อง สงครามที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Warfare), ระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธี (TDL), สงครามอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Warfare) และสงครามข่าวสาร (Information Warfare)

๒.๑๖.๓ วิเคราะห์และกำหนดความต้องการในการเปลี่ยนแปลงระบบการฝึกและศึกษาของกำลังพลกองทัพอากาศในทุกระดับ เพื่อรองรับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง ตลอดจนปรับปรุงโครงสร้างของระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

๒.๑๖.๔ ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาใน รร.หลักชั้นปลายของ ทอ. ได้แก่ รร.นผ.๑, รร.นอส.๑, รร.สธ.ทอ.๑ และ วทอ.๑ ให้สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถตัดสินใจและทำงานในลักษณะของการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง ได้อย่างมืออาชีพ

๒.๑๖.๕ ปรับปรุงหลักสูตรให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง ในโรงเรียนหลักขั้นต้นของ ทอ. ได้แก่ รร.นอ., วพอ.พอ., รร.จอ.๑, รร.ดย.อย., รร.นม.๑ และ รร.นป.๑ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้เข้าใจและเห็นความสำคัญของการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางที่จะมีผลต่อการปฏิบัติการกิจของกองทัพอากาศ

๒.๑๖.๖ พัฒนาและปรับปรุงระเบียบปฏิบัติ กฎ ข้อบังคับ คำสั่ง และมาตรฐานงานด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับการประยุกต์ใช้ ICT ในการพัฒนาระบบงานของกองทัพอากาศและเอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๒.๑๖.๗ สร้างระบบการแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลกับองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น บก.ทท., ทบ., ทร. หรือแม้แต่หน่วยงานพลเรือนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ที่สุดในการพัฒนากองทัพอากาศและการปฏิบัติกร่วมกับเหล่าทัพและหน่วยงานอื่น

๒.๑๖.๘ พัฒนาระบบการฝึกในทุกระดับ ทั้งในระดับยุทธการ ระดับยุทธวิธี การฝึกร่วม/ผสม เพื่อให้สอดคล้องกับหลักนิยมและแนวคิดในการปฏิบัติการกิจสำหรับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง

๒.๑๖.๙ ศึกษาและพัฒนาหลักนิยมการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางกองทัพอากาศ (RTAF's NCO Doctrine) และปรับปรุงหลักนิยมกองทัพอากาศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทุกหน่วยในกองทัพอากาศสามารถใช้เป็นหลักพื้นฐานในการพัฒนา

๒.๑๖.๑๐ ศึกษาแนวคิดในการปฏิบัติการกิจ (CONOPs) ของกองทัพอากาศในปัจจุบัน และปรับปรุงหรือพัฒนาแนวคิดการปฏิบัติการกิจที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางกองทัพอากาศ (RTAF's NCO CONOPs) โดยต้องสอดคล้องกับหลักนิยมการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางกองทัพอากาศ (RTAF's NCO Doctrine)

๒.๑๖.๑๑ กำหนดแนวทางการปรับปรุงแนวคิการปฏิบัติภารกิจที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง กองทัพอากาศ (RTAF's NCO CONOPs) เพื่อให้สามารถปฏิบัติการร่วม (Joint) ระหว่างเหล่าทัพ และ กองบัญชาการกองทัพอากาศ

๔.๒.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ รักษาความมั่นคงของรัฐ

ในสถานการณ์ปัจจุบัน นอกเหนือจากภัยคุกคามในลักษณะสงครามตามแบบแล้ว ยังมีภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงคือ ภัยคุกคามจากการก่อการร้ายและขบวนการนอกกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น กลุ่มก่อการร้ายระหว่างประเทศสามารถใช้ประเทศไทยเป็นพื้นที่ปฏิบัติการ หรือหลบซ่อนตัว เนื่องจากเป็นประเทศเสรีประชาธิปไตย และมีนโยบายที่เปิดกว้าง รวมทั้งมีแหล่งธุรกิจผลประโยชน์ของประเทศเป้าหมายจำนวนมาก อาชญากรรมข้ามชาติ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และการกระทำความผิดของชาวต่างชาติมีสถิติเพิ่มขึ้น และมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นตามความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัญหาการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบยังดำรงเจตนาที่มุ่งใช้ความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง โดยสร้างความชอบธรรมในการใช้ความรุนแรงเพื่อให้มวลชนและสาธารณชน รวมทั้งองค์การต่างประเทศให้ความเห็นคล้อยตาม และให้การสนับสนุน มีการปรับยุทธวิธีและการก่อเหตุที่มีความหลากหลาย รวมถึงมีการปฏิบัติการเพื่อแย่งชิงมวลชน

ยิ่งไปกว่านั้น ภัยพิบัติจากธรรมชาติมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นกองทัพอากาศจำเป็นต้องใช้ศักยภาพ และขีดความสามารถของกองทัพอากาศ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ การช่วยเหลือประชาชน การบรรเทาสาธารณภัย อันจะทำให้ประชาชนมีความเข้าใจ เกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อการปฏิบัติภารกิจของกองทัพอากาศ ทั้งนี้ ผู้มีส่วนได้เสียหลักและกลุ่มเป้าหมายสำคัญในยุทธศาสตร์ที่ ๓ คือ ประชาชน/กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เป้าหมาย และภัยคุกคามภายในพื้นที่เป้าหมาย

เป้าหมายยุทธศาสตร์:

ประชาชน/กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เป้าหมายมีความมั่นคง ปลอดภัย และสันติสุข

กลยุทธ์ที่ ๓.๑ ปฏิบัติภารกิจตามนโยบาย/สถานการณ์

วัตถุประสงค์

☉ เพื่อปฏิบัติภารกิจและสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจรักษาความมั่นคงของรัฐ โดยใช้ศักยภาพและขีดความสามารถของกองทัพอากาศในทุกด้าน

ผู้รับผิดชอบ

- ☉ กรมยุทธการทหารอากาศ
- ☉ กรมข่าวทหารอากาศ
- ☉ กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละจำนวนคำขอการปฏิบัติทางอากาศในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการปฏิบัติ

๒. ความสำเร็จในการสนับสนุนการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ

กลยุทธ์ย่อย

๓.๑.๑ ปฏิบัติภารกิจและสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของเหล่าทัพตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรักษาความมั่นคงในบริเวณพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๓.๑.๒ ใช้ศักยภาพและขีดความสามารถของกองทัพอากาศในทุกด้าน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการกิจเมื่อเกิดภัยพิบัติภายในประเทศ หรือในสภาวะวิกฤต

๓.๑.๓ เฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยที่กระทบต่อกำลังอำนาจแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการควบคุมการใช้ห้วงอากาศเพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและด้านความมั่นคง

๓.๑.๔ สนับสนุนภารกิจด้านการรักษาความมั่นคงของรัฐอื่น ๆ หรือเมื่อได้รับการร้องขอจากรัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐ

๓.๑.๕ ส่งเสริม ให้ความรู้ ความเข้าใจให้กับกำลังพลและครอบครัวของกองทัพในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนการสร้างความปลอดภัยของกำลังพลและครอบครัวกับประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

๔.๒.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ

ยามปกติกองทัพอากาศมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศให้มีความพร้อมในการป้องกันประเทศและการพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตามการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติด้วยกำลังทางอากาศมีความจำเป็นอย่างยิ่ง อาทิ การช่วยเหลือมิตรประเทศที่ประสบภัย การสนับสนุนองค์การสหประชาชาติ การรักษาผลประโยชน์ของประเทศไทยในต่างแดน ตลอดจนการรักษาผลประโยชน์ในกิจการการบินของประเทศ อันนำมาซึ่งเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีของกองทัพอากาศ ทั้งนี้ ผู้มีส่วนได้เสียหลักและกลุ่มเป้าหมายสำคัญในยุทธศาสตร์ ที่ ๔ คือ ประชาชน/กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เป้าหมาย ประเทศเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้เสียในกิจการการบิน

เป้าหมายยุทธศาสตร์:

ผลประโยชน์แห่งชาติได้รับการคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๔.๑ ปฏิบัติภารกิจเพื่อสนับสนุนการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ

วัตถุประสงค์

☉ เพื่อปฏิบัติการสนับสนุนการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ อันนำมาซึ่งเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีของกองทัพอากาศ

ผู้รับผิดชอบ

☉ กรมยุทธการทหารอากาศ

ตัวชี้วัด

๑. ระดับความสำเร็จในการสนับสนุนการปฏิบัติงานเพื่อการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติตามที่ได้รับมอบหมาย

กลยุทธ์ย่อย

๔.๑.๑ สนับสนุนการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peace Keeping Operations) และการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัตินอกประเทศ

๔.๑.๒ ปฏิบัติภารกิจและสนับสนุนการปฏิบัติการของเหล่าทัพตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศไทยในต่างแดน

๔.๑.๓ ปฏิบัติภารกิจเพื่อสนับสนุนการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการการบินของประเทศ อาทิ การคุ้มครองน่านฟ้าและเส้นทางคมนาคมทางอากาศ และการค้นหาและช่วยชีวิตผู้ประสบอุบัติเหตุทางอากาศ ในระดับประเทศและภูมิภาค

กลยุทธ์ที่ ๔.๒ บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ/เอกชนในการสนับสนุนการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ

ผู้รับผิดชอบ

⊕ กรมกำลังพลทหารอากาศ

⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ

ตัวชี้วัด

๑. ระดับความสำเร็จในการดำเนินการตามบันทึกความตกลงที่กองทัพอากาศมีความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน

กลยุทธ์ย่อย

๔.๒.๑ สร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อสนับสนุนการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ

๔.๒.๒ สร้างเครือข่ายความร่วมมือเชิงวิชาการ งานวิจัยและพัฒนา กิจกรรมการบิน และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะเครือข่ายในภูมิภาคอาเซียน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการกิจกองทัพอากาศและผลประโยชน์แห่งชาติโดยรวม

๔.๒.๓ สร้างกำลังพลให้มีขีดความสามารถในการประสานความร่วมมือ และร่วมปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

๔.๒.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของรัฐบาล

ยามปกติกองทัพอากาศมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศให้มีความพร้อมในการป้องกันประเทศและการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ ในปัจจุบันปัญหาสังคมและความทุกข์ยากของประชาชนในประเทศยังคงต้องได้รับการแก้ไข อีกทั้งรัฐบาลได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งต้องการการบูรณาการความร่วมมือจากทุกฝ่ายรวมทั้งฝ่ายทหารด้วย ดังนั้นกองทัพอากาศจะใช้ศักยภาพ และขีดความสามารถของกองทัพอากาศที่มีอยู่ เพื่อช่วยเหลือประชาชน การแก้ไขปัญหาสังคม และสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ ผู้มีส่วนได้เสียหลักและกลุ่มเป้าหมายสำคัญในยุทธศาสตร์ที่ ๕ คือ ประชาชน/กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เป้าหมาย และผู้มีส่วนได้เสียในกิจการการบิน

เป้าหมายยุทธศาสตร์:

ประชาชน/กลุ่มเป้าหมาย/พื้นที่เป้าหมายได้รับการพัฒนาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของรัฐบาล

กลยุทธ์ที่ ๕.๑ ปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบหมาย

วัตถุประสงค์

⊕ เพื่อปฏิบัติภารกิจการแก้ไขปัญหาสังคมและการพัฒนาประเทศตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผู้รับผิดชอบ

⊕ กรมยุทธการทหารอากาศ

ตัวชี้วัด

๑. ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนงานป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษายาเสพติดของศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกองทัพอากาศ (ศพล.ทอ.)
๒. ร้อยละของพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาตามแผนของกองทัพอากาศ

กลยุทธ์ย่อย

- ๕.๑.๑ สนับสนุนการแก้ไขปัญหาสังคมตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล อาทิ การแก้ไขปัญหาผู้ติดยาเสพติด และการแก้ไขปัญหายาเสพติด
- ๕.๑.๒ สนับสนุนกิจการการบิน อุตสาหกรรมการบิน และกิจการเกี่ยวเนื่องด้านการบิน (Aviation Supply Chain) ของประเทศ
- ๕.๑.๓ สนับสนุนนโยบายการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ของรัฐบาลภายใต้ขอบเขตภารกิจที่กองทัพอากาศพึงกระทำได้

บทที่ ๕ การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์กองทัพอากาศไปสู่กลไกการปฏิบัติ

รัฐบาลพัฒนาระบบการบริหารราชการอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management) ตามแนวทางของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ตลอดจนได้ริเริ่มจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดินเป็นครั้งแรกของประเทศ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘ ส่งผลให้ทุกส่วนราชการต้องกำหนดทิศทางการพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการ และการจัดสรรงบประมาณของส่วนราชการ

ปัจจุบัน หน่วยงานหลัก อาทิ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้กำหนดหลักการ และแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของแต่ละส่วนราชการ ตลอดจนการติดตามประเมินผล เพื่อพิจารณาปรับเงินรางวัลจากรัฐบาลตามแนวทางของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ อีกทั้งได้ริเริ่มการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating) ในขณะเดียวกันสำนักงานงบประมาณ (ส.ง.ป.) ได้กำหนดหลักการ และแนวทางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณ (Performance Assessment Rating Tool: PART) ตลอดจนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้กำหนดแนวทางการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจ

ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่กองทัพอากาศจึงต้องเข้าใจกลไก หลักการ และแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ จาก ก.พ.ร., ส.ง.ป. และ สศช. เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงยุทธศาสตร์และแผนแม่บทกองทัพอากาศไปสู่กลไกการปฏิบัติได้อย่างเป็นระบบ

๕.๑ บริบทการบริหารราชการของกองทัพอากาศ

บริบทการบริหารราชการของกองทัพอากาศ (รูปที่ ๕.๑) ตามแนวทางการพัฒนาระบบราชการที่ผ่านมา พบว่ามีมิติสำคัญ ๒ มิติได้แก่ (๑) มิติของโครงสร้างและนโยบายในระดับต่าง ๆ และ (๒) มิติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

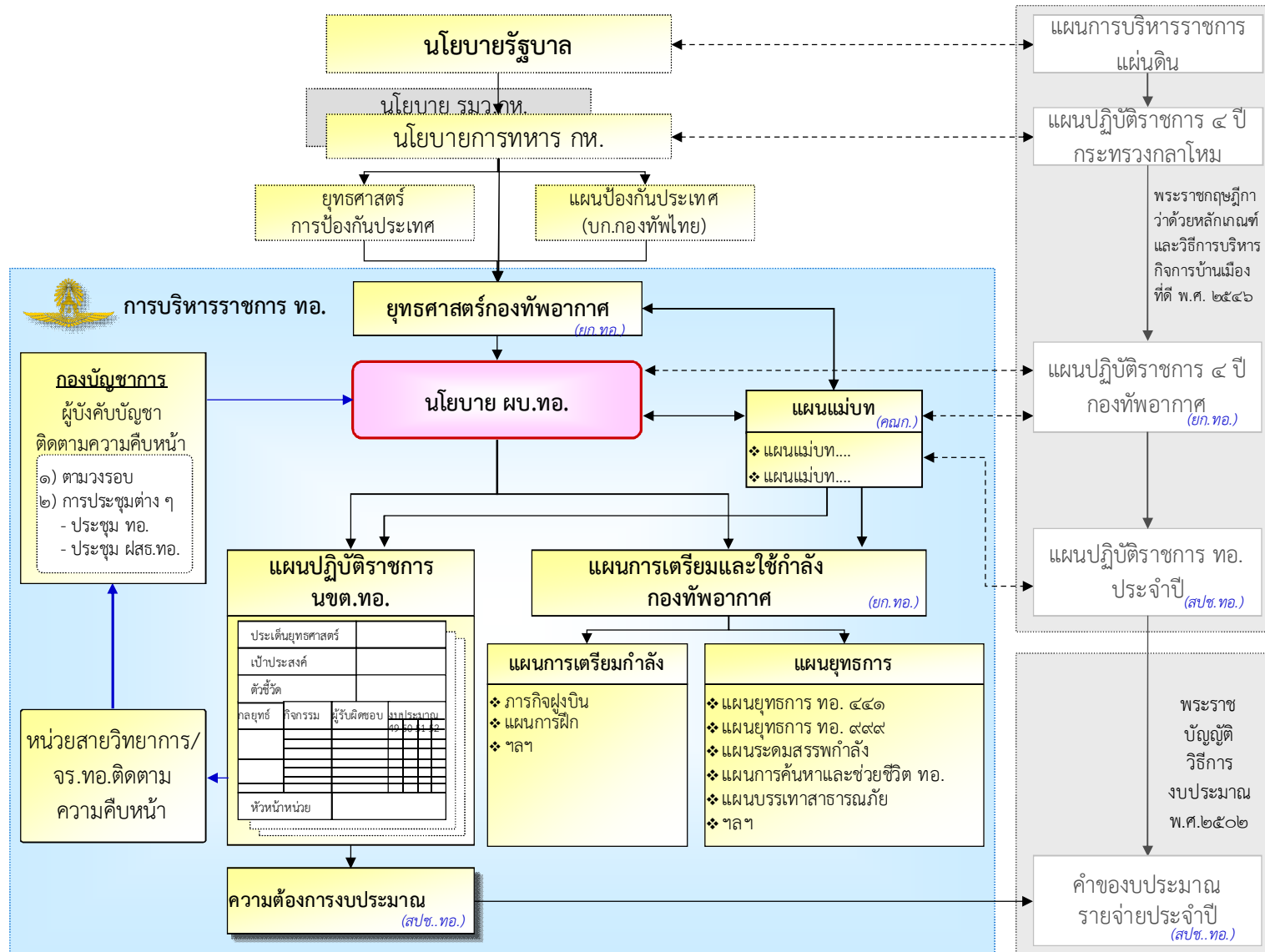
ในมิติแรก พิจารณาจากโครงสร้างการบริหารราชการจากระดับรัฐบาล ระดับกระทรวงกลาโหม ระดับกองทัพอากาศ ไปจนถึงหน่วยงานภายในกองทัพอากาศ ซึ่งจะต้องมีความเชื่อมโยงจากนโยบายรัฐบาล ไปสู่นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ แผนแม่บทกองทัพอากาศ และแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานภายในกองทัพอากาศตามลำดับ ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศจะให้ทิศทางหลักในระยะยาว ๑๒ ปี จำเป็นต้องมีแผนแม่บทของกองทัพอากาศ และโครงการสำคัญต่าง ๆ ในระยะปานกลาง ๔ ปี เพื่อให้เห็นทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจนและเป็นขั้นเป็นตอน อันจะทำให้กองทัพอากาศสามารถบรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ได้อย่างเป็นระบบ

ในอีกมิติหนึ่งจะคำนึงถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งส่งผลต่อระบบการวางแผน และงบประมาณของทุกส่วนราชการ แสดงให้เห็นว่า เมื่อรัฐบาลที่เข้ามาบริหารราชการแผ่นดินและได้แถลงนโยบายรัฐบาลแล้ว รัฐบาลต้องจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อเป็นทิศทางให้กับทุกส่วนราชการในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี ซึ่งเป็นแผนระยะปานกลาง อีกทั้งในแต่ละปี ทุกส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีและค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ยิ่งไปกว่านั้น เพื่อให้มั่นใจว่าทุกส่วนราชการสามารถปฏิบัติได้ตามแผนปฏิบัติราชการที่กำหนดและมีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่า จึงต้องมีระบบติดตามและประเมินผลจาก ๓ หน่วยงานหลัก ได้แก่ การประเมินผลเพื่อรับเงินรางวัลจาก

รัฐบาล (Bonus) โดย ก.พ.ร.การประเมินผลความคุ้มค่าของการใช้จ่ายงบประมาณตามระบบงบประมาณ (PART) โดย สปป. และการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจ (Value for Money) โดย สศช.

จะเห็นได้ว่าทั้ง ๒ มิติมีความเชื่อมโยงกันอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศระยะยาว ๑๒ ปี จะเป็นทิศทางหลักที่สำคัญให้กับกองทัพอากาศในการกำหนดนโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศ และการจัดทำแผนแม่บทในระยะปานกลาง โดยหลังจากรัฐบาลได้จัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดินเรียบร้อยแล้ว กองทัพอากาศจะเริ่มจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี ให้สอดคล้องตามนโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศ และแผนแม่บทที่กองทัพอากาศได้กำหนดไว้ตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

ทั้งนี้ (๑) การกำหนดนโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศจะมีการกำหนดสาระสำคัญของทิศทางการพัฒนาในแต่ละปีงบประมาณ (๒) การจัดทำแผนแม่บทต้องคำนึงถึงความเชื่อมโยงเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Alignment) กับยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ และมีการบูรณาการระหว่างแผนแม่บทต่าง ๆ และ (๓) การติดตามและประเมินผลต้องมีฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อติดตามความก้าวหน้าตามยุทธศาสตร์ได้อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งต้องพิจารณาบูรณาการระบบการประเมินผลอื่น ๆ เพื่อลดภาระการเก็บข้อมูลที่ไม่จำเป็น

รูปที่ ๕.๑ การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ นโยบายและแผนไปสู่การปฏิบัติ

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๖๒ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๗) เป็นทิศทางหลักในระยะยาว ซึ่งเป็นโจทย์สำคัญในการกำหนดนโยบาย การจัดทำแผน และการติดตามประเมินผล ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่ากองทัพอากาศสามารถขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์กองทัพอากาศได้อย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องคำนึงถึงความเชื่อมโยงต่าง ๆ (รูปที่ ๕.๑) ดังนี้

- ๑) การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์กองทัพอากาศไปสู่นโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศ
- ๒) การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์กองทัพอากาศไปสู่การจัดทำแผนและความต้องการงบประมาณ
 - ✦ แผนแม่บทกองทัพอากาศ และโครงการสำคัญต่าง ๆ
 - ✦ แผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี และการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีกองทัพอากาศ
 - ✦ แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานภายในกองทัพอากาศ
 - ✦ ค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกองทัพอากาศ
- ๓) การเชื่อมโยงการติดตามและประเมินผลในทุกระบบ
 - ✦ การติดตามและประเมินผลเพื่อรับเงินรางวัลจากรัฐบาลโดย ก.พ.ร.
 - ✦ การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณ (PART) โดย สงป.
 - ✦ การติดตามประเมินผลอื่น ๆ ตามที่หน่วยกำหนด เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงกลาโหม เป็นต้น
 - ✦ การติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ
 - ✦ การประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติการกิจ (Value for Money)

๕.๒ การเชื่อมโยงกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

เพื่อสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์กองทัพอากาศกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ เพื่อใช้ในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีอย่างมีทิศทางและเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กองทัพอากาศในบทที่ ๔ อีกทั้งเชื่อมโยงเข้ากับโครงสร้างผลผลิต และเป้าหมายการให้บริการตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

เป้าหมายการให้บริการ

- ⊕ สถาบันพระมหากษัตริย์ได้รับการพิทักษ์รักษาและเทิดทูนอย่างสมพระเกียรติ

กลุ่มเป้าหมาย

- ⊕ สถาบันพระมหากษัตริย์

ผลผลิต

- ▣ การถวายความปลอดภัย การถวายพระเกียรติและปฏิบัติตามพระราชประสงค์
- ▣ การเทิดทูน การป้องกัน รวมทั้งการตอบโต้ และทำความเข้าใจมิให้มีการล่วงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเสริมสร้างสมรรถนะและความพร้อมในการป้องกันประเทศ

เป้าหมายการให้บริการ

- ⊕ กองทัพอากาศมีสมรรถนะและความพร้อม ตลอดจนสามารถผนึกกำลังร่วมกับเหล่าทัพอื่นในการป้องกันประเทศ ให้มีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ

กลุ่มเป้าหมาย

- ⊕ ประชาชนในทุกภาคส่วน กองทัพไทย ประเทศในกลุ่มอาเซียน และภัยคุกคาม

ผลผลิต

- ๓ การเตรียมกำลังและใช้กำลังในการป้องกันประเทศและรักษาความมั่นคงภายในโดยกำลังกองทัพอากาศ
- ๓ การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ
- ๓ การดำเนินงานความร่วมมือด้านความมั่นคงในกรอบอาเซียน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การรักษาความมั่นคงของรัฐ

เป้าหมายการให้บริการ

- ๑ ประชาชน/กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เป้าหมายมีความมั่นคง ปลอดภัย และสันติสุข

กลุ่มเป้าหมาย

- ๑ ประชาชน/กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เป้าหมาย และภัยคุกคามภายในพื้นที่เป้าหมาย

ผลผลิต

- ๓ การสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ของคนในชาติและฟื้นฟูประชาธิปไตย
- ๓ การแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ

เป้าหมายการให้บริการ

- ๑ ผลประโยชน์แห่งชาติได้รับการคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มเป้าหมาย

- ๑ ประชาชน/กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เป้าหมาย ประเทศเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้เสียในกิจการการบิน

ผลผลิต

- ๓ การปฏิบัติการกิจเพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ
- ๓ การปฏิบัติการกิจเพื่อรักษาสันติภาพในต่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของรัฐบาล

เป้าหมายการให้บริการ

- ๑ ประชาชน/กลุ่มเป้าหมาย/พื้นที่เป้าหมายได้รับการพัฒนาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของรัฐบาล

กลุ่มเป้าหมาย

- ๑ ประชาชน/กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เป้าหมาย และผู้มีส่วนได้เสียในกิจการการบิน

ผลผลิต

- ๓ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการช่วยเหลือประชาชน
- ๓ การแก้ไขปัญหายาเสพติด

ทั้งนี้ การกำหนดความเชื่อมโยงระหว่างประเด็นยุทธศาสตร์กับโครงสร้างผลผลิตและเป้าหมายการให้บริการตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์สามารถปรับเปลี่ยนตามแผนงบประมาณของยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีของรัฐบาล

อนึ่ง สถานภาพและระดับการจัดสรรงบประมาณให้กับกองทัพอากาศถือเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงระดับความพร้อมได้ดีในระดับหนึ่ง โดยทุกฝ่ายจะต้องมองเห็นภาพและเข้าใจในทิศทางเดียวกันว่า ปัจจัยด้านงบประมาณเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาเสริมสร้างกำลังกองทัพอากาศที่สำคัญยิ่ง ยิ่งมีงบประมาณใกล้เคียงหรือเพียงพอต่อความต้องการเท่าไร กำลังทางอากาศก็ยิ่งเป็นหลักประกันด้านความมั่นคง ปลอดภัยและอำนาจการแข่งขันได้

เป็นเงาตามตัว ดังนั้น ในอนาคตจำเป็นต้องมีการถกแถลงระบบการจัดสรรงบประมาณเป็นสัดส่วนที่ชัดเจนให้กับงานด้านความมั่นคงและกองทัพอากาศด้วย อันจะทำให้การพัฒนากำลังทางอากาศและกองทัพอากาศดำเนินไปอย่างเป็นระบบ มีแบบแผน และมุ่งสู่เป้าหมายในการเป็นกองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาคได้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

๕.๓ การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลเป็นเครื่องมือและกลไกสำคัญของกองทัพอากาศในการบริหารงานเพื่อให้กองทัพอากาศขับเคลื่อนสู่ “กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค” หรือ “One of the Best Air Forces in ASEAN” ได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ กองทัพอากาศกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผล เพื่อบ่งชี้ความก้าวหน้าความสำเร็จในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์โดยเทียบกับค่าเป้าหมายในแต่ละปีงบประมาณ และเปรียบเทียบกับค่าอ้างอิง (Benchmarking)

การติดตามและประเมินผลกำหนดขอบเขตตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ.๒๕๕๑ – ๒๕๖๒ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๕๗) จะดำเนินการตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์โดยครอบคลุมในทุกกลยุทธ์ทั้ง ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินการต่างๆ จะนำไปสู่ขีดความสามารถของกองทัพอากาศที่ต้องการ อนึ่ง การประเมินผลความสำเร็จของยุทธศาสตร์ในการบรรลุวิสัยทัศน์ จะเน้นการวัดผลตัวชี้วัดในลักษณะของการวัดผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น โดยเปรียบเทียบกับค่าอ้างอิง (Benchmarking) ซึ่งจะวัดเฉพาะในส่วนของการเสริมสร้างขีดความสามารถของกองทัพอากาศ ประกอบด้วย ๖ กลยุทธ์หลัก ได้แก่

- ⊕ กลยุทธ์ที่ ๒.๑๑ เสริมสร้างขีดความสามารถการบัญชาการและควบคุม (Command and Control)
- ⊕ กลยุทธ์ที่ ๒.๑๒ เสริมสร้างขีดความสามารถระบบการตรวจจับ (Sensor)
- ⊕ กลยุทธ์ที่ ๒.๑๓ เสริมสร้างขีดความสามารถผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ (Shooter)
- ⊕ กลยุทธ์ที่ ๒.๑๔ เสริมสร้างขีดความสามารถเครือข่าย (Network)
- ⊕ กลยุทธ์ที่ ๒.๑๕ เสริมสร้างขีดความสามารถสนับสนุนและบริการ (Support and Service)
- ⊕ กลยุทธ์ที่ ๒.๑๖ เสริมสร้างขีดความสามารถทรัพยากรบุคคลและองค์กร (Human and Organization)

การติดตามและประเมินผลกลยุทธ์อื่น ๆ นอกเหนือจาก ๖ กลยุทธ์ข้างต้น เป็นการวัดผลตัวชี้วัดในลักษณะของการวัดผลการดำเนินงานเพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินการต่าง ๆ จะนำไปสู่ขีดความสามารถของกองทัพอากาศที่ต้องการ ซึ่งเป็นการติดตามผลการดำเนินงานภายในกองทัพอากาศ มิได้มีการเปรียบเทียบกับค่าอ้างอิง (Benchmarking)

รูปที่ ๕-๑ กรอบการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลจะดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาระบบราชการที่กองทัพอากาศดำเนินการโดยมีสำนักงานพัฒนาระบบราชการกองทัพอากาศเป็นผู้รับผิดชอบหลัก เพื่อให้ ได้ข้อมูลย้อนกลับเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญแก่กองทัพอากาศ ได้แก่ ความก้าวหน้าในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ และสามารถใช้ในการเปรียบเทียบกับค่าอ้างอิง (Benchmarking) โดยเฉพาะการเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียนจากแหล่งข้อมูลเปิดและการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรมข่าวทหารอากาศ ซึ่งจะเป็นข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในการปรับยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ โครงการ/งาน/กิจกรรม และงบประมาณ ทั้งนี้ แต่ละกลยุทธ์ได้กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน ซึ่งแต่ละหน่วยงานดังกล่าวจะต้องติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าและความสำเร็จในแต่ละกลยุทธ์ด้วย
